MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

109 ncu Birleşim

23 . 6 . 1970 Salı

İçindekiler

	Sayfa
I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	645
II. — YOKLAMA	646
III. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI	646
1. — Çalışma Bakanı Seyfi Öztürk'ün, İş kanunu tasarısının havale edildiği komisyonlardan seçilecek 2 şer üyeden kurulu bir Geçici Komisyonda görüşülmesine dair önergesi. (1/347, 4/82)	646
IV. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER	646
1. — 1970 yılı Bütçesi Finansman kanunu asarısı ve Adalet, İçişleri, Maliye ve Plân komisyonlarından seçilen 3 er üyeden kurulu 38 No. lu Geçici Komisyon raporu (1/330) (S. Sayısı : 197)	646 : 695
V. — SORULAR VE CEVAPLAR	696
A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI	696
1. — Trabzon Milletvekili Mehmet Arslantürk'ün, Trabzon'un Çankaya ilçesi Ortaokuluna tâyin edilen müdüre dair sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Orhan Oğuz'un yazılı cevabı (7/47)	696
2. — Uşak Milletvekili Adil Turan'ın, Uşak ilinde pancar fiyatlarının tesbitine ve pancar paralarının zamnında ödenmesine dair sorusu ve Sanayi Bakanı Selâhatin Kılıç'ın yazılı cevabı (7/90)	696 : 697
3. — İstanbul Milletvekili Sezai Orkunt'un, Dışişleri Bakanının, bir piskoposla yemek yeyip yemediğine ve yemekte geçen konuşmalara dair sorusu ve Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil'in yazılı cevabı (7/114)	697 : 698
4. — Uşak Milletvekili Âdil Turan'ın, boykot nedeniyle işten el çektirilen öğretmenlere dair sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Orhan Oğuz'un yazılı cevabı (7/116)	698 : 700
5. — Uşak Milletvekili Âdil Turan'ın, Uşak'ta Çalışma Bakanlığı aracılığı ile Almanya'ya gidecek işçilerden para alınıp	

Sayfa

alınmadığına dair sorusu ve Çalışma Bakanı Seyfi Öztürk'ün yazılı cevabı (7/127) 700:702

6. — Erzurum Milletvekili Gıyasettin Karaca'nın, Erzurum ve ilçelerindeki askerlik şubelerine müracaat eden İstiklâl Madalyası alacak vatandaşlara dair sorusu ve Millî Savunma Bakanı Vekili ve Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanı Sabit Osman Avcı'nın yazılı cevabı (7/131) 703:706

7. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, 232 sayılı Kanuna göre tesbit olunan Asgari Sigorta meblâğında bir artırma yapılıp yapılmıyacağına dair sorusu ve İçişleri Bakanı Haldun Menteşeoğlu'nun yazılı cevabı (7/132) 706:707

8. — Erzurum Milletvekili Gıyasettin Karaca'nın, İstiklâl Madalyası almak için Erzurum Askerlik Dairesi Başkanlığına müracaat eden iki vatandaşa dair sorusu ve Millî Savunma Bakanı Vekili ve Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanı Sabit Osman Avcı'nın yazılı cevabı (7/149) 707:708

9. — Sivas Milletvekili Vahit Bozatlı'nın, 3 Nisan 1970 tarihinde, Şişli Camiinde bir zatın annesine yapılan cenaze törenine dair Başbakandan sorusu ve İçişleri Bakanı Haldun Menteşeoğlu'nun yazılı cevabı (7/150) 708:709

10. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın, Sakarya'da su baskınından zarar gören vatandaşların yurt dışına işçi olarak gönderilmesinde öncelik tanınmasına dair sorusu ve Çalışma Bakanı Seyfi Öztürk ile Köy İşleri Bakanı Turhan Kapanlı'nın yazılı cevapları (7/152) 710:711

11. — İstanbul Milletvekili İlhami Sancar'ın, Topkapı - Kazlıçeşme'de bulunan deri ve kösele işletmelerinin Anadolu yakasına nakline dair Başbakandan sorusu ve Devlet Bakanı Refet Sezgin'in yazılı cevabı (7/167) 711:713

12. — İstanbul Milletvekili İlhami Sancar'ın, Sirkeci - Ataköy sahil yolunun güzargâh değişikliğine dair sorusu ve Bayındırlık Bakanı Turgut Gülez'in yazılı cevabı (7/169) 713:714

Sayfa

13. — Burdur Milletvekili Nadir Yavuzkan'ın, Burdur ilinin özellikleri ile problemlerinin neler olduğuna dair Başbakandan sorusu ve Devlet Bakanı Refet Sezgin'in yazılı cevabı (7/177) 714:715

14. — Burdur Milletvekili Nadir Yavuzkan'ın, 1963, 1964 ve 1965 yıllarında pilot bölge olarak ele alınan Antalya, Burdur ve Isparta illerindeki bölge kalkınması etütlerine dair Başbakandan sorusu ve Devlet Bakanı Refet Sazgin'in yazılı cevabı (7/178) 715:716

15. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, köy muhtarlarına da silâh taşıma hakkının verilmesine dair sorusu ve İçişleri Bakanı Haldun Menteşeoğlu'nun yazılı cevabı (7/180) 716:717

16. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, İstanbul'un Beykoz ilçesinde meydana gelen soygun olayına dair sorusu ve İçişleri Bakanı Haldun Menteşeoğlu'nun yazılı cevabı (7/182) 717

17. — Kocaeli Milletvekili Vehbi Engiz'in, İzmit Şehir Stat inşaatının durdurulma sebebine dair sorusu ve Gençlik ve Spor Bakanı İsmet Sezgin'in yazılı cevabı (7/187) 717:718

18. — Kocaeli Milletvekili Vehbi Engiz'in, İzmit hudutları dâhilinde yapılan telefon konuşmalarına şehir içi tarifenin uygulanmasına dair sorusu ve Ulaştırma Bakanı Nahit Menteşe'nin yazılı cevabı (7/189) 718:719

19. — Kayseri Milletvekili Mehmet Türkmenoğlu'nun, Kayseri Yüksek İslâm Enstitüsünde cereyan eden olaylara dair sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Orhan Oğuz'un yazılı cevabı (7/191) 719:720

20. — Urfa Milletvekili Vehbi Melik'in, Hilvan ilçesinde sel felâketine uğrıyan atandaşlara yapılacak yardımların çabuklaştırılmasına dair sorusu ve İmar ve İskân Bakanı Hayretin Nakiboğlu'nun yazılı cevabı (7/198) 720:721

21. — Afyon Karahisar Milletvekili Süleyman Mutlu'nun, Merkez Bankasınca dağıtılan fonlardan hangi bankanın ne

Sayfa

miktar faydalandığına dair sorusu ve Ticaret Bakanı Gürhan Titrek'in yazılı cevabı (7/200) 721:722

22. — Maraş Milletvekili M. Nejat Çuhadar'ın, yatılı bölge okulları hakkında Millî Eğitim Bakanlığınca yapılan çalışmalara dair sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Orhan Oğuz'un yazılı cevabı (7/201) 722:723

23. — Bursa Milletvekili Sadrettin Çanga'nın, Orhaneli ilçesinde bir lise açılmasına dair sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Orhan Oğuz'un yazılı cevabı (7/203) 723:724

I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

1188 sayılı Kanunun iptal edildiğine dair Anayasa Mahkemesi Başkanlığı tezkeresi Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Ticaret Bakanı Gürhan Titrek'in, 3491 sayılı Toprak Mahsülleri Ofisi Kanununun 7368 sayılı Kanunla değişik 18 ve 27 nci maddeleri ile ek 2 ve 3 ncü maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bir madde eklenmesi hakkındaki kanun tasarısının, havale olunduğu komisyonlardan seçilecek 3 er üyeden kurulu bir Geçici Komisyonda görüşülmesine ve

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Vedat Âli Özkan'ın, Genel Sağlık Sigortası kanunu tasarısının, İçtüzüğün 36 ncı maddesi uyarınca, gündeme alınmasına dair önergeleri kabul olundu.

İstanbul Milletvekili Mehmet Ali Aybar'ın, İstanbul ve Kocaeli'nde meydana gelen olaylar dolayısiyle T. B. M. Meclisinin 17 . 6 . 1970 tarihli toplantısında, olaylar görüşülürken kamu oyunu yanıltacak beyanlarda bulundukları iddiasiyle Başbakan ve İçişleri Bakanı haklarında Anayasanın 89 ncu maddesi uyarınca gensoru açılmasına dair önergesinin gündeme alınması, yapılan görüşmelerden sonra, reddolundu.

1970 yılı Bütçesi Finansman kanunu tasarısının maddeleri üzerinde bir süre görüşüldü.

23 . 6 . 1970 Salı günü saat 15,00 te toplanılmak üzere Birleşime saat 20,00 de son verildi.

Başkan	Kâtip
Başkanvekili	Siirt
Fikret Turhangil	*Zeki Çeliker*

Kâtip
Kayseri
Şevket Doğan

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15,00

BAŞKAN — Başkanvekili Nurettin Ok

KÂTİPLER : Şevket Doğan (Kayseri), Zeki Çeliker (Siirt)

BAŞKAN — Millet Meclisinin 109 ncu Birleşimini açıyorum.

II. — YOKLAMA

BAŞKAN — Otomatik cihazla yoklama yapılacaktır. Sayın milletvekillerinin ışıklar yandıktan sonra beyaz düğmelere basmalarını rica ederim.

(Yoklama yapıldı.)

BAŞKAN — Müzakere için gerekli çoğunluğumuz vardır, müzakereye başlıyoruz.

III. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Çalışma Bakanı Seyfi Öztürk'ün, İş kanunu tasarısının havale edildiği komisyonlardan seçilecek 2 şer üyeden kurulu bir Geçici Komisyonda görüşülmesine dair önergesi (1/347, 4/82)

BAŞKAN — Sayın Çalışma Bakanı Seyfi Öztürk'ün bir önergesi vardır, okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

1/347 No. lu İş kanunu tasarısının havale edilmiş olduğu Tarım, Ulaştırma, Sanayi, Millî Savunma, Sağlık, Bayındırlık, İçişleri, Ticaret, Adalet, Çalışma ve Plân komisyonlarından seçilecek 2 şer üyeden kurulu bir Geçici Komisyonda müzakere edilmesi hususunu arz ve teklif ederim.

Çalışma Bakanı
Seyfi Öztürk

BAŞKAN — Önergeyi Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Önerge kabul edilmiştir, gereği buna göre yapılacaktır.

IV. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — 1970 yılı Bütçesi Finansman kanunu tasarısı ve Adalet, İçişleri, Maliye ve Plân komisyonlarından seçilen 3 er üyeden kurulu 38 No. lu Geçici Komisyon raporu (1/330) (S. Sayısı : 197)

BAŞKAN — Gündeme geçiyoruz.

Muhterem arkadaşlarım, daha önce alınmış olan karar gereğince, 1970 yılı Bütçesi Finansman kanunu tasarısının maddeleri üzerindeki müzakereye devam ediyoruz.

Hükümet ve Komisyon lûtfen yerlerini alsınlar.

Dünkü birleşimde 54 ncü maddeye kadar müzakere intaç edilmişti. Şimdi 54 ncü maddeden itibaren müzakereye devam ediyoruz. 54 ncü maddeyi okutuyorum.

BEŞİNCİ KISIM
Gider Vergileri Kanunundaki değişiklikler

Madde 54. — 13 Temmuz 1956 tarih ve 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 4 ncü maddesinin (a) bendi kaldırılmış ve aynı maddenin (g) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Tezyini seramik eşya

g) Teknik süsleme dışında tamamen elle süslenmeye tabi tutulan ve sanat değeri olan vazo, duvar tabağı ve heykelcik gibi seramikten mamul süs eşyası,

BAŞKAN — 54 ncü madde üzerinde söz istiyen sayın üye?.. Yok. 54 ncü maddeyi metinde yazılı şekliyle oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... 54 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

Madde 55. — Aynı kanunun değişik 13 ncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

II sayılı tablonun 3, 4, 5 ve 6 ncı pozisyonlarındaki mamullerin montaj (başkaları hesabına yapılan montaj dâhil) suretiyle imâl edilmesi halinde, mükellef, montajı yapandır.

BAŞKAN — 55 nci madde üzerinde söz istiyen sayın üye?.. Yok.

Sayın Komisyon, bir noktayı sormak mecburiyeti hâsıl oldu; «Aynı kanunun» deyiminden anlaşılan nedir?

GEÇİCİ KOMİSYON ADINA ABDURRAHMAN GÜLER (Çorum) — 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunudur efendim.

BAŞKAN — Evet, 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu anlamını taşıyor.

55 nci madde üzerinde söz istiyen olmadığına göre, maddeyi metinde yazılı şekliyle oyunu-

za sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... 55 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Madde 56. — Aynı kanunun değişik 14 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Matrah

Madde 14. — Verginin matrahı, teslim edilen :

a) 1 nci tabloda siklet üzerinden vergiye tabi olan akaryakıtlarla III ncü tablodaki tuzun saf sikletleri,

b) Kibritin çöp adedi olarak miktarı,

c) Elektriğin kilovatsaat olarak miktarı,

d) Havagazının metreküb olarak miktarı,

e) Kahvenin gayrisâfi sikleti,

f) Tekele tabi maddelerden tütün mamulleri ile ispirto ve ispirtolu içkiler ve çayın aylık satış bedelleri tutarı,

Aylık satış bedelleri tutarı tâbiri, Tekel Genel Müdürlüğü tevzi ve satış üniteleri tarafından bir ay içinde bayilere yapılan tekel maddeleri satış bedellerinin toplamını ifade eder.

g) Diğer maddelerin satış bedelidir.

Satış bedeli tâbiri, teslim edilen maddeler karşılığında her ne adla olursa olsun müşteriden alınan veya müşterinin borçlandığı para veya diğer değerlerin toplamını ifade eder.

h) Satış bedeli veya aylık satış bedeli tutarı bulunmıyan teslimlerde Vergi Usul Kanununa göre hesaplanacak emsal bedeli vergiye matrah ittihaz olunur.

II sayılı tablonun 3, 4, 5 ve 6 ncı pozisyonlarındaki mamullerin montajının başkaları hesabına yapılması halinde matrah mamulün V. U. K. nuna göre bulunacak emsal bedelidir.

BAŞKAN — 56 ncı madde üzerinde Sayın Hayrettin Uysal söz istemiş. Sayın Uysal? Yok.

GEÇİCİ KOMİSYON ADINA ABDÜRRAHMAN GÜLER (Çorum) — Sayın Başkan, «Matrah» bölümüne taallûk eden bu maddede «Madde 14. verginin matrahı teslim edilen» den sonra, «a) 1 nci tabloda» ki «1» rakamı şifromen «I» olarak düzeltilecektir, arz ederim.

BAŞKAN — Peki efendim.

BURHANETTİN ASUTAY (İzmir) — Sayın Başkan, söz istiyorum.

BAŞKAN — Bu madde üzerinde buyurunuz Sayın Asutay.

BURHANETTİN ASUTAY (İzmir) — Sayın Başkan, bir sorum olacak; «diğer maddelerin satış bedeli» deniliyor» «diğer maddedelerin satış bedeli» nden maksat demir?

BAŞKAN — Peki efendim.

Sayın Hükümet ve Sayın Komisyon, Sayın Asutay (g) paragrafındaki «diğer maddelerin satış bedelidir» hükmünden çıkarılan mânayı soruyorlar.

MALİYE BAKANI MESUT EREZ (Kütahya) — Sayın Başkan, burada sayılan maddelerden başka maddeler vardır ki, onlar da Gider Vergisine tabidir, ama biz, Gider Vergisi Kanununun tümünü burada yazmadığımız için, bize lâzım olanları bu maddede zikrettik. «diğer maddeler» tâbiri onu kapsıyor.

BAŞKAN — Sayın Asutay, Hükümet tarafından verilen cevabı dinlediniz.

Madde üzerinde başka söz istiyen sayın üye? Yok. Maddeyi Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Madde aynen kabul edilmiştir.

Yalnız, (a) paragrafındaki «1 nci tabloda» tâbirinden anlaşılan mâna; şifromen «I» rakamıyla yazılan tablodur.

Madde 57. — Aynı kanunun değişik 24 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

b) Ölçü esası;

Madde 24. — İthal edilen:

a) 1 nci tabloda siklet üzerinden vergiye tabi tutulmuş olan akaryakıtlarla, III ncü tablodaki tuzun sâf sıkletleri (akaryakıtların zarfları bu kanuna bağlı IV ncü tablodaki pozisyonuna göre vergilendirilir.)

b) Kibritin çöp adedi olarak miktırı,

c) Elektriğin kilovatsaat olarak miktarı,

d) Havagazının metreküp olarak miktarı,

e) Kahvenin gayrisâfi sıkleti,

BAŞKAN — 57 nci madde üzerinde söz istiyen sayın üye? Sayın Hayrettin Uysal? Yok. Başka söz istiyen? Yok.

GEÇİCİ KOMİSYON ADINA ABDÜRRAHMAN GÜLER (Çorum) — Sayın Başkan, bu maddede yine romen rakamıyla «I» olarak düzeltilecektir.

BAŞKAN — Evet, «1 nci tablo» tabirinden murat, şifromen rakamıyla yazılı olan birinci tablodur. Zaten, başka türlü rakamla yazılan tablo olmadığına göre, bu mâna anlaşılacaktır, vücut bulan bütün cetveller buna göre tashih görecektir.

57 nci maddeyi Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... 57 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Madde 58. — Aynı kanunun değişik 27 nci maddesinin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

II sayılı tablonun 3, 4, 5 ve 6 ncı pozisyonlarındaki mamuller ile 1 sayılı tablonun 9/B, C, D ve E pozisyonlarındaki camlar için ilk madde indirimi uygulanmaz.

Ancak, dâhilde alınan İstihsal Vergisine tabi tutulan maddeler İstihsal Vergisi ödenmek suretiyle tedarik edilerek II sayılı tablonun 3, 4, 5 ve 6 ncı pozisyonlarında ve 1 sayılı tablonun 9/B, C, D ve E pozisyonunda gösterilen mamullerin imalinde ve bunların bünyesine girecek şekilde kullanıldığı takdirde, ilk madde indirimi esası uygulanır.

BAŞKAN — 58 nci madde üzerinde Sayın Hayrettin Uysal isimlerini yazdırmışlar, fakat kendileri yoklar. Başka söz istiyen? Yok. 58 nci maddeyi Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... 58 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Madde 59. — Aynı kanunun değişik 33 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Nisbet

Madde 33. — Banka ve sigorta muameleleri vergisinin nisbeti % 25 dir. T. C. Merkez Bankası ile bankalar arasındaki reeskont müameleleri için bu nisbet % 20 dir. Kambiyo muamelelerinde nisbet matrahın onbinde beşidir.

BAŞKAN — 59 ncu madde üzerinde söz istiyen? Buyurun Sayın Ülker.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Değerli arkadaşlarım;

59 ncu madde ile banka ve sigorta şirketlerinin muameleleri vergisinin nisbeti, % 25 e çıkarılmaktadır. Daha evvelce nisbet % 20 idi. Bu vesile ile şu noktayı aydınlatmak gerektiği kanaatindeyim: 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 28 nci maddesi «Banka ve sigorta şirketleri her ne şekilde olursa olsun yapmış oldukları bütün muameleler ve kendi lehlerine aldıkları paralar Muamele Vergisine tabidir» hükmünü taşıyor. 30 ncu maddesi ise, «Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisini, banka ve bankerlerle, sigorta şirketleri öder» hükmünü koyuyor. Bu açık hükme rağmen, bankalar, yıllardan beri bu vergiyi müşterilerden, yani halktan tahsil etmektedirler ve böylece faiz oranı yükselmektedir.

Yine bildiğimize göre, Yargıtay İcra - İflâs Dairesinin 22 . 4 . 1963 gün ve 5055 sayılı Kararında Gider Vergisinin müşteriden alınamıyacağı içtihad edilmiş bulunmaktadır.

Şimdi, bu basit gibi gözüken işin yıllık karşılığını da ifade etmek istiyorum. 1967 yılında bankaların vatandaştan bu usule göre tahsil ettiği Gider Vergisinin miktarı 200 milyon lira tutmaktadır. Şimdi bununla ilgili nisbeti artıyoruz, eğer gerçekten şu söylediğim gibi ise, yani kanunun «Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisini banka ve bankerlerle sigorta şirketleri öder» hükmü tam tatbik edilmiyor da bankalar bunları müşteriden alıp, ödüyorlarsa, yani ödemesi doğru ise - Yüksek Komisyon her halde bilgi verecekler - o zaman bu getirilen vergi doğrudan doğruya halkla ilgili bir vergidir. Yani bugünkü tatbikata göre de işin tutumuna göre de böyledir. Bir vatandaş gidip te bankadan, meselâ Emlâk Kredi Bankasından, ev yaptırmak için bir para aldığı zaman, Muamele Vergisi de defterinde her yıl muntazaman işlenmektedir, yani netice itibariyle vatandaşa gelen bir şeydir bu. Bu; esnafa, tüccara da konmuş olsa, masrafları artırmak suretiyle tekrar vatandaşa akseden bir konudur. Bu konuda sayın komisyonun ve Bakanlığın 6802 sayılı Kanunun 30 ncu maddesindeki «Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisini, banka ve bankerlerle sigorta şirketleri öder» hükmünü nasıl anladıklarını ve nasıl tatbik ettiklerini öğrenmek istiyorum. Saygılarımla.

BAŞKAN — Başka söz istiyen sayın milletvekili? Yok. Komisyon, Hükümet bir izahatta bulunacak mı? Yok. Bir değişiklik önergesi var, okutuyorum.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Ben komisyondan bir soru sormuştum...

BAŞKAN — Sayın Ülker, takdir edersiniz ki, biz zoraki soruyu cevaplandırtamayız. Ben de sordum zaten...

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — O zaman böyle bir soruya cevap vermekten kaçınmış olurlar. Burası Parlâmentodur.

MALİYE BAKANI MESUT EREZ (Kütahya) — Kaçınmıyoruz beyefendi.

BAŞKAN — Önergeyi okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

59 ncu madde ile değiştirilen 33 ncü madede geçen nisbetlerden % 25 in, % 35 e çıkarılması, % 20 nin % 30 a çıkarılması, % 5 in % 10 a çıkarılması arz ve teklif olunur.

Sivas
Vahit Bozatlı

BAŞKAN — Komisyon olarak bu değişiklik önergesine katılıyor musunuz?

GEÇİCİ KOMİSYON ADINA ABDÜRRAHMAN GÜLER (Çorum) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Katılmıyorsunuz.

Değişiklik önergesini Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmemiştir.

MALİYE BAKANI MESUT EREZ (Kütahya) — Müsaade ederseniz Sayın Ülker'in sorularını cevaplandırayım.

BAŞKAN — Geçti efendim. Daha evvel burada işaret ettim, «Komisyon olarak, Hükümet olarak cevap verecek misiniz» diye sordum, benim üzerime vazife değilken.

Maddeyi, metinde yazılı şekliyle oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 60. — Aynı kanunun değişik 34 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Mevzuu, vergiyi doğuran olay

Madde 34. — Türkiye sınırları içinde patrol boru hatları ile yapılan yerli hampetrol taşımaları ve aşağıda yazılı umuma mahsus vasıtalarla yapılan taşımalardan yük taşımaları ile belli bir tarifeye dayanılarak yapılan yolcu taşımaları Nakliyat Vergisine tabidir .

a) Demiryolu üzerinde işliyen vasıtalar,

b) Tramvay, tünel, troleybüs, otobüs ve yolcu taşımaya mahsus sair motorlu kara nakil vasıtaları (otomobil, kamyonet, motosiklet, motorlu bisiklet hariç)

c) Makina ile müteharrik gemiler,

d) Uçaklar,

BAŞKAN — 60 ncı madde üzerinde söz istiyen sayın milletvekili? Yok. 60 ncı maddeyi Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... 60 ncı madde aynen kabul edilmiştir.

Madde 61. — Aynı kanunun değişik 35 nci maddesinin birinci fıkrası hükmü, aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye bir (k) bendi eklenmiştir.

İstisnalar

Madde 35. — Aşağıda yazılı yolcu ve yük taşımaları ile yerli hampetrol taşımaları Nakliyat Vergisinden müstesnadır:

k) Bir petrol boru hattına iltisak halinde bulunan tâli derecedeki boru hatları ile iltisak noktasına kadar yapılan yerli hampetrol taşımaları :

BAŞKAN — 61 nci madde üzerinde söz istiyenler... Buyurunuz Sayın Bozatlı.

VAHİT BOZATLI (Sivas) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; biraz evvel kabul edilen 60 ncı madde evvelki kanunda da aynen var. Yalnız buna petrol boru hatlarıyla yapılan nakliyat ilâve edilmiştir ve bu madde de biraz evvel kabul edildi.

Şimdi, yeni okunan 61 nci madde ile tâli derecede boru hatları, iltisak noktasına kadar yapılan yerli hampetrol taşımaları istisnaların arasına konmuş oluyor.

Netice itibariyle benim anladığım, 61 nci madde ile getirilen istisna biraz evvel kabul ettiğimiz 60 ncı madde ile koyduğumuz vergi ödeme mecburiyetini, boru hatlarıyla yapılan nakliyattaki vergi ödeme mecburiyetini tamamen bertaraf ediyor. Bu iki madde arasında tam bir açıklık yok. Bir evvelki madde ile kabul ettiğimiz bu defa kabul edeceğimiz madde ile tamamen ortadan kaldırmış oluyoruz. Maddeden açıkça bu mâna çıkıyor. Bu maddeye daha açıklık vermek gereklidir. İstisna, konulan kaidenin tamamını kapsar bir mahiyettedir. Saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN — Başka söz istiyen? Yok. Olmadığına göre madde üzerinde verilmiş bulunan bir değişiklik önergesi var, onu okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Müzakere edilmekte bulunan tasarının 61 nci maddesine, aşağıda belirtilen gerekçe ile bir (L) fıkrası eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Gerekçe :

Bâzı şehirlerimizde belediye otobüs işletmeleri dışında belediyelere rüsum ödemek

suretiyle yolcu taşıyan özel otobüsler işletilmektedir.

Bu tip otobüs işletmeciliği belediyelere bilet üzerinden rüsum; Nakliyat Vergisi, Gelir Vergisi, Motorlu Kara Taşıtları Vergisi ve stopaj ödedikleri gibi, bilet üzerinde asker ailelerine yardım ile İstanbul'da ayrıca köprü rüsumu dahi ödemektedirler.

Bu durum, vergi ve rüsum mükerrerliği doğurmaktadır.

Özel şehir içi otobüslerinin sözü edilen maddede vergi içi mütalâa edilişleri Hazineye esaslı bir vergi kaynağı olmamakta, ayrıca tahsil güçlüğü ve külfeti de bu konunun vergiden istisna edilmesini gerektirir nitelikte olmaktadır.

61 nci madde ile değiştirilen 35 nci maddenin birinci fıkrası yolcu taşımalarını vergiden müstesna kılmış ise de, istisnalar arasında şehir içinde belediye rüsumuyla yolcu taşıyan özel otobüsler açıkça belirtilmediği için maddeye (L) fıkrasının eklenmesini teklif zarureti hâsıl olmuştur.

«L) Belediyelere rüsum ödeyerek yolcu taşıyan şehiriçi özel kara nakil vasıtaları.»

Kamulünü saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

İstanbul	İstanbul
Hasan Güngör	Orhan Cemal Fersoy
İstanbul	İstanbul
İlhan Darendelioğlu	Mehmet Yardımcı
İstanbul	İstanbul
Akgün Silivrili	Tekin Erer
İstanbul	
Mustafa Güngör	

BAŞKAN — Komisyon olarak bu önergeye katılıyor musunuz?

GEÇİCİ KOMİSYON ADINA ABDURRAHMAN GÜLER (Çorum) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Katılmıyorsunuz. Sayın Güngör, zatiâliniz önergenizi kısaca izah etmek üzere buyurun.

HASAN GÜNGÖR (İstanbul) — Muhterem Başkan, Yüce Meclisin sayın üyeleri; bâzı şehirlerimizde özel şahısların işlettikleri otobüsler vardır. Bu otobüsler de yolcu nakli suretiyle memlekete, şehire faydalı olmaktadırlar. Bu özel otobüs işletmeciliği esasen şu vergileri ödemektedirler, önergemizde de belirttiğimiz gibi : Nakliyat Vergisi, Belediye Rüsumu, Gelir Vergisi, Motorlu Kara Taşıt Vasıtaları Vergisi, Stopaj, Plâka Vergisi. Bütün bunları ödemektedirler.

Bütün bu vergiler ödendikten sonra bir de Gider Vergisine tabi tutmak suretiyle bu otobüs işletmelerinin vazife yapmaları, yani kendi kendilerini idare eder durumda işletmeleri mümkün olamamakta ve bu otobüsleri işletenler devamlı zarar etmektedirler. Halihazırda konmuş olan bu vergilerin ağırlığı karşısında, Gider Vergisi olarak tarh edilmekte olan vergiile ödeyememek durumu ile karşı karşıyadırlar.

Esasında bu vergi Hazinemize büyük bir gelir kaynağı da olmaktadır. Bu kadar küçük bir gelir kaynağı için bu otobüslerin daha fazla baskı altında bırakılarak bu iş sahiplerinin de işlerini terketmelerine, otobüslerini bırakmalarına meydan vermiyelim. Bunu teminen huzuruna gelmiş ve (L) fıkrasını ilâve talebinde bulunuyoruz.

Eğer dikkat buyurulursa, teklifimizde, «Belediyelere rüsum ödeyerek» tâbirini kullanıyoruz. Belediyelere rüsum ödemeyerek nakliyat yapanlar için bizim bir teklimiz, bir talebimiz yoktur. Bunun tarafınızdan, kabulünü ve kanun tasarısının ilâvesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımla. (Alkışlar)

BAŞKAN — Buyurun, Sayın Maliye Bakanı.

MALİYE BAKANI MESUT EREZ (Kütahya) — Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri;

Bu Nakliye Vergisi, belediye sınırları içerisinde, şehir hatları içerisinde yolcu taşıyan, muayyen tarifeye bağlı otobüslerden alınmaktadır. Bu suretle, bir şehir içerisinde yolcu taşıyan belediye otobüslerinden alındığı gibi, belediyeye muayyen bir rüsum ödemek suretiyle yolcu taşıyan ve «Halk otobüsü» tâbiri içerisine giden otobüslerden de alınmaktadır. Belediye otobüsleriyle halk otobüsleri aynı işi yaptıklarına göre, «Her ikisinden de bu verginin alınması doğrudur» diye düşünülebilir ve öyle düşünülerek öteden beri bu muamele tesis olunmuştur.

Şimdi, arkadaşımız diyor ki: «Halk otobüsleri belediyeye rüsum ödüyor, belediye oto-

büsleri ise bu rüsumu ödemiyor. Çünkü, belediyenin kendi otobüsüdür. Bundan Nakliye Vergisi kaldırılırse, rekabet bakımından aradaki rekabet şartları da tesis edilmiş olur». Bu tarzda bir düşünceye müsteniden bu önergesini verdiğini arkadaşımız ifade ediyor.

Benim, Yüce Heyetinize arz edeceğim husus şudur: Gayet küçük bir mükellef zümresini ilgilendiriyor, yani sayılabilir miktarda, belki 10, 20, 30 u geçmiyen bir mükellef zümresini ilgilendiriyor. Bunların Nakliye Vergisinden istisna edilmeleri ve arkadaşlarımızın önergelerinde gösterdikleri kayıtla istisna edilmeleri vergi varidatına önemli bir ölçüde azaltıcı bir tesir de icra etmiyecektir. Bu bakımdan, bu hususu Yüce Heyetinizin takdirine bırakıyoruz efendim.

AHMET GÜNER (Zonguldak) — Aleyhinde söz isiyorum efendim.

BAŞKAN — Efendim, önerge sahibiyle Komisyon ve Hükümet arasında cereyan eden bir hususdur Sayın Güner. Bakan yerinde iken sorsaydınız..

AHMET GÜNER (Zonguldak) — Söz verin efendim.

BAŞKAN — Söz mü istiyorsunuz efendim? Buyurun.

Daha evvel sordum, «Söz istiyen var mı?» diye, kimse çıkmadı.

AHMET GÜNER (Zonguldak) — Sayın arkadaşlarım; bir istisnadan ve yeni bir tekliften bahsediliyor. Halbuki, 60 ncı madödede biz, kamu hizmeti gören Devlet Demiryollarını da bu işe dâhil etmişiz, «Vergi versinler» demişiz. Diğer taraftan, şehir içinde olan otobüslerin de bu işten muaf tutulmasını, İşletme Vergisi vermemelerini istiyoruz. Eğer, Türkiye çapında ise, sayın teklif sahipleriyle beraberiz, ama, büyük şehirlerde yaşıyanlarımızın rahat ve huzuru içinse, bu teklif lûtfen geriye almalarını biz kendilerinden rica ediyoyoruz. Hakikaten, bütün vergiler herkesi rahatsız edecek derecede vardır. Hele kamu hizmeti gören vasıtalarımızın da ne kadar güçlük içinde olduklarını görüyoruz.

Belediye hududu dâhilinde yolları belediyeler yapacak, devlet yapacak, ama vasıta sahipleri devlete hiç vergi vermiyecekler!.. Devlet Demiryolları nasıl veriyorsa, diğer vasıta sahipleri olarak da hepimiz bu vergiye dâhil olalım diye, durumu arz etmek isterim.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın Mustafa Fevzi Güngör, buyurunuz efendim.

MUSTAFA FEVZİ GÜNGÖR (İstanbul) — Pek Muhterem Başkan, kıymetli milletvekilleri;

61 nci maddeye bir ilâve yapılması hakkındaki bu takrire imza koyan arkadaşlarınızdan biri olarak, çok kısa olarak duruma değinmek isterim.

Sayın Maliye Vekilimizin de ifade ettiği gibi, bu ufak bir zümreyi kapsamaktadır. Diğer arkadaşımızın bahsettiği gibi, yalnız büyük şehirlerimize munhasır değil, esasta bütün Türkiye'ye şamildir ve küçük bir zümreyi kapladığı için, bu arkadaşlarımız, bu işletmeciler şehirlerde olsun, köylerde olsun, belediye işletmelerinin yanında halk hizmetinde âmme hizmeti görmektedirler. Bu âmme hizmetini görürken gelir vergisi vermekte, belediyeye rüsum vermekte, asker ailesine yardım etmekte, ayrıca şehirlerde «Köprü rüsumu» diye, meselâ İstanbul'da «Köprü rüsumu» diye bir vergi daha ödemektedirler. Bundan sonra da kendi geçimlerini temin etmeye çalışmaktadırlar. Bu arkadaşlarımızın şimdi bir de tekrar Gider Vergisine girmelerini âdil bulmadığımız için bu takriri vermiş bulunuyoruz. Tabiî arkadaşlarımız kararlarında serbesttirler. Takriri desteklerlerse teşekkür ederiz.

Hürmetlerimle.

SALİH AYGÜN (Amasya)) — Bir sualim var efendim.

BAŞKAN — Buyurun efendim. 6 kişi konuşmadı, söz hakkı herkesin mevcut.

SALİH AYGÜN (Amasya) — Belediye otobüsleri de gider vergisine tabi midir, değil midir?

BAŞKAN — Sayın Hükümet ve Komisyon, Sayın Aygün bu madde ile ilgili olarak bir soru sormaktalar: «Belediye otobüsleri de gider vergisine tabi bulunmakta mıdır» diye.

Buyurun, Sayın Maliye Bakanı

MALİYE BAKANI MESUT EREZ (Kütahya) — Şehir içinde taşıma yapan belediye otobüsleri, bu nakliye vergisine, gider vergisine tabidirler.

BAŞKAN — Başka söz istiyen?.. Yok.

Verilmiş bulunan değişiklik önergesini Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Değişiklik önergesi kabul edilmiştir. Dikkat nazara alınma kaydiyle kabul edilmiştir.

Filhal, Komisyon olarak katılmakta mısınız?

GEÇİCİ KOMİSYON ADINA ABDURRAHMAN GÜLER (Çorum) — Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN — O halde, Komisyon olarak filhal katılmış bulunduğuna göre, maddeyi, bu değişik şekliyle Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Filhal de kabul edilmiştir.

Madde 62. — Aynı kanunun değişik 36 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir

Mükellef

Madde 36. — Nakliyat Vergisini 34 ncü maddede yazılı nakil vasılarını ve petrol boru hatlarını işletenler öder. (Petrol boru hatlarını işletenler, Petrol Kanununa göre belge sahibi taşıyıcılarıdır.)

Belge sahibi taşıyıcılar bu kanun gereğince ödiyecekleri Petrol Boru Hatı Nakliyat Vergisini, 6326 sayılı Petrol Kanununun veya bu kanunun ek ve tadillerinin ilgili hükümlerine göre tesbit edilecek Petrol boru hattı ücret tarifelerindeki taşıma ücretine ilâve suretiyle petrolü taşıtandan tahsil ederler.

«Belli bir iş veya belli bir süre için kiralanan taşıtlarla kiralayana ait eşya ve şahısların taşınmasında vergi mükellefi taşıt sahibidir.»

GEÇİCİ KOMİSYON ADINA ABDURRAHMAN GÜLER (Çorum) — Sayın Başkan, müsaade ederseniz bir düzeltme yapacağız.

BAŞKAN — Peki efendim, buyurunuz.

GEÇİCİ KOMİSYON ADINA ABDURRAHMAN GÜLER (Çorum) — Bu maddenin, madde 36 dan sonraki (Petrol boru hatlarını işletenler, Petrol Kanununa göre belge sahibi taşıyıcılardır). Yani, «Taşıyıcılarıdır» değil, «Taşıyıcılardır» şeklinde düzeltiyoruz efendim.

BAŞKAN — Peki efendim. «Taşıyıcılarıdır» kelimesinin, «Taşıyıcılardır» şeklinde düzeltilmesini istiyorsunuz.

Bu düzeltmeyi Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

62 nci madde üzerinde başka söz istiyen?... Yok.

62 nci maddeyi bu şekliyle Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... 62 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Madde 63. — Aynı kanunun 37 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Matrah

Madde 37. — Nakliyat Vergisinin matrahı yolcu ve yük taşımaları karşılığında nakten veya hesaben alınan ücret, petrol boru hatları ile yapılan taşımalarda taşınan yerli hampetrolün varil olarak miktarıdır. (Yataklı vagonlarla vâki seyahatlerde ödenen yatak ücretinin Türkiye sınırları içinde isabet eden kısmı matraha dâhil edilir) Belli bir iş veya belli bir süre için kiralanan nakil vasıtaları ile kiralıyana ait eşya ve şahısların taşınmasında vergi matrahı nakil vasıtası sahibine ödenen kira bedelidir.

GEÇİCİ KOMİSYON ADINA ABDURRAHMAN GÜLER (Çorum) — Bir düzeltme yapacağız efendim.

BAŞKAN — Buyurun efendim.

GEÇİCİ KOMİSYON ADINA ABDURRAHMAN GÜLER (Çorum) — Yine burada, 37 nci maddeki, (Yataklı vagonlarla vâki seyahatlerde ödenen yatak ücretinin Türkiye sınırları içine...) «İçinde» olmıyacak efendim, «İçine isabet eden kısmı» diye düzelteceğiz.

BAŞKAN — Evet, zaten Türkçe cümle esasına göre de böylesi uygundur. Bunun için ayrıca muameleye dâhi koymuyorum, düzeltme bu şekilde yapılacaktır. «İçinde» kelimesi, «İçine» olarak düzeltilecektir.

63 ncü madde üzerinde söz istiyen .. Yok.

63 ncü maddeyi bu şekliyle Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Madde bu şekliyle kabul edilmiştir.

Madde 64. — Aynı kanunun değişik 38 nci maddesinin matlabı ve birinci fıkra hükmü aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu fıkraya bir (III) ncü bendi eklenmiştir :

Verginin nisbeti ve haddi

Madde 38. — Nakliyat Vergisinin nisbet ve hadleri aşağıda gösterilmiştir.

III - Petrol boru hatları ile yapılan yerli hampetrol taşımalarında varil başına . . . . . 3 Tl.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — 64 ncü maddenin hangi ihtiyacın karşılığı olduğu hususunda bir açıklama yaparlar mı efendim?

BAŞKAN — Peki efendim.

Buyurunuz Sayın Maliye Bakanı.

MALİYE BAKANI MESUT EREZ (Kütahya) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;

Bu açıklamayı yapma fırsatını bize bahşettiği için, Sayın Reşit Ülker'e teşekkürlerimi arz ederim.

Şimdi müzakere ettiğimiz ve kabul buyurduğunuz maddelerle ve şimdi de halen müzakere etmekte olduğumuz maddeyle, petrol boru hattiyle taşınan hamtperolün, varilinden 3 lira Nakliye Vergisi alınacaktır, bu kanunlaştığı takdirde.

Muhterem arkadaşlarım, bu şöyle bir esasa dayanmaktadır: Biliyorsunuz ki, Türkiye'de iki çeşit hampetrol vardır. Birisi halen memleketimizden istihracolunan hampetrol; diğeri ise dışardan ithal olunan hampetroldür. Her iki petrol de rafinerilerde tasfiye edildikten sonra Türkiye de akaryakıt haline gelmektedir. Akaryakıt fiyatlar, ise, ithal edilen hampetrolün bünyesinde ithal ve İthal Vergi ve resimleri de mevcudolduğundan, İthal Vergi ve resimlerine göre teşekkül eden maliyet nazarı itibara alınarak akaryakıt fiyatları tesbit olunmaktadır. Bir başka deyimle bu, şu demektir:

Türkiye dâhilinde çıkarılan hampetrolden elde edilen akaryakıt, akaryakıt haline geldiği anda, İthal Vergi ve resimleri kadar bir kâr bırakmaktadır. Çünkü, onun bünyesinde İthalde Alınan Vergi ve resimler yoktur. Fiyat ise, İthalde Alınan Vergi ve resimler de nazara alınarak tesbit edildiği için böyle bir kâr bırakmaktadır.

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı mevzuubahsolduğu zaman, bu kâr doğrudan doğruya Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığında kalmaktadır. Türkiye'de hmapetrol istihsal eden yabancı şirket mevzuubahsolduğu zaman bu kâr, o şirketler için aynı zamanda transferabl olmaktadır.

İşte, daha önce geçmiş yıllarda yapılan bir operasyonun devamı olarak, geçmiş yıllarda bu aradaki fark, aradaki kâr ve vergiden dolayı bırakılan himaye marjının bir kısmı Gider Vergisine kalbedilmiş idi. Bir kısmı da şirketlere bırakılmıştı. Şirketlere bırakılmasının sebebi, o tarihlerde petrol boru hattı henüz hali inşada olduğundan, bu nakliyat kamyonlarla karayolundan yapılmakta ve karayolu nakliyatı da maliyete aykırı bir şekilde tesir ettiği için, bu külfetin karşılığı olarak bir kısım himaye marjı bırakılmış idi. Petrol boru hattı işletmeye açıldıktan sonra, petrol boru hattının tarifesi ile karayolu nakliyatı için bırakılan meblâğ arasındaki fark, petrol şirketlerine kâr olarak kalmaktadır. Bunu bertaraf etmek için - yaptığımız hesaplara göre - varil başına petrol boru hattına bir Nakliye Vergisi korsak, işte aynı zamanda transverabl olan bu kârı vergi olarak almış oluyoruz.

Bu bakımdan gayet müspet bir iş yapılmıştır. Bu maddeyi de Yüce Heyetinizin tasvibetmesinin çok yerinde olacağı kanısındayız.

Saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — 64 ncü madde üzerinde söz istiyen? Yok.

Komisyondan ve Hükümetten sorulması gereken bir nokta var:

64 ncü maddenin delâlet ettiği 38 nci maddenin sonunda, «Varil başına... 3 Tl.» denmiştir. Bu, zabta geçmesi ve basılması bakımından bir müşkilât ifade edebilir. O bakımdan, acaba izahı gerekli bir taraf var mıdır? «Varil başına» dendikten nonra niçin nokta - nokta - nokta konuyor?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ TURGUT TOKER (Ankara) — Sayın Başkan; 6802 sayılı Gider Vergisi Kanununda da, muhtelif vergilendirilmiş hususlar için evvelâ mevzu vergi konusu gösterilir, karşısına da nisbet gösterilir. Buradaki (nokta - nokta - nokta) Gider Vergisindeki tablolara tenazur teşkil etmek için konmuştur. Konu vardır, karşısında da nispet vardır.

BAŞKAN — Matbaada böyle basılacaktır; kanunda da bu şekilde, yani nokta - nokta - nokta şeklinde gösterilecektir

64 ncü maddeyi, metinde yazılı şekli ile Yüce Heyetin oyuna sunuyorum. Kabul edender... Kabul etmiyenler... 64 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

65 nci maddeyi okutuyorum:

Madde 65. — Aynı kanuna aşağıdaki mükerrer 38 nci madde eklenmiştir:

Mükerrer madde 38. — Petrol boru hatları ile yapılan yerli hampetrol taşımalarından bu kanun gereğince alınacak olan Nakliyat Vergisi hakkında, 6326 sayılı Petrol Kanununun «Vergi sınırı» matlabını taşıyan, 6558 sayılı Kanunla değişik 111 nci maddesi hükümleri uygulanmaz.

BAŞKAN — 65 nci madde üzerinde söz istiyen var mı? Yok. Maddeyi Yüce Heyetin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Madde aynen kabul edilmiştir.

66 ncı maddeyi okutuyorum:

Madde 66. — Aynı kanunun 43 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Nisbet :

Madde 43. — PTT hizmetleri vergisi aşağıda gösterilen nisbetlerde alınır.

1. — Posta hizmetleri	(% 10)
2. — Telgraf hizmetleri	(% 10)
3. — Telefon hizmetleri	(% 10)

BAŞKAN — 66 ncı madde üzerinde söz istiyen var mı? Yok. Maddeyi Yüce Heyetin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Madde aynen kabul edilmiştir.

67 nci maddeyi okutuyorum:

Madde 67. — Aynı kanuna bina inşaat vergisi başlığı altında ve aşağıda gösterilen ek - 1, 2, 3 ve 4 ncü maddeleri ihtiva eden üçüncü kısım eklenmiş; kısımlar arasında müşterek hükümlerle ilgili üçüncü kısım dördüncü kısım olarak değiştirilmiştir:

Mevzu, vergiyi doğuran olay

Ek madde 1. — Bu kanuna bağlı V sayılı tabloda yazılı olup, belediye sınırları içinde yapılan her türlü bina inşaatı, (ilâve tadiller dâhil) inşaat ruhsatının alınmasında, mezkûr tabloda gösterilen nisbet ve hadlerde bina inşaat vergisine tabidir.

İstisnalar

Ek madde 2. — Genel, katma, özel idare ve belediye bütçelerinden karşılanan her türlü bina inşaatı ile hastane, prevantoryum, sanatoryum, parasız dispanserler, fabrika, değirmen, imalâthaneler ile Devlet Plânlama Teşkilâtı Teşvik ve Uygulama Dairesince teşviki kararа bağlanmış otel ve moteller, Devlete veya derneklere devrolunmak üzere inşa edilen okullar, talebe yurtları, kooperatifler eliyle yapılan sınai ve küçük sanat siteleri ve esnaf çarşıları, nüfusu 20 000 den az olan belediye sınırları içindeki her türlü inşaat ve yüzölçümü 100 m^2 yi aşmıyan konut birimleri bina inşaat vergisinden müstesnadır.

Deprem, su basması, yangın gibi tabiî âfetlerin vukubulduğu bölgelerde, bu âfetlerin vukuunu takibeden yıldan itibaren en geç 3 yıl içinde inşa edilen binalar, bu vergiye tabi değildir.

Mezkûr bölgeler Maliye ve İmar ve İskân Bakanlıklarınca müştereken tesbit olunur.

Mükellef

Ek madde 3. — Bina inşaat vergisini inşaat, ilâve veya tadilât için inşaat ruhsatı alanlar öder.

Matrah

Ek madde 4. — Bina inşaat vergisinin matrahı binaların her bir konut veya işyeri biriminin ayrı ayrı inşaat sahalarının yüzölçümleridir.

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım; 67 nci madde üzerinde şu ana kadar söz istemiş bulunan arkadaşlarımın isimlerini okuyorum:

Sayın Hayrettin Uysal, Sayın Şadi Koçaç, Sayın Vahit Bozatlı, Sayın Ata Topaloğlu, Sayın Salih Aygün, Sayın Mehmet Aytuğ ve Sayın Ahmet Şener.

Sayın Uysal? Yoklar. Sayın Koçaş buyurunuz efendim.

Sayın Koçaş herhalde biliyorsunuz, kişisel konuşmalar 5 dakika ile kayıtlıdır.

SADİ KOÇAŞ (Konya) — Evet biliyorum Sayın Başkan, teşekkür ederim.

BAŞKAN — Buyurunuz efendim.

ŞADİ KOÇAŞ (Konya) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım;

Maddenin esprisinde ve gelişinde tamamen beraberiz. Kanunu hazırlıyan arkadaşlarla görüştük. Maddenin anlayışında bir endişemiz vardı, onu izah ettik. «Hayır, öyle değildir» dediler. Yani, «Sizin endişe ettiğiniz durum yoktur» diyorlar.

Bizim endişemiz şudur: Metnin içerisinde «ilâve tadiller dâhil» diye bir hüküm var. Arkadaşlara sordum: Meselâ 150 m^2 lik bir evi var, bir vatandaşın köyde kentte böyle bir evi var. Bunun yanına çoluk çocuğu arttığında küçük

geldi, 120 m² lik bir yer daha ilâve etti. 150 m² lik yer 10 sene veya 20 sene evvel yapılmış, bunun yanına 120 m² lik yer daha ilâve etti. «Bunun ne kadarı üzerinden vergi alacaksınız?» dedim.

Soruyu sorduğum yetkili iki arkadaştan birisi, «270 m² den vergi alacağız» dedi; diğeri ise «120 m² den vergi alacağız» dedi. Fakat, sonradan beni inandırdılar ki, 120 m² üzerinden vergi alacaklar fakat, şurada 5 - 6 arkadaş oturduk, bu hususu tetkik ettik. Hepsi de diyorlar ki, bu maddeden anlaşılan mâna, 270 m² lik yerin vergisi verilecektir. Durum böyle olunca, memlekette kanun çıktığı zaman bir tatbikat kargaşalığı çıkacaktır. Bu bakımdan bir tadil önergesi takdim ettik. Yalnız, verdiğimiz tadil önergesinde - teknisyen arkadaşlarımız haklı olarak - bir açık nokta buldular, o noktanın düzeltilmesiyle - ki şimdi yeniden takdim edeceğim - oylanmasını istirham edeceğim.

Bu düzeltilmesini istediğimiz kısım şudur: Metin içerisinde, «ilâve tadiller dâhil» cümlesi çıkarılsın ve maddenin altına, «ilâveli tadillerde yalnız yeni ilâve edilen kısmın metrekaresi kadar konut birimi üzerinden vergi alınır. Yeni ilâve edilen saha küçük dâhi olsa, eğer eski ve yeni inşaat yekûnu muafiyet dışında ise, yeni inşa edilen kısım da vergiye tabidir.» hükmünün konmasını istiyoruz.

Bu suretle, bir kargaşalık çıkmasına mâni olunacak; fakat kötü niyetli birisi kalkar da, «Ben 90 m² lik bir ev yaptım. Ertesi sene bunun yanına 90 m² lik bir yer daha ilâve ederim ve 180 m² lik yerde vergisiz otururum.» gibi bir havaya giremez. Çünkü, eski ve yeni inşaatın yekûnu 100 m² yi geçeceği için, yeniden ilâve edilen 90 m² lik yer de vergiye tabi olur.

Bu bakımdan verdiğimiz tadil önergesine iltifat etmenizi ve bu hususun Hükümet ve Komisyon tarafından da açıklanmasını istirham ederim.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın Ata Topaloğlu, buyurunuz efendim.

ATA TOPALOĞLU (Ordu) — Sayın Başkan, sayın arkadaşlar;

Bu 67 nci madde, memlekette konut sahibi olmak istiyenlerin hiçbir zaman bir ev sahibi olamıyacaklarına bir işaret sayılmalıdır. Çünkü, 5 numaralı cetvele göre, metrekare üzerinden çok ağır bir vergi getirilmektedir. 100 m² ye kadar olanlardan 20 lira alınacaktır. Bir kat hesabediniz, ki en az 2 000 liradır; ondan sonra ikinci katı 4 000; üçüncü katı 6 000, velhâsıl bu şekilde 100 m² ye kadar olanlar gidiyor. Bunun yanında, 120 m² den yukarı olanlar, metrekarede 50 liradır.

Arz etmek istediğim husus şudur: Bu kanun çıktığı takdirde, esasen Hükümetin demir fiyatlarına - dünyanın hiçbir memleketinde görülmiyecek derecede - yapmış olduğu yüzde 40 gibi bir zamdan sonra; bir de inşaat ruhsatiyelerinden bu şekilde ağır bir vergi talebetmesi karşısında; yapan mütaahhitler bunu ev edinecek olan vatandaşın sırtına vuracaklardır.

Bu kanunun tümü üzerindeki manzara memlekette şudur, arkadaşlar :

Hükümet, «Bütçe finansmanı» namı altında, vatandaşın cüzdanına el uzatmaktadır. Şimdi cüzdan bir tarafa, cüzdanı çekti aldı, o bir şey değil; hani ufak paralara varıncaya kadar, vatandaşın ceketinin cebi, pantolonunun cebi, saat cebi ve yelek cebine kadar Hükümet elini uzatmaktadır.

Bu kanun çıktıktan sonra, bunun tatbikatından doğacak çok büyük ve geniş tepkileri vatandaşın ne şekilde karşılıyacağını yine hep beraber müşahede edeceğiz arkadaşlarım.

Vatandaşın cebine el uzatılırken biraz insaflı olmak lâzımdır. İnsaf etmek lâzımdır. 1970 yılına kadar bütçe finansmanı nâmı altında bu derece ağır bir vergi getirilmemiştir. Ne biçim bütçe finansmanı bu?

BAŞKAN — Sayın Topaloğlu bunlar tümü üzerinde görüşülmüştür. Şimdi madde teknik bir maddedir; binalarla ilgili olarak alınacak vergileri kapsıyor. Lûtfen bu teknik dokûmantasyona giriniz.

ATA TOPALOĞLU (Devamla) — Tümü üzerinde konuşamadığım için içimi dökeyim dedim efendim.

BAŞKAN — Ama işte o da usule sığmıyor, yani herkes içini dökse o zaman biz de çoktan içimizi dökeceğiz, ama olmuyor işte.

ATA TOPALOĞLU (Devamla) — Arkadaşlarım, bu bakımdan bu maddeyi Hükümetin teklif etmiş olduğu şekilde - bunun üzerinde bir önerge de vereceğim, 5 numaralı tablonun

hesabederek % 70 nisbetinde indirilmesine ait teklifimi yapacağım katiyen kabul etmeyin arkadaşlarım. Aksi takdirde vatandaşların hiç birisi memlekette ev sahibi olamıyacaktır.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın Maliye Bakanı, söz istiyen çok arkadaşımız var. Bâzılarını dinlemek ister misiniz?

MALİYE BAKANI MESUT EREZ (Kütahya) — Sonunda konuşayım efendim.

BAŞKAN — Peki efendim.

Sayın Aygün buyurunuz.

SALİH AYGÜN (Amasya) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım;

1 nci madde hakkında ilk defa konuşan arkadaşım beyanda bulundukları için ben bu konu üzerinde durmuyorum.

Umumi olarak getirilen vergi yerindedir. Ancak «Nüfusu 20 000 den az olan belediye sınırları içerisindeki her türlü inşaat ve yüzölçümü 100 m^2 yi aşmıyan konut birimleri bina inşaat vergisinden müstesnadır.» diyor.

Zapta geçmesi bakımından, benim anlayışıma göre; inşaat her nerede yapılırsa yapılsın 100 metrekareye kadar olan inşaattan vergi alınmıyacak, 100 metrekarenin üzerinde, meselâ 120 metrekare olanlardan 20 metrekare beton inşaata her metrekareden 20 ahşapta 10, diğer inşaattan 7 lira alınacaktır. Ben maddeyi bu şekilde anlıyorum. Acaba böyle midir, değil midir Şayet anlayışım yanlış ise ve 20 bin nüfusun üzerinde olan yerlerde yapılan 100 metrekarelik inşaattan her metrekareden 20 lira alınacaksa, ben bu hem hakkaniyete, hem adalete uygun değil kanısındayım.

Sonra madem ki, Hükümetin bir sosyal mesken politikası var, bu politikayı da aşar bu.

Bizim görüşümüz şudur ki; Emlâk Kredi Bankası tahmin ediyorum 68 ve 70 metrekareyi, hattâ son kararname ile çıktı 117 metrekareye kadar olan kısımları sosyal mesken kabul etmiş ve bunlarda bâzı kolaylıklar tanınmıştır. Şu durum karşısında sosyal mesken tipindeki yapılan binalardan mutlak surete vergi alınmamalı, bunun dışına çıkan metrekare üzerinden vergi alınmalıdır. Bu hem Adalet Partisi Hükümetinin politikasına, hem sosyal mesken politikasına, hem hakkâniyet ve adalet esaslarına uygundur kanaatindeyim.

Eğer Hükümet benim gibi anlamıyorsa, bu kanundaki bu madde mutlak surette yersizdir. Nitekim benim gibi anlamıyormuş, bunun mutlak düzeltilmesi lâzım. Komisyon maddeyi çeksin, buna göre asgari bir sınır taşısın; çünkü bu matematiktir. İki kere iki dört gibidir. Plân gelecektir, 100 metrekareye kadar olan kısımlar muaftır diyeceğiz, üst tarafından vergi tarhedeceksiniz. Bu bakımdan bu hususun aksak olduğu kanısındayım. Bunun komisyon tarafından düzeltilmesini saygı ile arz ederim.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Bozatlı buyurunuz efendim.

VAHİT BOZATLI (Sivas) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; bu kanun Bina İnşaat Vergisi diye yeni bir vergi getiriyor. Evvelki kanuna ek maddeler halinde eklenen yeni bir vergi geliyor. O itibarla bu yeni verginin kimlerden ve hangi tip inşaatlardan alınması lâzımgeldiği konusu önemlidir. Kanaatimce yeteri kadar âdil esaslar bulunmuş değildir. Getirilen bu yeni esaslara göre inşaatlarda vergilendirme iki esas üzerine yapılıyor :

Birisi, konutlar için diğeri, işyerleri için. Konutlar için bir istisna getiriliyor. Bu istisna; asgari yüz ölçümüne göre 100 metrekare, bir de bulunduğu şehrin nüfusuna göre 20 bin nüfusu esas alıyor.

Şimdi sayın Başkanlık, her halde zuhulen olacak, ek tabloyu okutmadılar. Ek tabloda ayrıca zamlar var. Nüfus 100 bini geçince % 5 zam, 400 bini geçince % 10 zam, 400 binden yukarıya % 15 e kadar da ayrıca zam yapılacak.

Şimdi bunun neticesi konutlar bakımından şu oluyor : Büyük şehirlerde inşaat yapmak istiyenleri yapılacak inşaatlar için orantılı bir şekilde, mütemadiyen % 5, % 10, % 15 artan nisbetlerde bir vergi ödemek mecburiyeti karşısında bırakıyoruz.

Kanaatimce; Türkiye'nin gerçekleriyle bu getirilen müessese taban tabana zıttır. Bildiğiniz gibi Türkiye'de bütün büyük şehirlerde «konut problemi» diye bir türlü halledemediğimiz, başa çıkamadığımız bir problem var. Bir tarafta gecekonduların mütemadiyen arttığından şikâyet ediyoruz, bir tarafta gecekondu sahiplerinin inşaat yapmalarını, fennî şekilde

bir konuta sahibolmalarını getirdiğimiz bu vergi müessesesi ile engellemiş oluyoruz.

Filvaki diyeceklerdir ki; «100 metrekareden yukarısı için böyle bir vergi getirdik.» Ama takdir buyursunlar ki, bir konutun 100 metrekareden aşağı veya yukarı olması biraz da o ailenin nüfus adedine bağlı bir şey, o ailenin ihtiyaçlarına bağlı bir konudur. Bu itibarla kanaatimce konut mevzuunda bu maddeye evvelemirde konut yaptıran kimsenin ihtiyacının, yani halen oturabildiği bir meskeninin bulunup bulunmadığının bir kriter olarak, bir şart olarak muafiyete ithal edilmesi lâzımdır. Hiç konutu olmıyan veya gecekonduda oturan bir kimsenin ihtiyacı zorunlu ise 101 metrekarelik bir inşaat yaptı diye ondan vergi almak, bilhassa büyük şehirlerde konut problemini halletmek için sarf ettiğimiz gayrete uygun bir şekil olmaz.

Diğer işyeri inşaatı konusuna gelince : Bunun için maddede getirilen hükümler hiçbir muafiyet tanımıyor. 3 metrekarelik, 5 metrekarelik bir yer de yapsanız, bilhassa büyük şehirlerde bütün zamları ile bunu ödemekle karşı karşıya bulunuyoruz.

Biraz evvel arz ettiği gerekçeler işyerleri için tamamen vârittir. Umumiyetle işyerleri ve konutlar büyük şehirlerde bir arada oluyorlar. İşyerleri için hiçbir muafiyet tanımaksızın en küçük bir yüz ölçümünü kapsıyan işyeri için dahi bu verginin bu şekilde bir daha artırılarak uygulanması, gecekonduda oturan ve mütemadiyen sosyal ve ekonomik problemlerle köyünü terke mecbur olan, bu terk sebeplerini önliyemediğimiz kimselerin şehirde gecekondudan kurtulup sıhhi, fennî bir konuta, bir işyerine kavuşmasını engelleyici niteliketdir.

Bu itibarla ya bu maddelerde esaslı tadil yapılması gerekir veyahut bu kanunun, bu yeni getirilen vergi müessesesinin ıslah edilmesi veya reddedilmesi kanısındayım.

Saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN — Sayın Ahmet Şener, buyurunuz.

AHMET ŞENER (Trabzon) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım;

Görüşülmekte olan 67 nci maddenin bâzı sorunları üzerinde bendeniz de fikrimi ilâve etmek istiyorum.

Sayın Başkan, bu ek 1 nci maddeden «ilâve ve tadiller dâhil» kelimesinin çıkarılmasına bendeniz de iştirak etmek isterim. Çünkü mevcudolan bir inşaatına her sene ve ailesi inkişaf ettiği müddetçe bir ilâve yapması mümkün olabilir ve bunlar sonradan ihtilâflara meydan verir. Bunun çıkarılmasında fayda olacağına kaaniim ve arkadaşlarım bu meyanda bir önerge verdiler, buna iltifat edilmesine bendeniz de katılıyorum.

Sayın Başkan, burada kooperatiflerin teşviki bakımından konulan istisnalar kısmına ben de katılıyorum. Ancak 4 - 5 kişi birleşerek bir kooperatif kuracak ve diyebilirim ki, bu kooperatifi de ekseri bizim memlekette fakirler değil, daha ziyade parası müsaidolan ve bu işi becerebilenler kuracak. Onlara muafiyet tanıyacağız, fakat kendisine bir sosyal mesken inşa etmek istiyenlerden vergi almış olacağız.

Bu konunun da nazarı itibara alınmasında fayda görürüm. Çünkü kooperatifi bugün düşününüz; gidiniz burada sosyal mesken inşa etmiş olan bölgelerden ve yerlerden hiçbirisinde böyle bir kooperatif yoktur. Ancak daha ziyade mühendis arkadaşlarımız, biraz parası olan arkadaşlarımız ve bu işi beceren arkadaşlarımız kooperatif kuracaklar, 4 - 5 kişidir, onu muaf tutacaksınız; fakat fakir olanları veyahut da başka yerde inşaat yapmış olanları muaf tutmıyacaksınız. Belki şöyle ifade edecektir sayın Bakan veya Komisyon, diyecek ki; «nüfusu 20 binden aşağı olan yerlerde bunu muaf tutuyoruz», İsterse 100 bin nüfusu bulunan, 1 milyon nüfusu bulunan şehirlerimizi nazarı itibara alalım, fakirliğin yeri yoktur. Ankara'daki fakirle, İstanbul'deki bulunan fakirle bilmem Niğde'deki bulunan fakir arasında büyük bir fark yoktur. Onun için bunun dikkate alınmasında büyük zaruret vardır.

Sayın Başkan, bir de inşaat sahasının bu işte nazarı itibara alınması zarureti vardır. Bir bina 140 metrekare olabilir, fakat esas kullanılan sahası 120 metrekaredir. Bunun merdivenleri, aydınlık yerleri, bunun boş olan yerleri ve balkonları, bunlar kullanma sahasından sayılmamalıdır. Bunlar da mutlaka «kullanılan sahanın» denmesi lâzımdır. Çünkü inşaatlarda bir daireyi düşününüz, 135 metrekare olarak alırsınız; fakat esas kullanılan saha 115 metrekaredir. Bunun mutlaka inşaat sahası değil, kul-

tanılan saha itibariyle nazara alınması doğru olur ve daha adalete uygun olur kanısındayım.

Sayın Başkan, «Deprem, su basması ve yangın gibi tabiî âfetlerin vukubulduğu bölgelerde, bu âfetlerin vukuunu takibeden yıldan itibaren en geç 3 yıl içinde inşa edilen binalar, bu vergiye tabi değildir» derler. Hepimiz biliyoruz, 1963 veya 1964 ten evvel hiç böyle bir âfet nazarı itibara alınmadan muafiyet 10 sene idi.

Sonradan bir kanunla bu 3 seneye indirilmiştir. Şimdi âfete uğramış olan yerlerde inşa edilen binalara 3 yıl muafiyet tanınıyor. Bence bu azdır. Felâkete, su baskınına, zelzeleye veya yangına uğramış bir kişinin - bir felâkete uğramıştır - 3 sene sonra kendisini düzeltebileceğine kaani değilim. Bunun 5 seneye çıkarılması için bir önerge verdim, eğer Sayın Komisyon ve Hükümet iltifat ederse makbule geçer.

Sayın Başkan, bir de «bölgeler» ve «su basması» deyimleri var. Depreme uğrıyan bu «bölgeler» deyimi, bilhassa su basmasında nasıl kıymetlendirilecek, onu da pek anlamak mümkün değildir. Eğer su baskınına uğrıyan bölgede hasar sahası denirse doğru olur. Öyle bir bölge olur ki, su basabilir, fakat hiçbir zaman o bölgenin tümünü kapsamaz. Burada kullanılan deyimler adaleti ortaya koyacak bir durumda değildir. Bu konuda da Sayın Bakan veya Komisyon bilgi verirse memnun olurum. Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın Mehmet Aytuğ.

MEHMET AYTUĞ (Elâzığ) — Sayın Başkan, sayın üyeler;

Bu müzakere konusu madde daha çok muafiyetler ve istisnalar getirmektedir. Hayat seviyesinin bir ifadesi olan vergi ödeme gücüne bazı istisnalar ve muaflıklar getiren bu madde bize öyle geliyor ki, vergi konusunun isabetli seçilişi, nisbetlerde muhtelif maksatlı farklılıklar gözetilmesi, verginin istihlâke en yakın bir aşamada alınması gibi hususlardaki inkişafları göz önünde tutmadan sevk edilmiş bir metin halindedir.

Bugün istisna ve muaflıkların, genel vergilendirme ve hattâ genel ekonomi sistemi bakımından mahzurlu tarafları da gittikçe giderilmiş ve bu sistem her ülkenin kendi özelliğine uygun zeminlere oturtulmuştur. Kanunda, verginin mevzuu ve matrahı gayet sarih ve açık olarak tesbit edilmiştir. Vergide genellik prensibi esaslarına göre herkesin, her hangi bir fark gözetmeksizin, kendi gelir ve mallarından vergi vermesi esastır. Esasen bir verginin başarısı da, sosyal tefrik gözetmeksizin, herkesin aynı şart ve esaslar dâhilinde vergiye tabi tutulmasına bağlıdır. Bu prensip bütün Anayasalarda aşağı yukarı ortaklaşa bir şekilde yer almıştır. Nitekim Anayasamızın 61 nci madesinin «herkes vergi ödemekle yükümlüdür» hükmü de bu esası âmirdir. Herkesin kamu giderlerini karşılamak üzere malî gücüne göre vergi ödemekle yükümlü oluşu verginin genellik prensibidir.

Buna rağmen hiçbir ülkede bunun tam olarak gerçekleştirilmesine imkân yoktur. Kanun koyucular bâzı teknik, sosyal, siyasal düşüncelerle, ya bir kısım kişileri veya grupları vergi dışı bırakırlar, yahut da belirli bir kısım vergi konularını vergilendiremezler ki, işte bu hal vergi muaflığı ve istisnalarına yer verir. Vergi kanunlarına göre muaflık, yine aynı kanunlarda belirli kişiler veya kişi gruplarının vergi mükelefiyetinden açıkça hariç bırakılması anlamına gelir. İstisna ise, vergi kanunu hükümleri dâhilinde, esasen vergilendirilmesi gereken belirli bir kısım vergi mevzularının ayın kanun hükümlerine göre vergi dışı bırakılması mânasını taşır.

Şimdi bu açıkladığım ve bilgi olarak sunduğum hususların ışığı altında sevk edilmiş olan bu 67 nci madde hükmünü istisnaları ile birlikte tetkik edelim. Görülecektir ki, bu maddede sevk edilen hususlar bâzı yenilikler taşımaktadır.

1. Evvelâ verginin umumilik prensibini ve genellik prensibini tamamen zedelemektedir. Şu bakımdan zedelemektedir : Biz bu madde ile gerek genel bütçeden, gerek katma bütçeden, gerek özel idare bütçesi veya belediye bütçelerinden yapılacak olan okul, hastane ve emsali gibi sosyal tesislerin, sosyal konutların bina inşaat vergisinden istisna edilmesine, muaf tutulmasına elbette taraftarız ve isteriz. Kaldı ki bu saydığım genel, katma, özel idare ve belediye gibi kurumlar fabrika yaptıklarında, değirmen yaptıklarında, imalâthane yaptıklarında veya Devlet Plânlama Teşkilâtı Teşvik ve Uygulama Dairesince teşviki karara bağlanmış otel veya motel gibi tamemen ticaret maksadına yönelmiş yapıtlarda, elbette ki, bu verginin

umumilik prensibini zedelememesi, böylece bu kabil istisnaların bu metinden çıkarılması uygundur kanaatindeyim.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Sayın Çetinkaya, buyurunuz.

HASAN ÇETİNKAYA (Erzincan) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, Kanunun 67 nci maddesinde «Ek madde 2» nin son paragrafında; «Deprem, su basması, yangın gibi tabiî âfetlerin vukubulduğu bölgelerde, bu âfetlerin vukuunu takibeden yıldan itibaren en geç 3 yıl içinde inşa edilen binalar bu vergiye tabi değildir. Mezkûr bölgeler Maliye ve İmar ve İskân Bakanlıklarınca müştereken tesbit olunur» denilmektelir. Deprem, su baskını gibi tabiî âfetlerden sonra inşaat yapmak istiyen sayın âfetzedelerin durumunun nazara alınması gerekir. 3 sene gibi kısa bir zamanda bu işlerin yapılamıyacağı aşikârdır. Ben bu hususta bir önerge vermiş bulunuyorum. Teklifim; âfete mâruz bölgelerde yeniden inşa edilecek sahaların imar plânları, yapılıp, tesbit edildikten sonra 5 seneye kadar yapılan işlerin bu vergiden muaf tutulmasıdır. Bu bakımdan önergemin dikkate alınmasını sizlerden istirham ediyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın Salih Yıldız, buyurun.

SALİH YILDIZ (Van) — Muhterem arkadaşlarım;

Muhtelif vesile ve tedbirlerle inşaat sektörüne fazla yatırımı önlemek için bâzı tedbirler alınmaktadır. Görüştüğümüz konu direkt olarak bu hususa yönelmiş değilse de, bunun da derinliğinde bu espri yatmaktadır. Ancak yurdumuzun her köşesi aynı derecede gelişmiş değildir. Birçok yurt bölgelerinde inşaat sektörünü bâzı vergi tedbirleriyle teşvik etmek gerekiyor. O kadar ki, bugün dahi Türkiye'nin bâzı yerlerinde bir memur rahatça oturabilecek bir evi kolay kolay bulamamaktadır. Binaenaleyh, gelişmeye muhtaç yurt bölgeleri ile, gelişmiş yurt bölgeleri arasında inşaatı teşvik bakımından bir farkın bulunduğunu tesbit ve kabul etmek gerekir. Böyle olunca, ek 2 nci maddede sayılan istisnalar arasına Bankalar Kurulunca gelişmeye muhtaç yurt bölgeleri olarak tâyin ve tesbit edilecek yerlerin de ithali son derecede isabetli olacaktır. Bu hususta da Sayın Başkanlığa bir önerge takdim ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Komisyon adına Sayın Abdurrahman Güler, buyurunuz.

GEÇİCİ KOMİSYON ADINA ABDURRAHMAN GÜLER (Çorum) — Sayın Başkan, Sayın milletvekilleri;

Görüşülmekte olan 67 nci madde ve onu takibeden istisna hükümleri hakkında görüşlerini açıklamak suretiyle tereddütlerini ortaya koyan sayın milletvekili arkadaşlarıma arzı cevabetmek üzere huzurunuza geldim.

Birinci bölümde Sayın Sadi Koçaş arkadaşımız haklı bir tereddüdünü ortaya koydular. Bizim Komisyon olarak bu maddenin tatbikatından anlayışımız şudur; 67 nci madde konut birimini esas almakta, verginin tarhiyatı için de inşaat ruhsatı alınması esasını kabul etmektedir.

Şimdi, konut birimi olarak 100 metrekarenin üzerinde bulunan bütün konutlar vergiye tabidir ve bu vergi, inşaatın ruhsatı alınırken, ruhsat için müracaat eden kişiden tahsil edilecektir.

Bu ilâve tadiller meselesinde haklı bir tereddüt vardır. Bu kanun mevkii meriyete girmeden önce, bilfarz yapılmış 90 metrekarelik bir inşaata, kanun mevkii meriyete girdikten sonra 100 metrekarelik daha bir ilâve yapılırsa, vergi 190 metrekare üzerinden mi tarh edilecektir, yoksa ikinci ilâve yapılan 100 metrekare üzerinden mi tarh edilecektir? Hemen söyliyelim ki, kanunların makabiline teşmil edilmesi imkânı olmadığına göre, bu kanun mevkii meriyete girdiği tarihten önce yapılan inşaatlara yapılan ilâveler sadece ilâve edilen kısım üzerinden vergiye tabi olacaktır. Yani sarahaten söylüyorum, misalimde olduğu gibi ikinci 100 metrekarelik kısımdan vergi alınacaktır, 190 metrekare üzerinden vergi alınmıyacaktır. Fakat takdir edersiniz ki, vergiye karşı direnme vâkı olduğuna göre, kanun mevkii meriyete girdikten sonra bir konut birimini ikiye bölmek suretiyle inşa etmek mümkün olur. Meselâ bir apartman katında iki tane 100 metrekarelik daire ruhsatı için müracaat edilir, vergi dışı kalınır, bilâhara da dairelerin arası açılmak suretiyle 200 metrekarelik bir inşaat kesimini

verginin dışında bırakmak imkânı doğabilir. İşte biz bunu önlemek için, kanun mevkii meriyete girdikten sonra konut birimi esas alındığına göre, misalimde olduğu gibi, 100, metrekare üzerinden ruhsat için müracaat edildi, tabiî bu 100 metrekareden vergi alınmıyacaktır; fakat, bilâhara, meselâ, bir hafta veya bir ay sonra ikinci bir 100 metrekare için ruhsat alınırken yine vergi alınmıyacaktır. Yani vergi kaçağı olan bu hal, ileride Maliyece tesbit edilebildiğinde ilâve bir tarhiyatla tahsil edilme yoluna gidilecektir. Bilmem anlatabildim mi, arkadaşlarımın tereddütlerini izale edebildim mi?

Yani demek istiyorum ki, konut birimi esastır. İnşaat ruhsatı alınırken bu vergi tarh edilecektir. Bu kanunun mevkii meriyete girmesinden evvelki alınmış olan ruhsatlar, kanunun makable şamil olmaması dolayısiyle vergi dışıdır.

Kanun mevkii meriyete girdikten sonra 100 metrekareyi taşan her türlü inşaat, 100 metrekareyi taşan kısım üzerinden değil tamamı üzerinden vergilendirilecektir.

Bir diğer mülâhaza Sayın Amasya Milletvekili Salih Aygün arkadaşımız tarafından ileri sürüldü ve dendi ki: 100 metrekareye kadar olan inşaatlardan vergi almıyorsunuz; 101 metrekare olunca, son birinci metrekareden vergi almak gerekli iken, 101 metrekareden birden alıyorsunuz. Bu adaletli değildir.»

Muhterem arkadaşlarım, bu kanunun bir espresi var. Bu espri şu: Bu kanunun şüphesiz bir fiskal gayesi var, bir varidat temini için getirilmiştir; adı üstünde «Vergi Kanunu» dur, fakat bu kanunun bu gayesinden daha önemli ekstrafiskal gayeleri de vardır. Bu da, sosyal adaleti temin ve ekonomiyi tanzim gayeleridir.

100 metrekare ölçüsü, Plânlamamıza göre sosyal mesken olarak kabul edilmiştir; 100 metrekareden sonraki inşaatlar Türkiye'nin malî potansiyeli dikkate alınarak lüks inşaat olarak kabul edilmiştir. Kabul edersiniz ki, az gelişmiş memleketlerde, yahut gelişmekte olan memleketlerde sermaye darlığı vardır ve maalesef bu nevi memleketlerde sermaye gayrimenkul servet üzerine kayar. Kıt olan bu sermayeyi millî istihsali artırabilmek için daha verimli sahalara kaydırmak vergileme yoluyla bir ölçüde mümkün olabilmektedir. İşte bu, verginin ekstrafiskal gayesidir. Bu vergi yoluyla lüks inşaat yolunu tıkamak, kıt olan sermayeyi daha müsmir, daha prodüktif sahalara çekebilmek için alınan bir tedbirdir. Onun için 100 metrekarenin üzerinde yapılan her inşaatın 100 metrekareyi aşan kesiminden değil de tamamından vergi alınması doğrudur. Çünkü 100 metrekarelik saha tecavüz edildiği zaman, lüks olan o ilâve kısım değil, yüzyirmi, yüzotuz, yüzkırk metrekare inşaatı kapsıyan konutun tamamıdır. Bu bakımdan tamamından vergi alınması yerindedir.

Mehmet Aytuğ arkadaşım 2 nci maddedeki istisnalar bölümünde bir adaletsizlik olduğunu ileri sürdüler ve dediler ki, «Devlet Plânlama Teşkilâtı Teşvik ve Uygulama Dairesince teşvikli karara bağlanmış otel ve moteller vergi dışı bırakılmamalıydı...»

MEHMET AYTUĞ (Elâzığ) — Değirmenler, fabrikalar....

GEÇİCİ KOMİSYON ADINA ABDURRAHMAN GÜLER (Devamla) — Evet, fabrikalar ve değirmenleri de ilâve ettiler.

Bu maddenin sevkindeki maksat şu: Devlet Plânlama Teşkilâtı otellerin, motellerin teşvikini öngörmektedir. Gerekçesi de vardır; Türkiye'de turizmin ve turizm sanayinin gelişmesi ve bu yoldan Türk ekonomisinin güçlenmesini istemektedir. Şimdi plânda yer alan bu hedefi vergi kanunu ile değiştirmek, plânla çelişki teşkil edecek bir hükmü buraya koymak yerinde olmıyacağı için, plânın hedefine uygun olarak otelleri ve motelleri istisnalar kapsamı içine alarak, plânla getirilen vergi kanunu arasında bir paralellik kurmak istedik.

Şimdi bizim bu istisnayı buraya koymamızın nedeni açıklandığına göre ve bu hususta takrir de verilmiş bulunduğuna göre, bu hususta ki karar Yüce Meclisindir.

Sayın arkadaşlarımın tereddütlerini izale etmeye çalıştım. Hepinize saygılar sunarım.

BURHANETTİN ASUTAY (İzmir) — Sayın Başkan, müsaade ederseniz bir sualim var.

BAŞKAN — Peki efendim, buyurun.

BURHANETTİN ASUTAY (İzmir) — Efendim, geçici maddenin son satırında: «Nüfusu 20 binden az olan belediye sınırları içindeki her türlü inşaat ve yüzölçümü 100 metrekare olan...» diyor. Buradaki «ve» kelimesi nüfusu 20 binden az olan belediye sınırları içindeki 100

metrekareyi mi kapsar; yoksa nüfusu 20 binden az olan yerlerdeki tüm inşaatlar mı muaftır? Bu haliyle «Nüfusu 20 binden yukarı olan yerlerde yapılan inşaatların 100 metrekaresi vergiden muaftır» mânasını mı taşır Şu hale göre «ile» kelimesi koymak lâzım mı; yoksa bu «ve» kelimesi «ile» anlamına mı geliyor? Bu hususun açıklanmasını rica ediyorum.

BAŞKAN — Sayın Güler, müsaade ederseniz ben de biraz tavzih edeyim.

Şimdi Sayın Asutay şunu sormak ister; nüfusu 20 binden az olan belediye sınırları içindeki her türlü inşaat 100 metrekareyi geçmiş olsa dahi vergiden muaf mıdır?

GEÇİCİ KOMİSYON ADINA ABDURRAHMAN GÜLER (Devamla) — Efendim, buradaiki istisna var; bu «ve» kelimesi de bunu ifade ediyor kanısındayım. Nüfusu 20 binden az olan şehirlerdeki inşaatlar bu vergi kapsamı dışındadır.

BAŞKAN — 100 metrekareyi geçmiş olsalar dahi?.

GEÇİCİ KOMİSYON ADINA ABDURRAHMAN GÜLER (Devamla) — Evet, 100 metrekareyi geçmiş olsalar dahi.

Bu 100 metrekare istisnası ikinci bir istisnadır. Oradaki «ve» kelimesi «ile» olabilir, yani ayrılabilir, veya «veya» olabilir.

BAŞKAN — Efendim, Komisyonun bu tavzihi zabıtlara geçmiştir. Sıkışıklık anında zabıtlardan istifade edilir. Nasıl tensibedilirse ona göre yapalım.

ŞÜKRÜ AKKAN (İzmir) — Önergemiz var.

BAŞKAN — Peki efendim, önergeniz varsa mesele yok; Yüce Heyetin takdirine bırakırız.

Siz, «veya» olmasiyle; veya «ile» olmasiyle «ve» olması arasında büyük bir değişiklik olmadığı kanaatindesiniz değil mi efendim?

GEÇİCİ KOMİSYON ADINA ABDURRAHMAN GÜLER (Devamla) — Efendim, «ve» olarak kalmasını istiyoruz.

BAŞKAN — Peki efendim. Mesele Komisyonun izahatı ile anlaşılmıştır. Onu daha sonra Yüce Heyet oyu ile halledilecektir.

Sayın Maliye Bakanı, buyurunuz efendim.

MALİYE BAKANI MESUT EREZ (Kütahya) — Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; Sayın Komisyon Sözcüsünün izahatından sonra benim için açıklanacak çok az husus kalmıştır; bunları açıklıyarak huzurunuzdan ayrılacağım.

Sayın Ata Topaloğlu arkadşımız dediler ki; «bu vergi gayriâdildir. Hükümet artık vatandaşın ceketinin cebi şöyle dursun, yeleğinin cebine el atıyor.» Sayın Ata Topaloğlu arkadaşımızla bu konuda katiyen anlaşamıyacağımız anlaşılıyor.

Muhterem milletvekilleri, biz bilâkis, şu verginin sosyal adalete uygun olduğunu düşünerek huzurunuza geldiğine kaaniiz. Biz nereden vergi alıyoruz? Onu düşünmek kâfidir. 100 metrekarenin üstünde olan inşaatlar bu verginin şümulüne girmektedir ve metrekare başına ruhsatın verildiği anda bu vergi alınmaktadır.

Şimdi, vergiyi inşaatı yaptıran ödiyecektir. Genellikle inşaatı yaptıran ya mütaahhit, yahut da inşaatın sahibidir. İnşaatı yaptıran mütaahhit ise varlıklı kimsedir, inşaatı yaptıran gayrimenkulün sahibi ise yine varlıklı kimsedir. Şu halde sosyal adalete uygun olma, sosyal adalete uygun olmama hususunu araştırırken, mükellefin bu vergiyi ödiyebilecek kabiliyette olup olmadığına bakmak lâzımgelir. Muhterem arkadaşıma - zannederim kendisi burada yok - şunu hatırlatmak isterim; bu yelek cebi nasıl bir yelek cebidir ki, buraya bir apartman dairesi sığıyor?

Şimdi Ata Topaloğlu arkadaşımla birlikte diğer bâzı arkadaşlarımın da; «100 metrekareye kadar olanlar muaf, 100 metrekareyi geçti mi tümü vergiye tabi oluyor; binaenaleyh hem bir diskriminasyon, bir ayrıcalık oluyor, hem de gayriâdil oluyor» tarzında mütalâaları oldu, Sayın Salih Aygün arkadaşım da bunu bu şekilde mütalâa ettiği.

Filhakika vergide «sert köşe» denen, istisnalarda bilhassa kendisini gösteren sert köşeler vardır. Hatırlarsınız, burada tasarruf bonosu istisnası kabul edilirken, Hükümet tasarısında, meselâ 1 200 liraya kadar olan ücretlerin tasarruf bonosu tevkifatından müstesna olduğu, 1 201 lira oldumu, 1 200 lirayı geçtimi tümünün tasarruf bonosu tevkifatına tabi olacağı tarzında bir hüküm sevk edilmişti. Zannediyorum ya komisyonda, ya Yüksek Heyetinizde bu 1 200 liranın üstündeki ücretlerin de 1 200 lirası muaf olsun tarzında değiştirilmiş ve sert köşe burada bertaraf edilmiş idi. Ancak şimdi

konuştuğumuz konuda sert köşe meselesine bir başka açıdan bakmak lâzımgelir. O başka açı şudur :

Sosyal nitelikteki mesken kaç metrekareye kadar olan meskendir? Bunu tesbit ettiğiniz anda, o metrekarenin üstündeki meskenler o vasfı kaybettikleri için artık istisina ile himaye edilmeye değer olmaktan çıkmaktadırlar. Bu sebepledir ki, 100 metrekareyi geçti mi, tamamının metrekaresinden bu verginin alınması lâzımgelir ve bu böyle bir dü. şünceye dayanmaktadır.

«Böyle olunca vergi çok ağır olur» konusunda da birkaç misal zikrederek, bu verginin öyle ilk nazarda zannedildiği gibi ağır olmadığını arz etmek istiyorum.

120 metrekareye kadar bir inşaatın, yaptığımız kaba hesaplara göre 125 ilâ 150 bin liraya çıkacağı anlaşılıyor. Burada alınacak olan vergi 2 400 liradır. Demek ki, 150 bin liralık bir inşaat yaptıran kimse 2 400 lira ödeyecektir. İki rakamı mukayese edecek olursanız, verginin o kadar ağır bir vergi olamadığı neticesine varılır.

Metrekare çoğaldıkça bu daha da bâriz bir şekilde kendisini göstermektedir. 150 metrekarelik bir inşaat 150 bin ilâ 200 liraya malolabilir. 200 bin liralık inşaat yaptıran bir kimse, inşaat ruhsatı alındığında 7 500 lira olarak bu vergiyi ödiyecektir 200 metrekarenin üstünde bir inşaat olduğu zaman 250 bin lira ile 300 bin liraya çıkacaktır, ancak 12 bin lira vergi ödenecektir. 300 metrekarenin üstünde olduğu zaman 400 - 500 bin liralık bir inşaattır ve ödenecek vergi 37 500 liradır.

Muhterem milletvekilleri, bâzı büyük şehirlerimizde apartman dairelerinin 1 milyon liraya, 1,5 milyon liraya müşteri bulduğunu düşünecek olursanız, her halde bu 300 metrekarenin üstünde bir inşaat olacaktır. Böyle 500 bin liraya 600 bin liraya çıkacak olan ve fakat bir milyon liraya, bir buçuk milyon liraya müşteri bulması muhtemel bulunan bir dairenin inşası sırasında 37 500 lira gibi, 40 bin lira gibi vergi alınması, fevkalâde mâkul hadler içerisinde kalındığını gösteren bir misaldir.

Sayın Koçaş ilâve tadiller konusunda bir önerge verdiğini söylediler ve fikirlerini lûtfettiler. Bizim, düşüncemiz burada şudur : 100 metrekareye kadar olan inşaat muaftır. Eğer, ilâve inşaat bu 100 metrekarenin üstüne yapılıyor ise, bu takdirde onun vergiye tabi olması lâzımgelir. Meselâ, 75 metrekare idi 25 metrekare daha ilâve inşaat yapılıyor ise, bu vergiden muaftır; ama 100 metrekare daha yapılıyor ise, bu ilâve inşaat kısmının vergiye tâbi olması gerekir. Bizim o istisna maddesinden anladığımız husus böyledir ve tatbikatının da böyle olması lâzımgelir.

Şimdi arkadaşlarımızın istisna maddesi ile ilgili bir tereddütleri oldu; «Ve» mi olsun, «Veya» mı olsun?..

Maddenin yazıldığı gibi kalması lâzımdır. 20 binden az olan yerlerde yapılan her türlü inşaat, ister 100 metrekerenin üstünde olsun, ister altında olsun muaf olacaktır. 100 metrekerenin altında inşaat yalıyor ise, ister 20 bin nüfusu olan yerlerde yapılsın, ister 20 binden ziyade nüfusu olan yerlerde yapılsın, 100 metrekarenin içinde olduğu için muaf olacaktır. Şu halde, oradaki «Ve» kelimesini, «Veya» ya tebdil ederseniz, içtima ettirirsiniz. Ayrı ayrı tatbik olunacak olan bir istisnadır.

Sayın Mehmet Aytuğ arkadaşımız, burada değerli bâzı bilgiler verdikten ve izahata bulunduktan sonra, bu kanun ile getirilen muafiyetlerin vergideki umumiyet kaidesini bozduğunu, binaenaleyh gayriâdil olduğunu ifade etmişlerdi.

Muhterem arkadaşlar; sayın arkadaşımız Anayasanın 61 nci maddesini de zikrederek bunu söylemişlerdir. Anayasanın 661 nci maddesinde herkesin takati nisbetinde vergi ödeyeceği prensibi vardır. Muhterem arkadaşımız diyor ki : «Vergi ödeme takati olduğu halde, burada vergiden istisna edilenler de var. Binaenaleyh, umumiyet kaidesini bozdunuz ve verginin âdil olması kaidesini de zedelediniz.»

Aynı Anayasanın başka maddeleri de vardır, 40 ncı maddesi, 41 nci maddesi; bir plân yapılacağını, Türkiye'de ekonomisinin, bu plânın icaplarına göre idare edileceği hakkında maddeler vardır. Bizim plânımızda da bâzı sektörlerin teşvik edilmesi lâzımgeldiği ve bâzı teşvik tedbirlerinin alınması icabettiği şeklinde prensipler ve tedbirler vardır. O tedbirler cümlesinden olarak, Komisyon, turizm sanayiinin gelişmesini sağlamak maksadiyle,

teşvik eder düşüncesi ile bâzı istisnalar koymuş ise ve bu da plânın direktiflerine, tedbirlerine uygun düşüyor ise, aynı Anayasanın içinde kalmıyor demektir ve bu suretle verginin umumiyet kaidesi zedelenmiş olmaz.

Bâzı arkadaşlarımız, deprem bölgeleriyle ilgili istisnanın üç yıl olarak zikredilmiş olmasının kâfi olmadığını belirttiler. Biz İmar ve İskân Bakanlığının çalışmalariyle deprem bölgelerindeki inşaatın üç yıl içerisinde bitirileceğini ve üç yılın bu işe kâfi olacağını düşünerek bunu üç yıl olarak getirdik; ama Yüksek Heyetiniz bunun kâfi olmadığı kanaatine varırsa, bu takdirinize kalmış bir iştir.

Bu suretle sayın Komisyon sözcüsünün izahatına ilâve olarak arzı cevap etmiş oluyorum, saygılarımı sunarım. (A. P. sıralarından alkışlar.)

BAŞKAN — Sayın Cop, buyurun.

HALİL İBRAHİM COP (Bolu) — Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri, bendeniz 67 nci madde ile getirilmek istenen hükümde ufak bir noktaya işaret etmek üzere söz almış bulunuyorum.

67 nci madde ile ihdas edilmiş bulunan Bina İnşaat Vergisinden anladığım odur ki, malî bir kaynak bulmanın da daha ötesinde, ondan da daha mühim olarak plân ve program hedefini aşmış bulunan konut sektöründeki fazla tahaccümü bir ölçüde kısıtlamak ve bunu arzulanan seviyeye indirmektir. İşte, bu görüşün ışığı altında da ek 2 nci madde ile getirilmiş bulunan plân ve program hedeflerine uygun istisna hükümlerini de yerinde görmekteyim. Ancak, istisna hükümlerinden gerek Hükümetin tasarısında, gerek Komisyonun değiştirişinde bulunan «Fabrika» kelimesini çok umumi olduğu ve tatbikatta bâzı karışıklıklara yol açacağı düşüncesi ile söz almış bulunuorum. Aslında fabrika inşaatları, memleket ekonomisi ile, memleketin gelişmesi ile kalkınması ile ilgili olarak plânlamanın tetkikinden geçmekte ve teşvik belgesi aldıktan sonra, kanuni olarak başka sahalarda da gümrük indirimi, vergi muafiyeti gibi birtakım istisnalar, haklar tanınmaktadır. Yalnız, madde metnindeki, «Fabrika» kelimesi ile fabrika binasının Bina İnşaat Vergisinden istisna edildiği gibi bir netice çıkacağı düşüncesi ile söz almış ve bu hususu biraz daha açmak ve maddeye vuzuh getirmek düşüncesi ile bir takrir hazırlamış bulunuyorum.

Memleket ekonomisi ile ilgili fabrika binalarının yanında, bugün kanuni bir zaruret olan işçi meskenleri, sosyal tesisler, fabrika idare binası vardır. Fabrikanın bizatihi binası kadar, fabrika müştemilâtı da, yekdiğerinden tefrik edilmiyecek kadar fonksiyonu olan, o tesisin birçok ahvalde meskûn yerlerin dışında kurulması halinde zaruri bulunan bu gibi işçi meskenlerinin de Bina İnşaat Vergisinden, istisnalar meyanında bulunmasını düşünüyoruz. Bu itibarle ek 2 nci maddede «Fabrika» kelimesinden sonra bir parantez açarak maddeye vuzuh vermek maksadiyle «İdare binası, işçi lojmanları ve sosyal tesisler dâhil» ibaresinin ilâvesini istiyorum. Bu maksatla bir önerge hazırladım; bunu Başkanlığa takdim ediyorum. Önergemin, bu istikamette, bu düşüncelerle Yüce Heyetin kabulüne mazhar olacağını ümideder, saygılarımı arz ederim efendim.

BAŞKAN — Başka söz istiyen?.. Olmadığına göre verilmiş bulunan 12 adet değişiklik önergelerini sırası ile okutacağım.

Muhterem arkadaşlarım; 67 nci madde ek 4 maddeyi kapsamaktadır ve dolayısiyle mütaaddit mesele ve paragraftan ibarettir. Müsaade ederseniz, maddenin oya konma şeklinde kolaylık sağlamak amacı ile İçtüzüğün 108 nci maddesi uyarınca fıkraların ayrı ayrı reye konulmasını teklif edeceğim. O şekli ile meseleye daha düzgün sonuç vermek mümkün olacaktır tahminindeyim. Muvafık mı efendim?.. («Muvafık» sesleri) Muvafık.

Şimdi, müsaade ederseniz, 67 nci maddenin âtıfta bulunduğu ek 1 nci maddenin önce oya konulmasını sağlamak amacı ile, ek 1 nci maddeyi değiştirmeye mâtuf önergeler üzerinde işlem yaptıracağım. Bütün önergeleri evvelâ okutacağım, oya koyarken ek 1 nci madde üzerinde verilmiş bulunan değişiklik önergelerini oya koyacağım, onu takiben ek 2 nci madde ve diğer ek maddeler üzerinde önergeleri oya koyacağım.

Bütün verilmiş bulunan değişiklik önergelerini okutuyorum :

Millet Meclisi Başkanlığına

Madde 67. — Ek madde 1 e aşağıdaki açıklamanın ilâvesini ve (kerre içindeki) [ilâveli tadiller hariç] cümlesinin çıkarılmasını rica ederim.

Konya
Sadi Koçaş

İlâve ve tadillerde yalnız yeni ilâve edilen kısmın büyüklüğüne göre konut birimi üzerinden vergi alınır.

Yeni ilâve edilen kısım küçük dahi olsa, eski ve yeni inşaat yekûnu muafiyet dışında ise, yeni inşaatın muafiyeti kalmaz.

Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanunun 67 nci madde ek 1 e bağlı V sayılı tabloda belirtilen nisbet ve hadlerin konut ve işyeri birimleri için kullanılan saha olarak kabul edilmesi hususunu arz ve teklif ederim.

Elâzığ
Hayrettin Hanağası

Sayın Başkanlığa

Görüşülmekte olan Vergi Kanununun madde 67 nin ek madde 2 deki nüfusu 5 000 den az olan belediye sınırları içindeki her türlü inşaat ve yüzölçümü 200 metrekareyi aşmıyan konut birimleri Bina İnşaat Vergisinden müstesnadır şeklinde tadilini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Nevşehir — Hüsamettin Başer
Tokat — Mehmet Kazova
Adıyaman — Zeki Adıyaman

Sayın Başkanlığa

Madde 67 nin ek 2 nci fıkrasında yer alan (inşaat ve yüzölçümü 100 metrekareyi aşmıyan) ibaresinin aşağıdaki şekilde tadilini arz ve rica ederim.

Saygılarımla.

İzmir
Burhanettin Asutay

«İnşaat ve yüzölçümü 120 metrekareyi aşmıyan.»

Sayın Başkanlığa

Madde 67, ek madde 2 deki vergiden muaf 100 metrekarenin 75 metrekare olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Konya
Sadi Koçaş

Sayın Başkanlığa

Ek madde 2 deki istisnalar arasına «Bakanlar Kurulunca gelişmeye muhtaç yurt bölgeleri olarak tâyin ve tesbit olunacak yerlerin» de alınmasını arz ve teklif ederim.

Van
Salih Yıldız

Sayın Başkanlığa

Madde 67, ek madde 2 metninde birinci fıkraya «kooperatifler eliyle yapılan sınai ve küçük sanat siteleri ve esnaf çarşıları» ndan sonra «ve konutlar» deyiminin eklenmesini saygılarımla teklif ederim.

Bolu
Kemal Demir

Sayın Başkanlığa

Görüşülmekte olan kanun tasarısının 67 nci maddesinin ek madde 2 deki son paragrafın aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Erzincan
Hasan Çetinkaya

Madde 67

Ek madde 2 :

Deprem, su basması, yangın gibi tabiî âfetlerin vukubulduğu bölgelerde, bu âfetlerin vukuunu takiben İmar ve İskân Bakanlığı ve ilgili belediyelerin yeni imar plânlarının hazırlanmasından sonra en geç 5 yıl içinde inşa edilen binalar bu vergiye tabi değildir.

Sayın Başkanlığa

Görüşülmekte olan 67 nci maddenin ek 2 nci maddenin 2 nci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Saygılarımla.

Trabzon
Ahmet Şener

Ek 2 nci maddenin ikinci fıkrasındaki 3 yılın «5 yıl» diye değiştirilmesi.

Yüksek Başkanlığa

Ek 2 nci maddedeki (ve) deyiminin verilen izahlara göre «veya» olarak düzeltilmesi zorunludur.

Saygı ile arz olunur.

Sivas
Vahit Bozatlı

Sayın Başkanlığa

Ek madde 2 ye açıklık kazandırmak için her türlü inşaat kelimelerinden sonra gelen

(ve) kelimesinin «ile» olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Maraş — Veysi Kadıoğlu
İzmir — Şükrü Akkan

Sayın Başkanlığa

Görüşülmekte olan 67 nci maddenin ek 2 nci maddesinin 1 nci paragrafının son satırında (her türlü inşaat ve yüzölçümü 100 metrekareyi aşmıyan konut birimleri Bina İnşaat Vergisinden muaftır) tâbirindeki ve kelimesinden sonra ayrıca kelimesi eklenmesi suretiyle (ve ayrıca) tâbirinin maddeye açıklık vereceği kanaatindeyim. Bu şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Adana
Turgut Topaloğlu

Sayın Başkanlığa

Madde 67, ek madde 2 de tadadolunan istisnalar meyanındaki fabrika kelimesinden sonra (idare binası, işçi lojmanları ve sosyal tesisler dâhil) ibaresinin ilâvesini arz ve teklif ederim.

Bolu
Halil İbrahim Cop

Yüksek Başkanlığa

Madde 67, ek madde 2 deki istisnalara Kızılay, Çocuk Esirgeme Kurumu ve hayır cemiyeti dernekleri tarafından yapılan veya yaptırılan binaların eklenmesini arz ve teklif ederim.

Ordu
Ata Topaloğlu

Yüksek Başkanlığa

Tasarının 67 nci maddesiyle getirilen ek madde 4 e aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederim.

Çorum
Abdurrahman Güler

«Matrahın hesaplanmasında m² kesirleri atılır.»

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, 67 nci madde ile ilgili olarak verilmiş bulunan değişiklik önergelerini okutmuş bulunuyorum.

Şimdi, İçtüzüğün 108 nci maddesi uyarınca kabul etmiş olduğunuz esasa göre 67 nci maddenin atıfta bulunduğu ek 1 nci madde üzerinde verilmiş bulunan değişiklik önergelerini okutup Yüce Meclisin oyuna sunacağım.

(Konya Milletvekili Sadi Koçaş'ın önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Hükümet ve Komisyon bu önergeye katılıyorlar mı?

GEÇİCİ KOMİSYON ADINA ABDURRAHMAN GÜLER (Çorum) — Katılıyoruz ve önergeyi redaksiyon bakımından komisyona rica ediyoruz efendim.

BAŞKAN — Komisyon önergenin iadesini istemiştir. Önerge komisyona verilmiştir.

VAHİT BOZATLI (Sivas) — Komisyon önergeye katıldığını ifade etti, oylamanız gerekmez mi Sayın Başkan?

BAŞKAN — Efendim, bu husus iki türlü olur.

Birincisi, Komisyon kendiliğinden önergenin kendisine havalesini istiyor, İçtüzüğe göre onu havale etmeye mecburuz.

İkincisi, önerge Yüce Meclisin oyuna sunulur, oy neticesinde dikkat nazarına alınma kaydiyle Meclis önergeyi Komisyona emredici hükmüyle gönderir.

Birinci kademede Komisyon önergeyi talebediyor, dikkat nazarına alacağım diyor. Onu tekrar görüşeceğiz Sayın Koçaş.

SADİ KOÇAŞ (Konya) — Efendim, oylatın o halde.

BAŞKAN — Efendim, oylatmasına müsaade ederse oylatırız. Komisyon hakkını kullanarak, diyor ki, önergeyi bana havale edin. Ben de İçtüzük uyarınca önergeyi komisyona havale etmeye mecburum. Daha müzakere devam ediyor, önergeyi tetkik etsin, dikkat etsin sonra oylarız.

(Elâzığ Milletvekili Hayrettin Hanağası'nın önergesi tekrar okundu)

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet bu önergeye katılmıyorlar.

Önergeniz üzerinde buyurunuz Sayın Hanağası.

HAYRETTİN HANAĞASI (Elâzığ) — Sayın Başkan, sayın arkadaşlarım; burada ifade edilmek istenen nokta şudur : Şahıslarımızı ilgilendiren bir dâva olarak değil, tipik bir misal olarak arz ediyorum : 87 metrekare, bizatihi yatak odası, salonu ikametgâh olarak kullanılan bütün müştemilâtiyle 87 metrekare olan bir ikametgâh tüm olarak apartman aydınlığı, asansör boşluğu, merdiven boşluğu dâhil olmak üzere 107 metrekare üzerinden hesabediliyor ve tapuya tesçil ediliyor, ama kullanılan yer 87 metrekaredir.

Benim istirhamım kullanma yerinin nazara alınmasıdır. Bu hususu arz ederim.

BAŞKAN — Değişiklik önergesine Komisyon ve Hükümet katılmadığını beyan etti. Önergeyi Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmemiştir.

Şimdi ek 1 nci madde ile verilmiş bulunan ve üzerinde muamele icrası gereken önergeler bitmiştir.

Ek 1 nci madde üzerinde verilmiş bulunan önergelerde muamele yapıldı mı efendim?

GEÇİCİ KOMİSYON ADINA ABDURRAHMAN GÜLER (Çorum) — Henüz değil Sayın Başkan.

BAŞKAN — Ek 2 nci madde üzerinde verilmiş bulunan önrgeleri aykırılıkları ve bâzı yerde de benzer şekilleri nisbetinde oya sunacağım.

(Nevşehir Milletvekili Hüsamettin Başer, Tokat Milletvekili Mehmet Kazova, Adıyaman Milletvekili Zeki Adıyaman'ın müşterek önergeleri tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet bu önergeye katılmamaktadırlar.

Sayın Başer, önergeniz üzerinde çok kısa olarak buyurunuz efendim.

Aslında sizin önergenizde ifade ettiğiniz husus tasarıda mevcuttur. Nüfusu 5 bin ile kayıtlamaya lüzum yok. Nüfusu 20 binden az olan illeri de içine almış tasarı.

HÜSAMETTİN BAŞER (Nevşehir) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Bütçe finansman kanun tasarısının 67 nci maddesinde «nüfusu 20 binden yukarı olmıyan yerlerde her türlü inşaat ve yüzölçümünün 100 metreyi aşmıyan konut birimleri bina inşaat vergisinden müstesnadır» diyor.

Biliyorsunuz ki, nüfusu 2 bine kadar olan yerler köydür, 2 binden fazla olduğu zaman kasaba oluyor. Buralarda bilhassa, 100 metrekare azdır, bu bakımdan bunun 200 metrekare olmasında fayda vardır...

BAŞKAN — Sayın Başer, bir noktayı bendeniz izah edeyim. Nüfusu 20 binden az olan belediye hudutları içinde yapılan bütün binalar bu vergiden muaftır, isterse 300 metrekare olsun. Kanunun öngördüğü sistem bu.

HÜSAMETTİN BAŞER (Nevşehir) — Peki, takririmi geri alıyorum.

BAŞKAN — Evet arkadaşlar, yanlış anlamaya meydan bırakmıyalım. Nüfusu 20 binden az ise bâzı belediyelerin, bunlar içinde kalan binalar kaç metrekare olursa olsun, bu kanun kapsamında istisnai olarak telâkki edilmiştir.

(Konya Milletvekili Sadi Koçaş'ın önergesi tekrar okundu.)

SADİ KOÇAŞ (Konya) — Efendim, ben 80 nci maddede bunun savunmasını yapmak üzere bir önerge vermiştim, fakat 80 nci madde ile bu madde karışmış durumdadır. O bakımdan müsaade eedrseniz önergemi izah edeyim.

BAŞKAN — Sayın Koçaş, aslında önergeniz bu maddeye girebilir, müsaittir. Şimdi kanun kapsamında «100 metrekareyi aşmıyan konut birimleri inşaat vergisinden müstesnadır» diyor.

Siz diyorsunuz ki, 75 metrekareyi aşmıyan konut birimleri müstesna olsun.

SADİ KOÇAŞ (Konya) — Sayın Başkan, bu madde eski şekliyle kabul edilince 80 nci maddede verdiğimiz değişiklik önergesini konuşmaya imkân kalmıyor. Bunun ikisi tamamen birbirine bağlıdır.

BAŞKAN — Ben diyorum ki, istiyorsanız bu madde üzerinde gayet tabiî olarak konuşabilirsiniz.

Komisyon bu önergeye katılmamaktadır. Buyurunuz Sayın Koçaş.

SADİ KOÇAŞ (Konya) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; 80 nci maddede 5 sayılı tabloda hangi büyüklükteki konut birimlerinden ne kadar vergi alınacağı kısmı var. Burada 100 metrenin altındakiler şimdi görüşülen maddeye göre muaf oluyor, 100 metreden sonrakiler için de, metrekaresine 20 lira ile 125 lira arasında değişen hükümler var.

Biz bu cetvelin değiştirilmesini öneren bir önerge takdim ettik. Bunun mucip sebepleri şunlar : Deminki konuşmamda da arz etmiştim, maddeyle getirilen espri sosyal adalet anlayışının uygulamasıdır ve tamamen Hükümetin bu görüşüne katılıyoruz. Yalnız sosyal adaleti uygulıyalım derken, bir nisbetsizlik gözümüze çarpıyor. Büyük ev bazan hakikaten lüks bir kullanma yeridir. Yani, bir karı - koca 300 metrelik bir yerde oturabilir, ama bu istisnadır. Büyük ev çok defa zaruret icabıdır. Kalabalık bir aile düşünün, köyden gelmiş, şehirden gel-

miş, üç dört tane kızı ve oğlu olan bir aileyi düşünün. Büyümüş kız ve erkek çocuk, hattâ aynı cinsten olan muhtelif yaşlardaki çocuklar bir odada yatırılamazlar. Ben bunların teferruatına girmiyeceğim, ancak değerli arkadaşlarım, kendi tanıdıklarınızı düşünün, büyük evde oturanlar hep zenginler, milyonerler değildir. Bugün Devletin muhtelif kademelerini işgal eden, yüksek mevki işgal eden dar gelirli, muayyen gelirli insanların çoğu büyük binalarda oturan kimselerdir; içtimai mevkileri itibariyle, nüfuslarının çokluğu itibariyle v. s.

Sayın Bakanın verdiği milyonluk daireler misali doğrudur, kendilerine tamamen katılıyorum, ama bu istisnadır, bunu da kabul etmek gerekir. Bu bir istisnadır ve binaların büyüklüğü binaların değeri için bir ölçü olamaz. Bir misal takdim edeyim : Etlik semtinin tepesinde 250 - 300 metrekarelik bir evde kalabalık bir aile oturur ve satmaya kalksanız kimse 150 000 lira vermez, ama bulvarda 80 metrekarelik bir daire vardır, bugün fiyatı 500 000 liradır.

Binaenaleyh, aslına bakarsak ve eğer tatbiki mümkünse bu vergileri binanın büyüklüğü üzerinden değil, değeri üzerinden alınmalıdır. Etlik'in tepesinde 300 metrekarelik evin kirası 300 liradır, burada 50 - 80 metrekarelik binanın kirası 4 000, 5 000 liradır. Bunu tam olarak ölçmek mümkün olamaz.

Benim asıl endişe ettiğim nokta şudur değerli arkadaşlarım : Gaye sosyal adaleti sağlamaktır, bir de gelir sağlamaktır. Şimdi, böyle bir tatbikatla ne sosyal adalet, ne de gelir sağlanacaktır. Bugün 200 metrekarelik bir binaya, Ankara'da 14 375 lira, 250 metrekarelik bir binaya 35 937 lira vergi alınacak. Bu büyük rakamdan kaçmak için birçok namuslu ve vergiden kaçmıyan insanlar bile mecbur olacaktır, yanyana 100 er metrekarelik iki daire alıp; içine girdikten sonra bu daireleri birleştirip 200 metrekarelik bir daire sahibi olacaklardır, vergisiz olarak. Yapar mı bunu namuslu insanlar?. Yaparlar arkadaşlar.

Ben birkaç ay evvel Avrupa Konseyine gittiğim zaman işçilerle görüştüm ve kendilerine dedim ki, niçin paranızı dışarda bozduruyorsunuz da Türkiye'ye göndermiyorsunuz? Cevap şu : «Devlet bizim markımızı on kuruş ucuza bozsun, Devlete bozduralım, ama elli kuruş...

BAŞKAN — Sayın Koçaş, oraya girmeyin, o zaman tekrar işçiler meselesine gireriz ki, altından kalkamayız sonra. Sadet dışına çıkmıyalım. 100 metrekarenin 75 metrekare olarak değiştirilmesini teklif ediyorsunuz.

SADİ KOÇAŞ (Devamla) — Sayın Başkan, her yiğidin bir yoğurt yiyişi var. Ben fikrimi böyle izah edebiliyorum. Sizin kadar veciz konuşamaz isem, lûtfedin, fikirlerimi anlatabilmek için misal mi vereceğim, nasıl yapabileceksem onu yapayım.

BAŞKAN — Estağfurullah efendim, o bakımdan söylemedim, sadet dışına çıkmamanızı rica ettim.

SADİ KOÇAŞ (Devamla) — Değerli arkadaşlarım, bir küçük binanın vergisi ile büyük binanın vergisi arasında fark az olursa, vatandaş doğru yola gider, vergiyi verir; eğer fark büyük olursa kaçamak yollar arar. Eğer, «100 metrekare muaftır, 250 metrekare 35 bin lira vergi verecektir» denirse kaçamak yoluna sapar. İkisinin arasındaki fark 5 bin, 6 bin, 10 bin lira ise vatandaş bu parayı verir, ve bu yola sapmaz. Binaenaleyh, bu tutuğumuz yol hem vatandaşa fazla külfet yüklemektir, hem Devleti gelirden geri bırakmaktır. Bu bakımdan diyoruz ki, 75 ilâ 100 metrekare arasındaki binalara çok cüzi bir vergi koyalım. Meselâ buna 125 demiş, ona 5 lira. Binaenaleyh 80 metrekarelik ev yaptıracak olan bir vatandaş 400 lira vergi verecektir. Bir ev yaptıran herkes 400 lirayı verebilir, ama buna mukabil yukardaki rakamlarda da aşağıda doğru bir iniş sağlıyalım ve meselâ 200, 250 metrekare ev yaptıracak bir vatandaştan da nihayet 10 - 12 bin liralık bir vergi alalım. Bu suretle hem Devletin geliri iki misline çıkacaktır, çünkü küçük ev inşaatı fazladır, bu küçük evlerden alınacak 500 er liranın yekûnu, büyük evlerden alınacak 10 - 15 er bin liranın yekûnundan fazla tutacaktır; bu bakımdan hem gelir sağlamış olacağız, hem vatandaşlar arasında aşırı tefriklere yol açmamış olacağız. Birinden hiç almıyacağız, birinden 40 000 alacağız, birinden 1 000 alacağız, diğerinden 30 000 alacağız gibi bir büyük farka sebebiyet vermiyelim.

İltifatınızı istirham eder, teşekkürlerimi sunarım.

BAŞKAN — Önergeyi okutuyorum.

(Konya Milletvekili Sadi Koçaş'ın önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Önergeye komisyon ve Hükümet katılmıyorlar. Önergeyi Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler.. Etmiyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

(İzmir Milletvekili Burhanettin Asutay'ın önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ ABDURRAHMAN GÜLER (Çorum) — Hayır.

BAŞKAN — Hükümet katılıyorlar mı?

MALİYE BAKANI MESUT EREZ (Kütahya) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Asutay.

BURHANETTİN ASUTAY (İzmir) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bundan evvelki zamanlarda da dar gelirli vatandaşların ev sahibi olmaları mümkün değildi, bilhassa işçilerin. Çalışan insanlar 506 sayılı Kanundan istifade etmek suretiyle Sosyal Sigortalar Kurumundan kredi almışlar, bu 60 000 liralık kredi üzerinden bugün binlercesi ev sahibi olmuşlardır. Bundan evvelki zamanlarda sosyal konutları 63 metrekareye sıkıştırmıştı bu kanun ve yönetmenlikler. Genç oğlu ile ergen kızını aynı odada yatırmamak için yapılan uzun senelerin mücadelesi sonunda, metrekarelerin yüz metrekareye kadar yükseltilmesi mümkün oldu. Şimdi tüm çalışan işçiler, gelecek misafirlerini bir salonda karşılıyabilmek için, ona bir yatak serebilecek yere sahibolabilmek için, yatak odasında değil, geniş bir mutfakta yemek yeme imkânına kavuşabilmek için, bu bir milyonun üzerindeki işçiler, İşçi Sigortaları Genel Kurulunda hâlâ devam eden müzakerelerle yüz metrekarelik inşaatlarin 120 metrekareye çıkmasını istiyorlar. 120 metrekarelik ev iki oda, bir misafir kabul edebilecek, yani bir yemek masası konabilecek bir salon ve bir de geniş bir mutfağı kapsar. İşçi bugüne kadar gecekondularda oturuyordu, tüm çevre gecekondularda hep işçiler oturuyorlar. Biz demiyoruz ki, tüccar, büyük sanayici gecekonduyu tercih etmiyor, 100 metrekarelik evde oturmayı düşünmüyor. Bunları demiyeceğiz, çünkü Yüce Mecliste bunları söylemek yersiz olabilir, ama şunu söylüyorum ki, şimdiye kadar işçilerin tümü gecekondularda oturuyordu. Asgari ücret arttı, 20 liraya çıktı. Toplu sözleşmelerde her gün ücretlerimiz biraz daha iyiye doğru gidiyor. Müsaade edin, artık biz de genç kızımızla oğlumuzu aynı odada yatırmıyalım. Onun için 100 metrekarenin 120 metrekareye çıkarılmasını istiyoruz.

Bugün İşçi Sigortaları Kurumu Genel Kurulunda yapılmış olan konuşmaların sonu ve işçi yapı kooperatifleri meseleleri ile meşgul olan komisyonun aldığı karar 100 metrekarelik evlerin 120 metrekareye çıkarılmasıdır. Bu krediyi kurum veriyor, arsayı kurum veriyor, 6188 sayılı Kanuna göre bize belediye ucuz arsa tahsis ediyor, plân ve programa göre kanunlar bize şehir içinde oturmayı ve gecekondulardan kurtulmayı sağlıyor.

Müsaade ve lûtfediniz de 100 metrekareyi, bir insan haysiyetine uygun bir eve sahibolabilmemiz için 120 metrekareye çıkaralım. İki oda, bir salon ve geniş bir mutfak... Bunu işçi vatandaşlara çok görmeyiniz. Ama 250 - 300 metrekarelik bir evde oturan bir insanın muhakkak ki her gün 500 lira masrafı vardır, otomobili vardır, her şeyi vardır. Bizim bunlarımız yoktur, demiyorum Yüce Meclise, ama müsaade ediniz 120 metrekarelik bir evde oturmamızı, ergen kızımızla genç oğlumuzu ayrı odada yatırmamızı bize çok görmeyiniz. Yüce komisyon ve Sayın Vekilim bize bu 120 metrekarelik evde oturmak için bir imkân sağlayınız. Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Buyurunuz Sayın Güler.

GEÇİCİ KOMİSYON ADINA ABDURRAHMAN GÜLER (Çorum) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım,

Sayın Asutay'ın duygusal konuşmasını dinledik. Bu konuşma işçileri de içine aldığına göre, hakikaten hislerimizi bir ölçüde etkiledi. Yalnız bu konuda elimizde bâzı dokûmanlar var, onu noktai nazarlarınıza arz etmek üzere söz aldım.

Harb sonrası Almanya'da ortalama mesken sahası 67 metrekare. Bu 67 metrekarelik saha içerisine üç oda, bir salon yerleştirilebiliyor. İsrail'de ortalama mesken sahası 75 metrekare; dört oda yerleştirilebiliyor. İngiltere'de ortalama mesken sahası 75 metrekare.

Arkadaşlarım, bizim 100 metreyi kabul edişimizin nedeni şudur : 100 metrekarelik saha bugüne kadar Emlâk Kredi Bankasınca da,

Plânlamaca da Türkiye'nin sosyal bünyesi dikkate alınmak suretiyle kabul edilmiş, alışılmış bir sahadır. Oradaki hükümlere vergi kanununda da paralellik getirmek için 100 metrekare ölçüsünü birim olarak aldık.

Bizim 100 metrekare saha içine yerleşemeyişimizin nedeni 100 metrekare sahanın azlığından değil, mimarimizin 100 metrekare içerisine yerleşme üniteleri konusunda henüz gelişmemiş olmasındandır. Hakikaten bu 100 metrekare ölçüsü kabul edilir, 100 metrekare vergi dışı bırakılırsa mimarimiz bu yolda gelişecek, Almanya'da, İsrail'de ve İngiltere'de olduğu gibi 100 metrekarelik saha içinde de her türlü ihtiyacı karşılıyacak ölçüde yerleşme imkânı hâsıl olabilecektir.

Hepimiz bilmekteyiz, evlerimizde kullanılamıyan, iyi değerlendirilmemiş inşaat sahaları vardır. Bu âtıl kapasiteler bugüne kadar tatbik edilen yanlış mesken politikasının sonucudur. Bu 100 metrekare tahdidini getiren vergi politikası bunu da sağlıyacak ve Türkiye'de mimaride gelişme olacak ve 100 metrekarelik konutlar ideal sosyal konutlar haline gelecektir. Bu bakımdan komisyonumuz sayın arkadaşımızın görüşüne iltihak etmemektedir, saygılarımla.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Asutay.

BURHANETTİN ASUTAY (İzmir) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Komisyondan cevap veren arkadaşımız haklıdır. Ama İsrail'de kolhozlarda ancak işçinin yaşama, kazanma ve hürriyetle çalışması sınırlanmış olan yerlerde Istardut'un yapmış olduğu evler böyledir. Oranın bir kısmında kolhoz vardır, bir kısmında serbest çalışma vardır. Orada ancak Istardut'un, İsrail İşçi Sendikaları Federasyonunun yapmış olduğu evler böyledir ve orada aile çocuklariyle beraber oturmaz. Çocuklarını bakım yurduna verir ve akşamdan akşama yanına alır.

İngiltere'de ancak karı - koca beraber oturur. Amerika'da da öyle, Almanya'da da öyle. Oralarda çocuk 16 yaşına girdi mi evini terk eder, başka bir yerde çalışır ve kendi kendisine bakar. Almanya'da, Amerika'da ve İngiltere'de bir evlât anasını ve babasını beslemez, ama bizde öyle değildir. Bizde anası da yanındadır, babası da ihtiyar olduğu zaman bakar, çocuğunu da okutuncaya kadar, evlendirinceye kadar bakar ve dizinin dibinden ayırmaz, bırakmaz. Şimdi, bunları düşünmek lâzım. İsrail'de sendikaların yaptığı, çocuğunu muayyen yerlerde okutmaları gibi durumu Türkiye'de tatbik etmek istersek, bu mümkün olmaz. Ana ve baba şefkatini 16 yaşından sonra unutmuş olan bir milletle ailevi geleneklerine bağlı olan Türk Milletini mukayese edemezsiniz. Ailevi bağlılıklarını ölçmeden böyle bir ölçü kabul etmek mümkün değildir. Hele hele mimari bir yeteneği olmadığı hususuna da dayanmak suretiyle büyük bir kütleyi gücendirecek bir savunmada bulunmanın isabetli olacağını zannetmiyorum.

Binaenaleyh, bizim çocuklarımızın, bizim işçilerimizin her birinde - Allah, hepsini bağışlasın - en azından dört tane var. Bende beş tane var. Annem, teyzem yanımdadır; ben, hanım ettik dokuz. E, dokuz kişiyi 100 metrekareye sığıştıramazsınız. Bir tanesi evlendi sekiz kaldık, ama 120 metrekarelik yer şarttır. Müsaade ediniz, işçiyi rahat bir meskene kavuşturunuz. İşçiyi ana ve baba sevgisinden, ev darlığı yüzünden mahrum etmeyiniz. Bu lütfu bizden esirgemeyiniz. Teşekkür ederim.

MEHMET AYTUĞ (Elâzığ) — Sayın Başkan, sosyal mesken konusunu mu, yoksa vergi kanununu mu görüşüyoruz? Bunun genişlikle alâkası yok.

BAŞKAN — Sayın Aytuğ, çok haklısınız, evet, aslında Sosyal Konut Kanununu görüşmüyoruz ve ne işçi için, ne köylü için ne esnaf için bina, ev veya mesken yapmıyoruz. Vergi mevzuu bu. İstiyen 120 metrekare yaptırır vergisini verir. Vergi vermek istemiyen 100 metrekarelik yerde oturur. Bu gayet tabiî, ama arkadaşlarımız sadet dışına çıkıyorlar, ikaz edince; «biz veciz konuşamayız, siz konuşuyorsunuz» gibi görüşler ileri sürülüyor.

Değişiklik önergesini okutuyorum.

(İzmir Milletvekili Burhanettin Asutay'ın önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon, önergeye katılıyor musunuz?

GEÇİCİ KOMİSYON ADINA ABDURRAHMAN GÜLER (Çorum) — Biraz önce belirttiğim gerekçe ile katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon önergeye katılmıyor. Değişiklik önergesini Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Anlaşılmadı, tekrar oya koyuyorum.

MUSTAFA ÇALIKOĞLU (Çanakkale) — Kabul edenler daha çok.

BAŞKAN — Efendim, anlamadım.

MUSTAFA ÇALIKOĞLU (Çanakkale) — Anlaşıldı.

BAŞKAN — Anlaşılsaydı, «anlaşıldı» derdim, anlaşılmadığı için «anlaşılmadı» dedim.

Değişiklik önergesini Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... (Hepiniz sayın, bizi ilgilendiren bir taraf yok ki, basit şeyler, bunlar) Kabul etmiyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeleri okutuyorum.

(Van Milletvekili Salih Yıldız'ın önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet, bu önergeye katılıyor musunuz?

GEÇİCİ KOMİSYON ADINA ABDURRAHMAN GÜLER (Çorum) — Katılmıyoruz.

MALİYE BAKANI MESUT EREZ (Kütahya) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet önergeye katılmıyorlar. Değişiklik önergesini Yüce Heyetin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Değişiklik önergesi kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

(Bolu Milletvekili Kemal Demir'in önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Efendim, zannederim cümleye ve ifadeye vuzuh verebilmek için Sayın Demir, «Küçük sanat siteleri ve esnaf çarşıları, konutlar» tâbirinin eklenmesini istiyor. Komisyon, bu önergeye katılıyor musunuz?

GEÇİCİ KOMİSYON ADINA ABDURRAHMAN GÜLER (Çorum) — Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN — öyle zannediyorum bu redaksiyon meselesi, Sayın Demir, öyle mi?

KEMAL DEMİR (Bolu) — Genişletiyorum, Sayın Başkan.

BAŞKAN — Sayın Demir, buyurunuz.

KEMAL DEMİR (Bolu) — Sayın Başkan, eğer Komisyon, Hükümet tasarısının metni üzerinde bir değişiklik yapıp istisnaları genişletme yoluna gitmemiş olsaydı, kooperatifler eliyle yapılan bir kısım inşaatlar arasına konutların da sokulmasını teklif etmez idim.

Teklif etmezdim, çünkü Türkiye'de lüks konut yapımını tahdidedici hükümleri, Plânlamanın da hedefleri istikametinde Parlâmento olarak desteklememiz icabettiği görüşünü bugün şu anda savunmaktayım.

Bu itibarla bu tasarının konut inşaatiyle ilgili getirdiği hükümleri lüks konut inşaatının yapımını önleyici tedbirler arasında mütalâa etmekteyim. Ancak, Komisyon; Hükümet tasarısının getirdiği istisnalara bir kısım istisnalar daha ilâve etmekle bu istisnaların formülünü, şeklini büyük ölçüde bozmuştur, kanaatindeyim.

Bunlardan bir tanesi, otel ve motel yapımıdır. «Devlet Plânlama Teşkilâtı Teşvik ve Uygulama Dairesince teşviki karara bağlanmış olan...» diyor. Teşviki karara bağlanmamış olan otel ve motel inşaatı pek düşünmüyorum. Şimdi, nüfusu 20 binden yukarı olan bir ilçede bir otel ile bir işhanı arasında inşaat Ruhsat Vergisi bakımından farklar doğacağı, mahzurları görür gibi oluyorum. «Otel» diye başlayıp, işhanı olarak kullanacak müesseselerin mevcudiyetini bu kanunun bu maddesinde Komisyon vaz'etmiş bulunmaktadır. Turizmi teşvik doğrudur, yerindedir. Milyonluk yatırımlar yapılırken Ruhsat Vergisi bakımından turizmi teşvik için otel ve moteli ayırmak bir görüş olarak savunulabilir. Ama, bunu firenlemenin, tahdidetmenin, suiistimali önlemenin güçlüğü ortadadır. Birisi bu.

Birisi de; Komisyon, kooperatifler eliyle sanayi, küçük sanat siteleri ve esnaf çarşıları yapılmasını istisnalar arasına alıyor. Ben, Hükümet ve Komisyon üyesi arkadaşlarımla özel olarak yaptığım görüşmede, kooperatifçiliği teşvik bakımından Komisyonun getirdiği bu hükmü bir ölçüde, özel şahısların yapacaklarından ayırmak suretiyle kooperatifçiliği teşvik edeceği için yerinde bulduğumu, ama «neden kooperatif dükkân yaptığı zaman vergiden muaf tutuyorsunuz da şahıs yaptığı zaman neden Ruhsat Vergisine tabi tutuyorsunuz? O dükkânı kooperatif yaparsa vergiye tabi tutmuyorsunuz, şahıs yaparsa vergiye tabi tutuyorsunuz. O takdirde, kooperatif konut yaparsa onu da verginin dışında bırakınız. Böylece bir paralellik, bir eşitlik sağlamış olursunuz.» dediğim zaman bana «Beş, on tane zengin bir araya gelir bir kooperatif kurar ve böylece bu vergiyi ödemekten kurtulur.» cevabını verdiler. Doğrudur, beş, on tane zengin bir

araya gelir, kooperatif kurar ve dükkân yaparak yine bu vergiyi ödemekten kurtulur. Çünkü bu kanunun ilerideki bir maddesinde 50, 60, 70 ve 100 metrekare dükkânların vergiye tabi olduklarını göreceksiniz, görmüşsünüzdür.

Şimdi, şahıslar dükkân yaparlarsa Ruhsat Vergisi vereceklerdir, ama bu dükkânları kooperatifler yaparsa Ruhsat Vergisi vermiyeceklerdir. Bu görüşten hareket ettiğimiz zaman, şahıslar ev yaparsa Ruhsat Vergisini vereceklerdir, ama evi kooperatifler yaparsa Ruhsat Vergisini vermemelidirler. Ya tamamını çıkarıp Hükümet tasarısına dönmek veya kooperatifçiliği teşvik açısından mesele ele alınmalıdır. - O zaman kooperatiflerin kurulması Hükümetlerin murakabesi altındadır. - Bu kooperatifler Hükümetlerin murakabesi altında yürütülür. Kooperatifler ticari kuruluşlar değildirler, kâr gayesi ile kurulmamışlardır. Onlar, ortaklarına konut yapıyorlarsa kâr gayesinin dışında konut, işyeri yapıyorlarsa kâr gayesi dışında işyeri yaparlar. Bırakınız, gerçekten 15 kişi, 20 kişi bir araya gelir, kâr gayesinin dışında konut yapmak için bir kooperatif kurmuşlarsa, onlar da bundan yararlanabilsinler ve böylece işyeri yapan kooperatiflere tanıdığımız bu haktan kâr gayesi dışında konut yapan kooperatifler de yararlansınlar.

Bu önergem bunun için verilmiştir.

Sözlerimin başına dönüyorum; Lüks konut inşaatını ve lüks konut yapımını, başıboş gelişen lüks konut yapımını, plân hedefleri aleyhine gelişen lüks konut yapımını önlemek için Hükümetin getirdiği bu maddeyi gönül rahatlığı ile karşıladım. Bu verginin bu hükmünü, Hükümetin getirdiği şekliyle oldukça doğru ve yerinde buldum. Ama, Hükümet tasarısını değiştiren Komisyon değiştirişinin getirdiği istisnaları, uygulamada mahzurlu sonuçlar doğurabileceği bakımından endişe ile karşıladım. Kooperatifçiliği geliştirmek kasdiyle bu hüküm getirilmiş ise, işyerine tanınmış olan, kooperatifler için tanınmış olan bu hakkın neden konut için aynı kooperatiflere tanınmasının karşısına Komisyon çıkmaktadır? Bunu da anlıyamadığımı belirtmek isterim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Komisyon adına Sayın Güler, buyurunuz.

GEÇİCİ KOMİSYON ADINA ABDURRAHMAN GÜLER (Çorum) — Muhterem arkadaşlarım;

Aslında Komisyonun görüşü ile Sayın Demir'in görüşü arasında büyük bir çelişki yok. Komisyon da lüks konutları vergilemek gayesini güdüyor, Sayın Demir de bu gayede bizimle birleşiyor.

Yalnız, anlaşamadığımız yahut anlaşılmayan bir nokta var, o da şudur : Bizim istisna ettiğimiz, bu kooperatifler eliyle yapılan sanayi ve küçük sanat siteleri; 3 - 5 kişinin yanyana gelmek suretiyle kuracakları bir kooperatif eliyle yapılan sanayi çarşıları ve sanat siteleri değildir. Bu, Küçük Sanayii Teşvik Kanunu hükümleri dairesinde Plânlamanın tasvibinden geçmek suretiyle Devletin de katkısı bulunan küçük sanayi siteleri ve esnaf çarşılarını kapsamaktadır.

Hepinizin malûmudur; Bursa'da sanatkârlar bir araya gelmişlerdir ve bu kanundan da istifade etmişlerdir. Plânlamanın tasvibinden geçmiştir. Bursa'nın bir bölgesi, Sanayi Bölgesi olarak kabul edilmiştir. Oradaki bütün sanat erbabını bir site içerisinde toplamıştır. İşte verginin kapsamı dışında kalan site bu sitedir. 3 - 5 sanat erbabının, yahut esnafın bir araya gelerek kurdukları kooperatif eliyle yapılan ticarethaneler, çarşılar, sanat üniteleri verginin kapsamı içindedir. Binaenaleyh, «Neden bu gibi yerler verginin kapsamı dışında kalıyor da üç beş kişinin bir araya gelerek meydana getirdikleri mesken, vergi kapsamı içinde kalıyor?» itirazı, görüşü bu bakımdan yerinde değildir. Eğer bu kapı açılırsa, Sayın Demir'in önergesine iltifat edilirse, bundan böyle mütaahhitler arsa sahipleriyle anlaşmak suretiyle kooperatifler kuracaklardır, 200 - 300 m^2 lik meskenler inşa edeceklerdir. Bu meskenler her haliyle lüks olduğu halde, sırf bu istisna hükmünden istifade etmek suretiyle vergi dışı kalacaklardır ve bütünüyle Sayın Demir'in de desteklediği bu kanun, o zaman işlemez hale gelecektir. Bu önergenin kabulünde büyük sakıncalar vardır. Bu bakımdan Komisyon olarak biz iştirak etmiyoruz.

Hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN — Sayın Demir bir sual sormak isterler, tavazzuh etsin diye. Buyurunuz Sayın Demir.

KEMAL DEMİR (Bolu) — Sayın Başkan, Sayın Komisyon Sözcüsünün belirttiği koopera-

tifler bu maddeden anlaşılmış olsa idi, bu maddede bu kooperatiflerin tasrih edilmiş olduğu anlaşılmış olsa idi, ne benim konuşmama lüzum vardı, ne önergeye lüzum vardı.

Şimdi sorum şudur: Gayet sarih maddede; «Kooperatifler eliyle» diyor. - Hangi kooperatifler eliyle olduğunu söylemiyor. - «Kooperatifler eliyle esnaf çarşıları» diyor. Şimdi Sayın Komisyon Sözcüsüne soruyorum : On vatandaş bir araya gelip bir kooperatif kurar, bir esnaf çarşısı yapmak ister ve Hükümetten kooperatifler için alınması mümkün olan yardımı talebetmezler, istemezler ve bir çarşı kurmak isterlerse bu madde hükmü gereğince nasıl bu vergiye tabi tutarsınız? Bunu anlamak istiyorum.

Komisyon Sözcüsü tarafından zabıtlara geçirilmesi maksadı sağlamaz. Maddede sarahat şarttır.

BAŞKAN — Evet efendim, anlaşıldı.

ABDURRAHMAN GÜLER (Devamla) — Şimdi efendim, bir kere üç, beş kişinin yanyana gelerek bir kooperatif kurup bir sanayi çarşısı veya küçük esnaf çarşısı meydana getirmesi mümkün değildir. Çünkü, her vilâyetin sanayi bölgesi ayrılmıştır. Meselâ; kendi vilâyetim olan Çorum'da hiç kimse, beş kişi yanyana gelerek bir esnaf çarşısını istediği yerde kuramaz, kurabilmesi için sanayi bölgesi olması lâzımdır. Bu sanayi bölgesinde, büyük ünitede sanayi ve küçük sanat siteleri, site halinde ve esnaf çarşısı halinde faaliyet gösterebilmeleri için, demin de söylediğim Küçük Sanayi Teşvik Kanunu hükümleri dairesinde hareket edilmiş olması şarttır. Aksi takdirde, böyle bir ruhsatı vilâyetler vermez.

Mamafih, Sayın Demir'in ileri sürdüğü bu husus da maddenin metninde müphem. Bu husus bizim anlayışımız da böyledir, anlattığım gibidir. Bu müphemiyeti ortadan kaldırmak için metnine bir sarahat vermek gerektiğine biz de inanıyoruz. Aşağıda düzeltiriz.

Saygılarımla.

KEMAL DEMİR (Bolu) — Bu izahat karşısında, bu şartlar muvacchesinde önergemi geri alıyorum, Sayın Başkan.

BAŞKAN — Peki, önergenizi muameleye koymuyorum.

Gayet tabiî, Komisyon bu beyanına göre maddeye vuzuh getirecek, bir mesele ortaya çıkaracak. Bu, ya vuzuh getirecek veya getirmiyecek. Onun üzerinde tekrar müzakere olacak.

Bir önerge daha var onu da okutuyorum. Sayın Şenel, lûtfen dinleyiniz bu önergeyi. Sizin önergenizi belki kapsar diye söylüyorum. Sizin de bir önergeniz var da acaba, aynı mahiyette midir diyorum.

Sayın Başkanlığa

Görüşülmekte olan kanun tasarısının 67 nci maddesinin ek madde ikideki son paragrafının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederim.

Erzincan
Hasan Çetinkaya

Madde 67 ek madde 2. — Deprem, su basması, yangın gibi tabiî âfetlerin vukubulduğu bölgelerde bu âfetlerin vukuunu takiben İmar ve İskân Bakanlığı ve ilgili belediyelerin yeni imar plânlarının hazırlanmasından sonra en geç beş yıl içinde inşa edilen binalar bu vergiye tabi değildir.

BAŞKAN — Sayın Şener, sizin önergeniz daha kısa mahiyette midir?

AHMET ŞENER (Trabzon) — Bu mahiyettedir. Beş seneye çıkarılması şeklindedir.

BAŞKAN — Katılıyor musunuz buna?

AHMET ŞENER (Trabzon) — Katılıyorum.

BAŞKAN — Katılıyorsunuz. Önergenizi muameleden kaldırıyorum.

Komisyon olarak bu önergeye katılınıyor mu?

GEÇİCİ KOMİSYON ADINA HAYRETTİN TURGUT TOKER (Ankara) — Katılıyoruz.

BAŞKAN — Katılıyorsunuz.

Değişiklik önergesini Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler.. Kabul edilmiştir. Dikkat nazara alınmak kaydiyle.

Bunu lûtfen madde içinde mütalâa ederseniz, geldiğinde fiilhal kabulü mutazammın olarak derpiş eder ve ona göre muameleye koyarım.

Şimdi onun için, fiilhal katılıp katılmadığınızı ayrıca sormuyorum. Madde metnine geçirebilirseniz, redakte edebilirseniz o zaman o şekilde oya sunarım.

Ek ikinci maddedeki diğer bâzı düzeltme mahiyetini öngören önergeler var.

Muhterem arkadaşlarım, şimdi bu okutacağım önergeler, maddenin muhtevasıyla ilgili değil, redaksiyonu ile ilgilidir. Bu bakımdan en

mükemmel şekil nasıl ortaya çıkacaksa, arkadaşlarımın o şekil üzerinde oy kullanmalarını temin etmek üzere, bir arkadaşımız; birçok arkadaşımızı tereddüde sevk eden bu ek ikinci maddenin birinci paragrafının sonunda «nüfusu 20 binden az olan belediye sınırları içindeki her türlü inşaat» ifadesinden sonra, bağlantı olarak «ve» tâbirinin yerine, bir arkadaşımız «veya» tâbirinin kullanılmasını, bir arkadaşımız «ile» tâbirinin kullanılmasını, bir arkadaşımız da «ve ayrıca» tâbirinin kullanılmasını talebetmektedir. Ona göre oylarınızı değerlendirirseniz çok daha faydalı olur. Okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Ek ikinci maddedeki «ve» deyiminin, verilen izahlara göre «veya» olarak düzeltilmesi zorunludur.

Saygıyla arz olunur.

Sivas
Vahit Bozatlı

BAŞKAN — Şimdi anlattığım «ve» bağlantısının «veya» olarak değiştirilmesini öngörüyor, Sayın Bozatlı.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ HAYRETTİN TURGUT TOKER (Ankara) — Sayın Başkan, katılmıyoruz. Mânayı çok değiştirir. Yani, «ya 20 bin nüfus veya ondan aşağı şehir ve kasabalarda bundan muafiyet veya 100 metrekareden aşağı» gibi bir mâna getirir. Bu itibarla buna katılmıyoruz.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Bozatlı.

VAHİT BOZATLI (Sivas) — Biraz evvel komisyon sözcüsü arkadaşım sayın Bakan izahta bulundular. Gayet açıklıkla ifade ettiler. Tenakuza düşüyoruz şimdiki beyanlariyle.

Dediler ki; «20 bin nüfusu getirdiler, ayrı ayrı getirdiler bunları veya 100 M² yi geçmiş olursa vergi alacağız» dediler. «Ve» tâbiriyle «veya» arasındaki farklılık genel hukukta çok kullanılmış, hattâ bunlar birbirinden ayrılmış deyimlerdir. O itibarla, maksatlara uygun olan deyim «veya» dır.

BAŞKAN — Cümlenin maksudu bir ama, rivayet muhtelif.

Buyurun Sayın Maliye Bakanı.

MALİYE BAKANI MESUT EREZ (Kütahya) — Sayın Başkan, bunu şöyle anlamak lâzımdır. Bir misâl vereyim : Kanunun maddesinde denilse ki; Ahmet ve Mehmet vergiden müstesnadır. Şimdi, buradaki «ve» yi «veya» ya çevirirseniz ya Ahmet müstesnadır, ya Mehmet müstesnadır, olur. «ve» derseniz, her ikisi birden müstesnadır olur.

BAŞKAN — Başkan olarak müzakereye katılmamız doğru değil ama, mesele redaksiyonla ilgili olduğu için, bendeniz de sırf vuzuh verebilmek ve münakaşayı bitirmek için acaba, şöyle bir şey yapılamaz mı derim.

«Küçük sanat siteleri ve esnaf çarşılarından» sonra bu takdim tehir olsa «100 metrekareyi aşmıyan konut birimlerinden» sonra «nüfusu 20 bin» meselesi ortaya çıkarılsa daha kolay olmaz mı?

MALİYE BAKANI MESUT EREZ (Kütahya) — Sayın Başkan, madem ki arkadaşlarımız bu kadar çok ısrar ediyorlar bu konuda. Muaflık bulursanız oradaki «ve» edatı, «ile» olsun efendim. (C. H. P. sıralarından «aynı şey» sesleri.)

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, maksat; maddenin herkesçe en iyi şekilde anlaşılabilmesini temin etmektir. İsterseniz bu ikinci maddeyi redakte etmek üzere önergeleri alsanız, hangi edat daha çok yakışacaksa onu koysanız.

Bendeniz diyorum ki; küçük sanat siteleri ve esnaf çarşıları bu umumi hükümler vaz'ediyor. Ondan sonra «yüzölçümü 100 m² i aşmıyan konut birimleri» diyelim, onu takiben nüfus bakımından vaz'olunan değişikliği öngören «nüfusu 20 binden az olan bir inşaatı» koyalım diyorum. («Daha açık olur» sesleri.) Bir redaksiyon için bunu lûtfen teemmül buyurun, ona göre hangisi doğru ise ikinci maddeyi sentaks bakımından fevkalâde düzenli bir hale koymak imkânı bulunabilir.

Önergeleri vereyim, «ve» mi, «ile» mi, «veya» mı, «veyahut» mu, ne konacaksa onu koyun lûtfen.

ŞÜKRÜ AKKAN (İzmir) — Sayın Başkan, bu teklifinize iştirak edelim, bitirelim.

BAŞKAN — Komisyon cümleye vuzuh getirmek, kanunu eline alan her vatandaşımız kolaylıkla anlıyabilsin demek istiyor. Bu bakımdan zannederim redaksiyonu yaparlar.

O sebeple önergeleri komisyona havale ettim. Komisyon metni ona göre düzeltecek.

67 nci maddenin diğer ek maddeleri üzerinde verilmiş bulunan değişiklik önergelerini okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Madde 67 ek madde 2 de tadadolunan istisnalar meyanındaki fabrika kelimesinden sonra parantez içinde, (idare binası, işçi lojmanları ve sosyal tesisler dâhil) ibaresinin ilâvesini arz ve teklif ederim.

Bolu

Halil İbrahim Cop

BAŞKAN — Önergeye katılıyor musunuz?

MALİYE BAKANI MESUT EREZ (Kütahya) — Sayın Başkan, fabrikalar için yapılacak sosyal meskenler 100 metrekarelik muafiyete tabidir. Binaenaleyh, bir fabrikanın etrafında işçi evi ve meskeni olarak 100 metrekarenin üstünde bina yapılması zaten pek mevzuubahsolamaz. Olsa olsa, önergeyi veren arkadaşımız, «blok halinde inşaat yapılabilir» diye düşünmüş olabilir. Blok halindeki inşaatlarda da her konut biriminde 100 metrekare şartı ayrı ayrı aranır. Binaenaleyh, madde arkadaşımızın maksadını temine kâfidir. Bu bakımdan önergeye katılmıyoruz.

HALİL İBRAHİM COP (Bolu) — Sayın Başkan, müsaade ederseniz yerimden arz etmeye çalışayım.

BAŞKAN — Efendim, arkadaşlarımızın çoğu yerinizden vukubulan konuşmaları duyamıyorlar, Bu sebeple kürsüye buyurun.

HALİL İBRAHİM COP (Bolu) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; önergemde fabrika binalarının istisnalar meyanında kâfi vuzuha kavuşmadığı için vuzuh, getirmediği için fabrika müştemilâtı olarak ve bir kanuni zaruret olarak fabrika sahasında yapılması icabeden binalarında istisnaya dâhil edilmesi için önergemi vermiş bulunuyorum.

Her hangi bir fabrika ekonomik bir bütündür. Fabrika binasını istisnaya dâhil ediyorsunuz, kanunen yapılması icabeden işçi lojmanı, işçi yemekhanesi, yıkanma yerleri, aşhane gibi yerleri istisnaya dâhil etmiyorsunuz.

Bu metinden bu istisna anlaşılıyorsa ben önergemi geri almaya hazırım, ama bunun şümulüne girmiyorsa, kanaatim odur ki, önergemin oylanmasında ve iltifat görmesinde zaruret vardır.

Gerçi Sayın Maliye Bakanı, yapılacak işçi konutlarının, sosyal meskenlerin 100 metrekarenin altında mütalâa edileceği ve blok halinde düşünülmesinde de birimin 100 metrekare olarak kabul edilmesinde maksadın büyük ölçüde temin edildiğini ifade buyurdular, ama birtakım sosyal tesisler, hattâ hattâ, evvelce düşünmediğim, şimdi önergemi verdiğim sırada hatırıma gelen, bir ambar meselâ 100 metrekarenin üstündedir. Bâzı maliyeci çıkar; «bura ayrı bir binadır, munhasıran merkez fabrika binası istisnaya dâhildir, burası istisnaya dâhil değildir» diyebilir.

Bu itibarla, kanaatım odur ki, hükme vuzuh vermekte fayda vardır, zarar yoktur. Eğer Hükümet ve Komisyon da bu düşüncedeyse benim önergemle getirilecek vuzuh, madde hükmünü ihlâl etmiyecektir, bilâkis yardımcı olacaktır. Bu itibarla önergemin kabulünü tekrar arz ediyorum.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Maliye Bakanı.

MALİYE BAKANI MESUT EREZ (Kütahya) — Sayın Başkan, «fabrika» deyince sadere makinaların bulunduğu bina anlaşılmaz. Fabrika bir küldür; ambarı ile, deposu ile, yemekhanesiyle bir küldür.

Binaenaleyh, sadece, olsa olsa sosyal meskenler, fabrikanın etrafındaki işçi evleri mevzuubahsolabilir ki, işçi evlerinin 100 metrekareden daha büyük inşa edilmesi mutasavver değildir.

Geri kalan, depo ve yemekhane gibi, fabrikanın müştemilâtından sayılan binalar zaten «fabrika» deyimi içindedir. Binaenaleyh, lüzum yoktur böyle bir sarahata.

BAŞKAN — Peki efendim.

Zapta geçen ifadesiyle, Sayın Maliye Bakanı, zatıâlinizin öngördüğü önergedeki hususları ifadelendirmiş oluyor.

HALİL İBRAHİM COP (Bolu) — Sayın Başkan, Sayın Maliye Bakanının ifadelerini yeterli bulmuyorum. Zapta geçmesi, kanunun tatbikatında kâfi değildir. Bu itibarla önergemi lûtfen oylamanızı istirham ediyorum.

BAŞKAN — Peki efendim.

Değişiklik önergesini Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler.. Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum :

Yüksek Başkanlığa

Madde 67. — Ek madde 2 deki istisnalara: Kızılay, Çocuk Esirgeme Kurumu ve hayır cemiyeti dernekleri tarafından yapılan veya yaptırılan binalar, eklenmesini arz ve teklif ederim.

Ordu
Ata Topaloğlu

BAŞKAN — Kızılay, Çocuk Esirgeme Kurumu gibi hayır müesseselerince yaptırılan binaların da istisnalar içine alınmasını öngören önerge okutuldu.

Komisyon, Hükümet katılıyor mu?

MALİYE BAKANI MESUT EREZ (Kütahya) — Katılmıyoruz.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ TURGUT TOKER (Ankara) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Değişiklik önergesini Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Değişiklik önergesi kabul edilmiştir.

Diğer bir önerge var onu okutuyorum; Komisyon tarafından verilmiştir.

Yüksek Başkanlığa

Tasarının 67 nci maddesiyle getirilen ek madde 4 e aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederim.

Matrahın hesaplanmasında metrekare kesirleri atılır.

Çorum
Abdurrahman Güler

BAŞKAN — Komisyon tarafından verilmiş bulunduğu cihetle kabulü mutazammındır. Önergeyi Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

Komisyon tarafından verilmiş olduğu cihetle filhal kabulü mutazammındır.

Şimdi dikkat nazara alınmak kaydı ile bu önerge de kabul edilmiştir.

Muhterem arkadaşlarım, 67 nci maddenin ek 1 nci maddesinde Sayın Koçaş tarafından verilmiş bulunan bir önerge okunduğu sırada Komisyon kendisine havalesini istemişti. Diğer verilmiş olan bir önergeyse kabul edilmemişti.

Buna göre Komisyon, ek 1 nci maddeyi şimdi okutacağım şekliyle değiştirmiştir. Komisyonun, 67 nci maddenin âtıf yaptığı ve yeni baştan değiştirmiş olduğu ek 1 nci maddeyi okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Tasarının 67 nci maddesiyle konulan ek 1 nci maddenin altına aşağıdaki fıkraların 2, 3 ve 4 ncü fıkralar olarak ilâvesi, Sadi Koçaş'ın önergesiyle teklif ettiği hususu ifade etmek üzere Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Geçici Komisyon Başkanı V.
Ankara
Turgut Toker

İlâve ve tadillerde; bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce inşa edilmiş olan binaların yüzölçümleri, ilâve edilen kısımla birlikte istisna haddini aşarsa, vergi yalnız ilâve edilen kısmın yüzölçümü üzerinden hesaplanır.

Bu kanunun yürürlüğü tarihinden sonra inşa edilmiş olan binalarda tadil ve ilâveler yapılması halinde, vergi, binanın önceki yüzölçümüyle ilâve kısmın yüzölçümü toplamı üzerinden hesaplanır.

Ancak, daha önce aynı konut ve işyeri birimleri için ödenmiş bulunan bina inşaat vergisi yeniden hesaplanan vergiden mahsubedilir.

SADİ KOÇAŞ (Konya) — Sayın Başkan, zaten beraber, mutabık olarak hazırladık. O bakımdan eski önergemi geri alıyorum.

BAŞKAN —Eski önergenizi geri alamazsınız. Şimdi Komisyon önergenizi incelemiş, bu şekliyle maddeyi değiştirmiş.

Şimdi madde bu şekilde değiştiğine göre, söz istiyen? Yok.

Ek 1 nci maddeyi okutulan değişik bu şekliyle Yüce Heyetin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler.. Ek 1 nci madde değişik bu şekliyle kabul edilmiştir.

Ek 2 nci madde üzerinde acaba diğer değişiklikler intacolundu mu? Dikkat nazara alınmak kaydı ile önergeler de kabul edilmişti. Redaksiyonda onlara da dikkat edildi mi efendim?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ TURGUT TOKER (Ankara) — Evet efendim.

BAŞKAN — Şimdi muhterem arkadaşlarım, 67 nci maddenin atıfta bulunduğu ek 2 nci

madde Komisyon tarafından şimdi okutacağım şekle ifrağ edilmiştir. Ek 2 nci maddenin yeni şeklini okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Ek 2 nci maddenin aşağıdaki şekilde tadilini arz ederim.

Ek Madde 2. — İstisnalar genel, katma, özel idare ve belediye bütçelerinden karşılanan her türlü bina inşaatı ile, hastane, prevantoryum, sanatoryum, parasız dispanserler, fabrika, değirmen, imalâthanelerle, Devlet Plânlama Teşkilâtı Teşvik ve uygulama dairesince teşviki karara bağlanmış oteller, moteller ve kooperatifler eliyle yapılan sanayi ve küçük sanat siteleri ve esnaf çarşıları ve Devlete veya derneklere devrolunmak üzere inşa edilen okullar, talebe yurtları ve 100 metrekareyi aşmıyan konut birimleriyle, nüfusu 20 binden az olan belediye sınırları içindeki, her türlü inşaat, bina inşaat vergisinden müstesnadır.

Deprem, su basması, yangın gibi tabiî âfetlerin vukubulduğu bölgelerde bu âfetlerin vukuunu takibeden yıldan itibaren en geç 5 yıl içinde inşa edilen binalar bu vergiye tabi değildir.

Mezkûr bölgeler Maliye ve İmar ve İskân Bakanlıklarınca müştereken tesbit olunur.

Geçici Komisyon Başkanı Y.
Ankara
Turgut Toker

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, ek 2 nci madde, gerek verilmiş ve dikkat nazarına alınmış olan değişiklik önergeleri muvacehesinde ve gerekse Komisyon tarafından kendisine havalesi istenilen değişiklik önergeleri muvacehesinde şimdi okutulan şekle ifrağ edilmiştir.

Bu değişik şekil üzerinde söz istiyen? Buyurun Sayın Bozatlı.

VAHİT BOZATLI (Sivas) — Efendim, kooperatif konusunda biraz evvel izhar edilen tereddüt bu metinle de zail olmadığı kanaatindeyim. Henüz kooperatiflere bir resmiyet verilmiyor.

BAŞKAN — Sayın Bozatlı, doğrudur, şimdi cevap versinler, ne şekliyle düşünüldü.

MALİYE BAKANI MESUT EREZ (Kütahya) — Sayın Başkan, değişiklikten önceki, yani tasarıdan önceki ve Sayın Kemal Demir'in üzerinde mütalâa serd etmesine sebebolan metin müstakildi. Esnaf çarşıları, sanayi siteleri inşa eden kooperatifler tarzındaydı.

Şimdi verilen önergeyle bu, Plânlama Teşkilâtı tarafından teşvik edilen kooperatifler... Ne yapmak için? Esnaf siteleri ve sanayi çarşıları yapmak için. Sanayi siteleri ve esnaf çarşıları yapmak için teşvike değer görülen kooperatifler tarzında olmuştur.

BAŞKAN — Evet, Sayın Maliye Bakanı bu şekliyle beyanda bulunuyor. Zatıâliniz'in yine, buna rağmen aykırı fikri varsa, konuşmanız mümkün.

VAHİT BOZATLI (Sivas) — Metin elimizde yok Sayın Başkanım, fazla birşey söyliyemiyeceğim.

BAŞKAN — Müsaade ederseniz tekrar bu maddeyi okuyayım.

VAHİT BOZATLI (Sivas) — Takdir sizindir efendim.

BAŞKAN — Ek 2 nci maddenin yeni şeklini tekrar okuyorum:

(Ek 2 nci madde Başkan tarafından tekrar okundu)

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, ek 2 nci madde bu şekilde düzenlenmiştir. Söz istiyen? Yok.

67 nci maddenin atıfta bulunduğu ek 2 nci maddeyi değişik bu şekliyle oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Ek madde 3 ü okutuyorum:

Mükellef

Ek Madde 3. — Bina inşaat vergisini inşaat, ilâve veya tadilât için inşaat ruhsatı alanlar öder.

BAŞKAN — Söz istiyen? Yok. Ek Madde 3 ü oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Aynen kabul edilmiştir.

Matrah

Ek Madde 4. — Bina inşaat vergisinin matrahı binaların her bir konut veya işyeri biriminin ayrı ayrı inşaat sahalarının yüzölçümleridir.

BAŞKAN — Buna, biraz önce Komisyon tarafından verilmiş bulunan ve Yüce Meclisçe dikkat nazara alınmak kaydı ile kabul edilmiş bulunan bir ilâve yapacağız değil mi efendim?

O halde müsaade ederseniz ek madde 4 ü tekrar okuyorum, çünkü biraz evvel Komisyon

tarafından verilmiş bulunan bir önerge dikkat nazarına alınmak kaydı ile kabul edilmişti. Ek madde 4 tü tekrar okutuyorum.

Ek Madde 4. — Bina inşaat vergisinin matrahı binaların her bir konut veya işyeri biriminin ayrı ayrı inşaat sahalarının yüzölçümleridir.

Matrahın hesaplanmasında metrekare kesirleri atılır.

BAŞKAN — Bu «atılır» tâbiri yerine daha yumuşak bir tâbir bulamaz mıyız?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ TURGUT TOKER (Ankara) — Bütün vergi kanunlarımızda öyledir Sayın Başkan.

BAŞKAN — Peki efendim.

Şimdi madde bu ilâve ile Komisyon tarafından değiştirilerek oya sunulması isteniyor. Söz istiyen? Yok. Maddeyi, okuduğum bu ilâve ile birlikte değişik şekliyle Yüce Heyetin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler.. Bu şekliyle kabul edilmiştir.

67 nci maddeyi, bâzı değişikliklerle kabul etmiş olduğumuz ek 1, 2, 3, 4 ncü maddelerin tümü itibariyle birlikte oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

Madde 68. — Aynı kanunun 45 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

Bina İnşaat Vergisi, mükelleflerin, ilgili belediyelerce tasdik edilmiş yazılı beyanı üzerine tarh olunur

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi Yüce Heyetin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Aynen kabul edilmiştir.

Madde 69 — Aynı kanunun değişik 47 nci maddesinin (c) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu maddeye aşağıdaki (g) fıkrası eklenmiştir.

c) PTT Genel Müdürlüğü ile taşıma müesseseleri ve petrol boru hattı belge sahipleri bir ay içinde nakden veya hesaben aldıkları ücretleri ve taşıdıkları yerli hampetrolün beyannamesini o ayın sonundan itibaren 45 gün içinde verirler. Devlet Demiryolları, Devlet Havayolları ve Denizcilik Bankası için bu müddet 75 gündür.

g) Bina inşaat vergisi mükellefleri, inşaat vergisine ait muamelelerini inşaat ruhsatının alınmasından önce ilgili vergi dairesine bir beyanname ile bildirmeye mecburdurlar.

BAŞKAN — 69 ncu madde üzerinde söz istiyen?

Buyurun Sayın Asutay.

BURHANETTİN ASUTAY (İzmir) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım; bir tereddüdüm var, bu tereddüdümün bertaraf edilmesi için huzurunuza çıkmış bulunuyorum.

69 ncu maddenin (G) fıkrasında; «Bina İnşaat Vergisi mükellefleri, inşaat vergisine ait muamemelerini inşaat ruhsatının alınmasından önce ilgili vergi dairesine bir beyanname ile bildirmeye mecburdurlar.» diyor. Biliyorsunuz, ruhsat alınmadan evvel belediyelerle ve ilgili mercilerle muayyen muameleler var. Bazan muameleler reddedilir, bazan plân reddedilir, bazan plânda bir eksiklik görülür, iade edilir. Plânı yapıp daha ruhsatı almadan, belediyeye müracaat etmeden, inşaata başlamadan, ruhsat müsaadesi almadan vergi dairesine bildirmek biraz öncelik gibi gelir. Onun için, daha evvelki maddelerde verginin ruhsat alındığı tarihten itibaren başlıyacağı da derpiş edilmiş olduğuna göre, ruhsatı aldığı tarihte vergi dairesine muayyen bir müddette bildirilmiş olmasının daha yeterli olacağını zannediyorum. Ruhsat almaya karar vermiştir, belediye ile muamelesini ikmal edememiştir, aradan çok zaman geçmiştir, bir ay olabilir, iki ay olabilir. Bu hâdise içinde vergi dairesinin yapacağı muamelelerin hangi noktada bağlanacağı belli olmaz. Ruhsat aldığı tarihi takibeden iki gün içinde, üç gün içinde veya bir hafta içinde vergi dairesine behemahal verilmesi gibi bir hükmün getirilmesi daha yerinde olur kanaatindeyim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Maliye Bakanı.

MALİYE BAKANI MESUT EREZ (Kütahya) — Sayın Başkan, Sayın Asutay arkadaşımızın tereddüdünü gidermek için şunu arz edeyim :

İnşaat yaptırmak istiyen kimse belediye ile kendi arasında, İmar Dairesiyle kendi arasında, Maliye ile kendi arasındaki bilcümle muameleleri evvelâ ikmal edecek. Nereye kadar? Ruhsat alacak hale gelinceye kadar. Ruhsat ala-

cak hale geldiği anda belediye Maliyenin makbuzunu görmedikçe ruhsatı veremiyecektir. Ruhsat alacak hale gelince Maliye dairesine gidecek, bu vergiyi yaptıracak, makbuzu getirip gösterecek ve ruhsatnameyi de alacak.

BAŞKAN — Sayın Toker, var mı bir ilâveniz?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ TURGUT TOKER (Ankara) — Sayın Bakanın ifade ettiği meseleye vuzuh getiriyor Sayın Başkan.

BAŞKAN — Peki.

BURHANETTİN ASUTAY (İzmir) — Ben tatmin oldum Sayın Başkan.

AHMET GÜNER (Zonguldak) — Sayın Başkan, müsaadeniz olursa yerimden kısa bir mâruzatta bulunacağım.

BAŞKAN — Buyurunuz Sayın Güner.

AHMET GÜNER (Zonguldak) — Sayın Başkan, Sayın Bakanın söylediklerine tamamen, iştirak ediyoruz ama, tatbikat böyle değildir. Bir insan hakikaten bir inşaat yapabilmek için, belediyeye müracaat eder, ruhsatı almak ânında da vergi dairesine müracaatı lâzımgelir. Bunda Sayın Bakanla mutabıkız. Fakat, o insan ruhsatı aldıktan sonra vazgeçebilir veya bir felâkete uğrıyabilir. Belediyeye verdiği rüsum parası yansın ama, vergi dairesine müracaat ettiği halde bir sürü fuzuli yazışma ile kırtasiyecilik devam edecektir.

Sayın Bakan ve Komisyon razı olurlarsa, bir teklif sunayım, bu müracaatı üç ay içinde yapmaya mecbur kılalım ve bu yazışmayı, kırtasiyeciliği memleketimizden kaldıralım. Zira, inşaat yapılsa bile bina yerindedir. Bu telaş niye anlamıyorum.

BAŞKAN — Evet, önerge vereceksenız hemen veriniz efendim. Eğer gecikecekse maddeye geçeceğim.

AHMET GÜNER (Zonguldak) — Şimdi veriyorum Sayın Başkan.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ TURGUT TOKER (Ankara) — Sayın Başkanım, müsaade ederseniz bir tavzih yapayım, belki arkadaşımızı ikna edebilirim.

BAŞKAN — Sayın Güner, lûtfen dinleyiniz. Komisyon; «Belki önerge vermekten vazgeçer.» diyor.

Buyurun Sayın Toker.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ TURGUT TOKER (Ankara) — Şimdi efendim, Sayın Bakanın da ifade buyurdukları gibi, inşaat yaptıracak kimse evvelâ bir proje yaptıracaktır. Proje de az masraflı değildir. Bu proje, varsa İmar Müdürlüğünde, yoksa umumiyetle belediyelerin Fen İşleri Müdürlüğünde tasdik edilecektir. Tasdik keyfiyeti ruhsatın verilmesinin artık gereği mânasına gelir. Bu anda bir beyanname ile vergi dairesine gidecek, şu metrekarede bir inşaat yaptırıyorum, ruhsat seviyesine gelmiştir, bunun üzerinden vergimi hesaplayın alın, diyecektir.

Eğer, değerli arkadaşımın ifade ettikleri gibi, inşaat vergisini yatırdıktan sonra, ruhsatı almadan evvel veya aldıktan sonra, Allah korusun! başına bir felâket gelirse inşaat yaptıracak kimsenin, ruhsat iptal ettirilir, o takdirde vergi de iade edilir. Eğer sadece bu bir sebebolarak ileri sürülürse Emlâk Alım Vergisinde de bu böyledir, Taşıt Alım Vergisinde de bu böyledir. Aldıktan sonra inşaat sahibinin başına bir felâket geldikten sonra bu vergi geri verilecek. Vergiyi doğuran olay vergiye esastır. Vergiyi doğuran olay ortadan kalktığı zaman da zaten vergi iadesi yapılacağı gayet tabiîdir.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Ülker.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Değerli arkadaşlarım;

Değerli Komisyon sözcüsünü dinledik. Burada incelik şu oluyor: Vergi, inşaat vergisi. İnşaat yapıldığı takdirde alınması doğru bir şey. İnşaat yapılmadığı takdirde iptal edileceği söyleniyor. Hangi hukukî esaslara göre iptal edileceği açıklanmış değil. Eğer lûtfederler de hangi kanuni ve hukukî esaslara göre iptal edileceğini söylerlerse bir diyeceğimiz yok. Söylemedikleri takdirde, mademki bu bir inşaat vergisidir; bugün piyasada olan değişiklikler, çimentonun bazan bulunması, bazan bulunmaması, demire zam yapılması, şu veya bu sebeplerle bugünkü ekonomik şartlar altında, şu anda memleketin yaşadığı ekonomik şartlar altında pek çok kişinin, ruhsat aldığı halde, bu işten vazgeçmesi ihtimalini ortaya çıkarmaktadır. Yani, şartlar buna müsaittir, nadir olacak bir olay diye kabul edemeyiz. Öyle ise bunu

izah etmeleri lâzımgelir. İzah edilmediği takdirde lütuf buyururlar buraya bir usul getirirler. Hakikaten buraya bir usul konması lâzımdır. Bir usul konması lâzımdır ki, bu vergi tahakkuk etmesin. Çünkü, haksız bir vergidir yani inşaat yaptırmayan bir kimseden, yalnızca inşaat ruhsatı almış bir kimseden bu verginin alınması haksız olacaktır.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Buyurunuz Sayın Yusuf Ziya Yılmaz.

YUSUF ZİYA YILMAZ (Adıyaman) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar;

Bu hüküm, tatbikatta inşaat sahiplerini müşkül duruma sokacak bir hükümdür. Sebebine gelince, bir kere alışık olmadığımız bir sistem. Sonra Türkiye'nin yalnız muayyen bölgelerini düşünmemek lâzım. İnşaat bakımından bâzı mıntıkalar vardır ki, yaz mevsimi çok dardır. Soğuk yerlerde bu içinde bulunduğumuz üç - dört ay içerisinde inşaat yapmak imkânı hasıl olur, aksi takdirde yapılamaz. Diğer bölgeler başka hususiyetler arz edebilirler. Bu, bir araba alım - satımı gibi değildir. Araba alınsa da olur, alınmasa da olur. Bu inşaat meselesilidir, bina meselesidir.

Muhterem Ahmet Güner'in teklif ettiği gibi, ruhsat tarihinden itibaren muayyen bir müddet içerisinde bu şartın yerine getirilmesi memleketimizin bünyesine de uygundur. Ben bu hususta arkadaşlarımın yardımlarını istirham eder, saygılarımı sunarım.

AHMET GÜNER (Zonguldak) — Söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN — Buyurunuz efendim.

AHMET GÜNER (Zonguldak) — Kıymetli arkadaşlarım, içimizden kaç kişi inşaat yaptırdı bilmiyorum, inşaat yaptıranların müdafii de değilim. Sayın Bakanlık ve görevli arkadaşlarımız insaf buyursunlar. Bir arsaları vardır, bir bina veya bir tesis yaptıracaklardır. İnşaat ruhsatı alabilmek için, belediyeden evvelâ imar plânı durumunu istiyeceklerdir, almak için günlerce gidip geleceklerdir. İmar durumu kendilerine bildirildikten sonra, Sayın Bakanın buyurduğu gibi, proje yapılacaktır, kabul edilip edilmemesi hususunda bir sürü merasimden sonra ruhsat alınma anında vergi dairesine gidilecektir.

Yalnız vergi dairesi mi, sevgili arkadaşlarım, bölge çalışma müdürlüğüne gidilecek, inşaatın plânları verilecek, kaç kişi çalıştırılacağı, işin kime verildiği bildirilecektir.

O da kâfi değil arkadaşlarım, Sosyal Sigortalar Kurumunun elemanları hazır. Çünkü başka yere gitmek için yorulamazlar, şehir içinde, belediye hudutları dâhilinde geleceklerdir, hemen o inşaat kontrola tabidir ve Sosyal Sigortalar Kurumuna da yeni bir işyeri açıldığı için, beyannamenizi vereceksiniz. Ezkaza o gün kendi akrabasını değiştirmeye gelen bir işçi yakalanırsa bunun cezasını da siz vereceksiniz.

Şimdi hem kalkınma teranesi içindeyiz, mücadelesi içindeyiz, hem bir Finansman kanunu çıkartacağız, vergi alacağız, inşaat yaptıranları canından bıktıracak duruma geleceğiz. Ama, bu resmî müesseseler olursa zaten ruhsata lüzum kalmadan yapacaklardır. Bugün bakınız İktisadi Devlet Teşekküllerinin hali böyledir, gene devam edecektir, karışan olmıyacaktır.

Bu hale göre Sayın Bakanlık ve sayın görevli arkadaşlarım lûtfetsinler, bir anlayış içinde olalım, ruhsatı almış olan insan hakikaten bu müşkülleri hesabetmeden almış bir arkadaş da olabilir. Belediyeye verdiği rüsumla kalır ama, bu müşkülleri görüp de inşaatından vazgeçerse, «hayır, geçmeseydin, yapaydın» diye vergi dairesi de kendisinden bir sürü vergi alırsa bunu geri almaya imkân yoktur. Onun için, hiç olmazsa Sosyal Sigortalar Kurumu nasıl iki aylık, üç aylık bir müddet tanıyarak primi alıyorsa - isterseniz inşaatta bir kişi çalıştırsanız dahi - gariptir kanunumuz, on kişi ile bu inşaat yaptırılır diye hüküm verilmişse 10 kişilik primi inşaatı yaptırandan alıyor kurum bir, iki aylık müddeti tanıyalım ve kolaylık gösterelim, Ama, denecek ki, «Hazinenin para tahsili geç kalıyor.» Hayır kalmıyacaktır kanısındayım. Sayın Bakanın bu hususta bize anlayış göstereceğine inanıyorum çünkü, çok anlayışlı hareket ediyorlar.

Teşekür ederim.

BAŞKAN — Sayın Bakan, buyurunuz efendim.

MALİYE BAKANI MESUT EREZ (Kütahya) — Sayın Başkan, sayın arkadaşlar; evvelâ Sayın Güner'in «Çok anlayışlı hareket ediyorlar» tarzındaki iltifatlarına teşekkür ederim.

Ancak, bu konuda kendisi ile beraber olamıyacağımız için teessürlerimi de ayrıca ifade etmek istiyorum.

Burada getirdiğimiz hüküm, ruhsatın alınmasında verginin ödeneceğine dair getirdiğimiz hüküm, bir tahsilât kolaylığı getiren hükümdür. Bir defa ruhsat alınıp da inşaat sahibi binayı inşa etmeye geçtikten sonra, vergiyi nasıl alacaksınız, meselesi vardır. Diyeceksiniz ki, «Müracaat edecektir, iki ay içerisinde müracaat edecektir. Ben inşaat yaptıracağım» diyecektir, vergisini yatıracaktır. Yatırmadı, müracaat da etmedi, ne yapacaksınız? Daire olarak onu takibedeceksiniz.

Takdir buyurursunuz ki, burada verginin tahsili konusunda Maliye dairesi fevkalâde bir müşkülât ile karşı karşıya kalır.

Muhterem arkadaşlar; burada malî hukukla ilgili, vergi hukuku ile ilgili bir problem karşısındayız. Her verginin bir mevzuu vardır, bir de vergiyi doğuran olay vardır. Örneğin: Gelir Vergisinde verginin mevzuu gelir, vergiyi doğuran olay da gelirin elde edilmesidir. Veraset Vergisinde vergiyi doğuran olay vefat, mevzuu da veraset tariki ile vâki intikaller, terekenin intikalidir, terekedir. Bina vergisinde verginin mevzuu bina, vergiyi doğuran olay da yılın geçmesidir.

Bu vergide de, verginin mevzuu inşaat 1 nci maddede yazılıyor, bakınız; «Bu kanuna bağlı 5 sayılı tabloda yazılı olup belediye sınırları içinde yapılan her türlü bina inşaatı.» diyor. Maddenin matlabı, «Mevzuu: vergiyi doğuran olay». Her türlü bina inşaatı.

Ruhsatı aldı, vergiyi ödedi, ruhsat almadan önce projeyi yaptıracak, projeyi tasdik ettirecek. Binaenaleyh, o projenin gerçekleşmesi için, ruhsatın verilebileceği anlaşılacak, o hale gelecek, ondan sonra vergi dairesine müracaat edip bu vergiyi ödiyecek, verginin ödendiğine dair makbuz ibraz edildiğinde belediyeye, inşaat ruhsatnamesini verecek. İnşaat ruhsatnamesini aldıktan sonra her hangi bir sebeple inşaattan vazgeçilecek olursa, inşaat yapılmıyacak olursa, bu takdirde verginin mevzuu ortadan kalkıyor. Verginin mevzu ortadan kalkdığına göre, bir dilekçe ile maliye dairesine, vergi dairesine müracaat edecektir; «Ben falan ruhsatname filân tarihinde, filân sayılı makbuzla şu vergiyi ödemiştim. İnşaattan vazgeçtim ve ruhsatname de iptal edildi. Buna dair muamele ve belge de eklidir, isterseniz belediyeden de sorunuz. Binaenaleyh, bana bu vergiyi iade ediniz.» dediği zaman mevzuu ortadan kalktığı için, bu vergi kendisine iade olunacaktır.

Burada bir müddet tanırsanız muhterem arkadaşlar, verginin tahsilâtından doğacak olan, tahsilâtındaki güçlükten doğacak olan mahzurlar çok daha büyüktür. Kanunlarda, sizlerde takdir buyurursunuz, intizamı âmme niteliğinde bâzı hükümler yer alması mecburiyeti vardır. O hükümleri koymadınız mı, o işi iyi tanzim edemezsiniz, neticeye iyi ulaşamazsınız. İntizamı âmme hükümleri ise; bâzı kimseler için bâzı haksızlıklar doğurabilir. Onların bilâhara telâfisi düşünülür. Fakat, o hükümler evvelâ intizamı âmme bakımından mutlaka tatbik olunur.

Buradaki hüküm de, tahsilâtın sağlanması bakımından tatbik olunacak bir hükümdür. Bilâhara, bir inşaattan vazgeçme gibi, verginin fuzuli ödendiğini gösteren bir hâdise ile karşı karşıya kalınırsa, verginin her zaman iadesi mümkün olacaktır.

BAŞKAN — Başka söz istiyen?.. Sayın Güner buyurunuz efendim.

AHMET GÜNER (Zonguldak) — Efendim, Sayın Bakan aydınlatmış oldu ama, bir husus var: Takdir buyurursunuz ki, Belediyeler Kanununa göre bir ruhsatın müddeti 4 senedir, henüz değişmemiştir. Belediye bir inşaatın yapılması için 4 sene sabrediyor. Biz bir inşaatın vergisini almak için muayyen müddet sabretmiyoruz ve vergiyi o yapılan bina üzerinden, faraza 5 katlı bina ise, iki katlı bina ise onun üzerinden alacağız. İki katlı bina yapacak olan vatandaş muhtelif iktisadi sebeplerle bir katlı bina yaparsa fuzuli bir para alınmış olacak ve iadesi için bir sürü yazışma ile bakanlık, belediye ve vergi dairesi meşgul olacaktır.

Yine bunda ısrar ediyorum. Sayın Bakanım anlayış gösterirse, kat kat ödenmesine veya başka kolaylık gösterilmesine inşaatı teşvik bakımından, memleket imarı bakımından kolaylık.

BAŞKAN — Siz Bakanla bu huhusta anlaşamıyorsunuz her halde. Öyle görünüyor. Bir önerge verin de, bu dileğinizi kapsar mahiyette, Meclis hakem olsun.

AHMET GÜNER (Devamla) — Sayın Başkan, ısrar ederlerse vazgeçiyorum.

BAŞKAN — Hayır efendim, biz hakemiz, hiç ilgilendirmez. Yani, siz öyle söylüyorsunuz, Sayın Bakan da cevaplandırıyor, bunlar yalnız zabıtta kalıyor. Bir önerge verin de diyorum, ona göre anlaşılsın.

Sayın Ülker, buyurunuz efendim. Konuşacakmısınız, sual mi?

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Konuşacağım efendim.

BAHA MÜDERRİSOĞLU (Konya) — Soru soracağım efendim.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Müderrisoğlu.

BAHA MÜDERRİSOĞLU (Zonguldak) — İnşaat ruhsatını aldı, vergisini yatıracak. Fakat, biliyorsunuz ki, inşaat ruhsatları muayyen zamanda 4 senelik müddet zarfında bitirilmediği takdirde tekrar ruhsat alacak. O zaman bu kanuna göre tekrar vergi verecek mi?

BAŞKAN — Sayın Müderrisoğlu, yatırılan vergi mükerrer yatırılmaz ki, yatırılmış.

Buyurun Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI MESUT EREZ (Kütahya) — Sayın Müderrisoğlu arkadaşıma cevap şudur : Bilâhara «ruhsat» denilen nesne veya «ruhsat temdidi» mevzuubahis ise; evvelce verilen verginin bir defa daha alınması bahis konusu olamaz. Fakat, alınacak olan ikinci ruhsatnamede bina daha büyük ve daha geniş tutuluyorsa, birincide bilfarz 500 metrekare veyahut da 1 000 metrekare olduğu halde, ikincide 1 200 metrekare ise, aradaki farkın yani, 200 metrekarenin, metrekare başına vergisinin yeniden ödenmesi gerekir.

BAŞKAN — Sayın Ülker, buyurun efendim.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Değerli arkadaşlarım;

Sayın Bakanın değerli mütalâalarını dinledik. Yalnız tam tatmin olmak mümkün olmuyor. Sebebi şu; «Bu kanuna bağlı, 5 sayılı tabloda yazılı olup, belediye sınırları içinde yapılan her türlü bina inşaatı ilâve, tadiller dâhil, inşaat ruhsatının alınmasında, mezkûr tabloda gösterilen nisbet ve hadlerde Bina İnşaatı Vergisine tabidir.» deniyor. Şimdi, Sayın Bakan böyle anlamış olabilirler. Üzerinde vergiyi doğuran olay yazılmış olabilir. Fakat, ibarenin, cümlenin yazılış şekline göre «bina inşaatı» yapılmış olan inşaat değil, yapılacak olan inşattan vergi alınabilir, anlamını taşımaktadır.

Nitekim, arkadaşlarımız böyle anladıkları gibi, dışarıda da bu kanunu tetkik eden uzman arkadaşlar ek madde 1 den bahsederek bu noktada tereddüt etmişlerdir. Bu verginin ele alınması gereken bir önemli noktası, inşaat ruhsatı alınırken, tahakkuk ve tahsil edilmesidir. Oysa, bâzı hallerde inşaat sahibi inşaat ruhsatını aldıktan sonra işleri bozulabilir, daha iyi bir yatırım alanı bulmuş olabilir veya her hangi bir başka nedenle plânını değiştirebilir. Bu durumda ödediği İnşaat Vergisi ne olacaktır? «Bu vergiler bir kere ödenmiştir» diye Devlette kalacaksa, bu, hem haksızlık olur, hem de konut yaptıranları bir ölçüde engellemiş olur. Bu nokta üzerinde tasarıya açıklık getirilmesi gerektir, diye mütalâa yürütmüşlerdir.

Yargı organlarına gittiği zaman bugüne kadar ki, tatbikat; Sayın Bakanın ifadeleri, burada söylenen sözler birinci plânda alınmıyor. Evvelâ maddenin metnine bakılıyor, madde metninden anlam çıkıyorsa, sözcüler ne beyan ederlerse etsinler, yetkililer ne beyan ederlerse etsinler, «Evvelâ biz maddeyi tatbik ederiz? diyorlar. Yüksek mahkemelerin bu şekilde çeşitli kararları var ve doğrudur. öyle demeleri de doğrudur.

Bendeniz Sayın Bakana da katılıyorum, haklıdırlar. Diyorlar ki, «Bu, başta alınması lâzımgelen bir vergidir.» bu da doğru.

Onun için bir teklifte bulunuyorum. Eksik olabilir ama, tamamlıyabilirler. Eğer bu (C) fıkrasının altına «inşaat yapılmazsa vergi red ve iade olunur» ibaresini koyarsak, Sayın Bakanın biraz evvel ifade ettikleri bütün mekanizma vuzuhla, bu ibareyle işler ve herkes de bunu tefsire gitmez.

Bendenizin teklifi bundan ibarettir.

BAŞKAN — Sayın Maliye Bakanı, buyurunuz efendim.

MALİYE BAKANI MESUT EREZ (Kütahya) — Muhterem Başkan, muhterem arkadaşlar; Sayın Ülker arkadaşımızla aynı şeyi konuşuyoruz, aynı şeyi söylüyoruz. Sayın Ülker arkadaşımız diyor ki, «Yarın ih-

tilâf mercilerine gittiği zaman bu böyle anlaşılmıyabilir.

Şu hükümler, öyle hükümlerdir ki, hâkim bunu doğrudan doğruya nazara almak durumunda değildir.»

Hukukta müruruzaman müessesesi vardır. Müruruzaman def'inde bulunursanız, mahkemede hâkim bunu nazarı itibara alır. Siz müruruzaman def'inde bulunmazsanız, hâkim o hükmü re'sen nazarı itibara alarak hüküm vermez. İhtilâf kiminle olacaktır? mükellef ile vergi dairesi arasında, yani maliye ile mükellef arasında olacaktır.

Maliye bunu böyle anladığına göre ve genelgelerinde, yapacağı tamimlerde, izahlarda «bunun böyle anlaşılması, böyle tatbik edilmesi lâzımgelir» dediğine göre, bunu demeden bir ihtilâf çıkacak olursa, ihtilâf merciinde böyle beyanda bulunacağına göre, ortada ihtilâf kalmayacaktır. Alâkalı, Maliye Bakanlığına müracaat ettiği zaman; «Anlayışımız budur.» denilecektir ve doğru bir tatbikat yoluna girilecektir.

Bununla birlikte, muhterem arkadaşlarımız eğer ısrar ediyorlar ise, aynı şeyi konuştuğumuza, aynı mânayı vermeye çalıştığımıza göre, bu maddenin altına bir fıkra ilâvesinde ısrar ediyorlar ise, o zaman o fıkranın şöyle olması lâzım gelir; mademki inşaat ruhsatnamesinin müddeti muayyendir; arkadaşlarımız 4 yıl dediler, ben onu bilmiyorum, kaç yıl ise, bölgelere göre değişik de olabilir. inşaat ruhsatnamesi, müddeti içerisinde kullanılmaz ise veya inşaat ruhsatnamesinin müddeti hitam bulmadan bu ruhsatname iptal edilir ise, evvelce bu ruhsatname verilirken tahsil olunan vergi mükellefe ret ve iade olunur.» tarzında bir ibare ilâvesinde de bir mahzur görmüyoruz.

BAŞKAN — Başka söz istiyen olmadığına, göre, verilmiş bulunan değişiklik önergelerini okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Görüşülmekte olan tasarının 69 ncu maddesinin (g) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederim.

Bina İnşaat Vergisi mükellefleri inşaat ruhsatı tarihinden itibaren üç ay içinde vergi dairesine bu vergiyi öderler.

Adıyaman	Zonguldak
Yusuf Ziya Yılmaz	Ahmet Güner

BAŞKAN — Diğer önergeyi okutuyorum.

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

69 ncu maddenin (g) fıkrasına şu ibarenin eklenmesini arz ve teklif ederim.

İstanbul
Reşit Ülker

«İnşaat yapılmazsa vergi ret ve iade olunur.»

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Sayın Başkanım, Sayın Bakanın buyurdukları şekilde kabul ediyorum efendim. O şekilde oya konulsun.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ HAYRETTİN TURGUT TOKER (Ankara) — Önergeyi Komisyona verir misiniz efendim

AHMET GÜNER (Zonguldak) — Buna katılıyorum efendim.

BAŞKAN — Geri mi alıyorsunuz önergenizi?

AHMET GÜNER (Zonguldak) — Hayır, buna katılıyorum.

BAŞKAN — Siz Sayın Yılmaz?..

YUSUF ZİYA YILMAZ (Adıyaman) — Ben eski şekilde israr ediyorum. Müddet meselesi yok, orada 4 sene içinde yapılmak keyfiyeti var. Verginin iadesi başkadır, tahsil şekli başkadır. Onun için israr ediyorum.

BAŞKAN — Peki efendim. Okutuyorum izin önergenizi.

Yüksek Başkanlığa

Görüşülmekte olan tasarının 69 ncu maddesinin (g) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederim.

«Bina İnşaat Vergisi mükellefleri inşaat ruhsatı tarihinden itibaren üç ay içinde vergi dairesine bu vergiyi öderler.»

Adıyaman
Yusuf Ziya Yılmaz

BAŞKAN — Önergeye Komisyon katılıyor mu.. Katılmıyor. Hükümet?.. Katılmıyor.

Önergeyi Yüce Heyetin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi oya koymadan önce, önergeyi Komisyon talebediyor, talep üzerine havalesi mecburidir, havale ediyorum.

Hemencecik bu hükmü maddeye dercedemezseniz diğer maddeye geçeyim..

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ HAYRETTİN TURGUT TOKER (Ankara) — Diğer maddeye geçelim efendim.

BAŞKAN — Peki efendim. Bu maddenin müzakeresinden sonra 69 ncu maddeyi tekrar alırım.

Madde 70. — Aynı kanuna 66 ncı maddesinden sonra aşağıdaki ek 5 ve 6 ncı maddeleri ihtiva eden altıncı bölüm eklenmiştir.

Altıncı Bölüm

Bina İnşaat Vergisi ile ilgili çeşitli hükümler

Belediye ve tapu memurlarının görevleri

Ek Madde 5. — Belediye imar ve yapı kontrol memurları inşaat ve iskân ruhsatlarının verilmesinden önce, ilgili vergi dairesince tanzim edilmiş Bina İnşaat Vergisinin ödendiğini gösterir belgeleri talebetmeye ve muhafazaya mecburdurlar.

Tapu ve Kadastro idareleri, ilgili muameleleri yapmadan önce, Bina İnşaat Vergisinin ödendiğini gösterir belgeleri talebetmeye ve muhafazaya mecburdurlar.

Söz konusu belgelerin şekil ve muhtevasını Maliye Bakanlığı tâyin eder.

Gerekli muamelelerin ifasını mütaakıp mezkûr belgeler, muhtevası Maliye Bakanlığınca tesbit olunacak cetvellere dökülür ve bunlar muamelenin yapıldığı tarihten itibaren en geç 15 gün içinde ilgili vergi dairesine gönderilir.

BAŞKAN — Madde 70 ve buna kıyasen ek 5 nci maddeyi okutmuş bulunmaktayım. Söz istiyen?.. Buyurun efendim.

VAHİT BOZATLI (Sivas) — Komisyonca bu maddeye ek madde sıra numaraları 5 ve 6 olarak değiştirilmiştir. Evvelki ek maddelerle bu madde ayrıdır. Binaenaleyh, Hükümet teklifindeki 1 ve 2 olarak kalması daha doğru olmaz mı?

BAŞKAN — Evet; 70 nci maddenin eski metninde, yani yazılı matbu metinde 1 ve 2 nci maddeler diyor; değiştirilmiş, 5 ve 6 olarak düzeltilmiş. Onu mu soruyorsunuz?

VAHİT BOZATLI (Sivas) — Evet efendim.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ HAYRETTİN TURGUT TOKER (Ankara) — Sayın Başkan, daha önce 67 nci maddeden sonra 1, 2, 3 ve 4 ncü ek maddeler müzakere edildi ve Yüce Heyetçe kabul edildi. Aynı konu ile ilgili, inşaat konusuyla ilgili ek maddelerdir. Bu itibarla Komisyonca, 5, 6 diye sıra numarası verilmesi daha uygun görülmüştür.

VAHİT BOZATLI (Sivas) — Bu, 66 ncı maddeye ait bir değişikliktir, öbürü 67 nci maddedir. Maddeler değişiyor. Bunlar 66 ncı maddeye ektir, daha evvel ek yapılmadı. Daha evvel yapılanlar 67 nci maddeye aittir. Evvelki eklerle bunun hiç alâkası yoktur.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ HAYRETTİN TURGUT TOKER (Ankara) — Sayın Başkan, elimizde görüşmekte olduğumuz tasarı 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununa bâzı değişiklikler ve ona bâzı ek maddeler getiren bir tasarıdır, esas kanun odur. Bu itibarla bu getirdiğimiz ek maddelerin hepsi 6802 sayılı Kanuna ek maddelerdir. O itibarla böyle bir teselsül takibetmesi ve ona göre numara alması daha uygun görülmüştür.

HÜSAMETTİN BAŞER (Nevşehir) — Madde içinde ek madde olur mu?

BAŞKAN — Efendim bana söylemeyin; bunların hepsinin zapta geçmesini istiyorum ki vuzuh kazansın. Varsa beyanınız kalkıp söyleyiniz. Ben de çok şey biliyorum ama bildiklerimi söyliyemiyorum. Buyurunuz, bir şey mi var?

HÜSAMETTİN BAŞER (Nevşehir) — Sayın Başkan, madde içinde ek madde olması kanun tekniğine uymuyor. A, B, C, diye fıkralandırsınlar.

BAŞKAN — Siz de kanun tekniğine uymuyor diyorsunuz. Komsyon da «uyuyor» diyor.

70 nci madde üzerinde başka söz istiyen?.. Yok. Komisyon, ek 5 ve 6 ncı maddelerin numaratajı olarak konulmasında ısrar ediyor.

TURHAN ÖZGÜNER (İçel) — Sayın Başkanım, müsaade eder misiniz?

BAŞKAN — Buyurun efendim.

TURHAN ÖZGÜNER (İçel) — Sayın Başkanım; Komisyon bu maddeleri esas kanunun sonuna sıralarsa haklıdır. Ancak ek maddeleri okuduğumuz zaman asıl madde ile ilgili olduğu anlaşılmaktadır. Esas kanun sonuna, en son maddeden sonra sıralamak mümkün olmadığına göre sayın arkadaşım Hüsamettin Başer'in dediği gibi, bunlara A, B, C, fıkraları diye isim vermek suretiyle matlabına konulması kanun tekniğine uygun olur. Çünkü bunlar madde ile bir parça halindedir.

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, siz öyle söylüyorsunuz, Komisyon da kendi beyanında, tanzim ettiği metinde ısrar ediyor. Bir konunun değişebilmesi ancak yazılı bir değişiklik önergesinin verilmesi ve onun Meclisçe kabulüne mütevakkıftır. O olmadan hiçbir şey yapmak mümkün değil. Aslında numarataj itibariyle bir noksanlık veya düzeltme bahis konusu olursa, kanunun tümü oya konmadan evvel en sonunda da hepsi düzeltilir mahiyette bir önerge verilebilir, bu konuda bir tartışma açılabilir.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ HAYRETTİN TURGUT TOKER (Ankara) — Sayın Başkanım müsaade ederseniz bir konuya daha temas etmek istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun efendim.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ HAYRETTİN TURGUT TOKER (Ankara) — Şimdi tasarıda, dikkat buyuracak olursa meselâ şu madde, madde 64 ve diyoruz ki, 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun falan maddesi şu şekilde değiştirilmiştir. Gerek 67 nci madde, gerek şimdiki 70 nci madde tasarıda kendi başına bir hüküm ifade etmiyor. Bu iki madde ile 6802 sayılı Kanunun inşaatla ilgili bölümüne ek maddeler getiriyor. Bu itibarla bir teselsül takibetmesinde kanun tekniği bakımından da fayda var. Onu arz etmek isterim.

MALİYE BAKANI MESUT EREZ (Kütahya) — Söz istiyorum.

BAŞKAN — Bu konuda mı Sayın Bakan?.. Şimdi bir önerge geldi, ondan haberiniz olsun; Madde 70 deki ek madde tâbirlerinin kaldırılmasını teklif ediyorlar.

Buyurun efendim.

MALİYE BAKANI MESUT EREZ (Kütahya) — Sayın Başkan, arkadaşlarımız ellerindeki matbu metnin 60 ncı sayfasını açarlarsa; 60 ncı sayfanın başında ek madde 3, ek madde 4 deniyor. Aşağıya inip altıncı bölüm 70 nci maddeye bakacak olursak bu defa burada ek madde 1 geliyor. Şimdi sayın sözcünün ifade ettiği gibi bu ek maddeler 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununa eklendiğine göre, demek ki, 60 ncı maddenin başındaki ek madde bir üçüncü madde eklenmiş buraya, bir ek dördüncü madde de eklenmiş. Şimdi 70 nci madde ile daha iki aded ek madde ekleniyor. Bu iki aded ek maddenin numaraları ek madde 1, ek madde 2 diye fuzulen yazılmıştır, yanlışlıkla yazılmıştır. Komisyon bunu düzeltiyor, yukarda ek 3 ncü 4 ncü madde mademki var, bu da ek 5 nci ve 6 ncı madde olacaktır demiş, ki doğrudur.

BAŞKAN — Yani siz 70 nci maddenin kapsamında bulunan ek madde 5, ek madde 6 şeklinde numaratajı kabule şayan görüyorsunuz.

MALİYE BAKANI MESUT EREZ (Devamla.) — Evet efendim.

BAŞKAN — Önergeyi okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Madde 70 deki ek madde tâbirlerinin kaldırılmasını arz ederim.

Nevşehir

Hüsamettin Başer

BAŞKAN — Önergeye Komisyon ve Hükümet katılmıyor.

Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmemiştir.

Muhterem arkadaşlarım, aslında ek madde tâbirlerine bir reaksiyon gösterilecek idiyse, 67 nci maddede gösterilmesi gerekir idi. Çünkü 67 nci maddede de 1, 2, 3, 4 diye dört tane ek maddeyi kabul etmiş bulunmaktayız. Şimdi gelmişiz 70 nci maddeye, orada ek madde 5 numarasını alıyor.

70 nci madde üzerinde başka söz istiyen var mı?.. Yok. Ek Madde 6 yı okutuyorum.

Belediye ve tapu memurlarının sorumluluğu

Ek Madde 6. — Gerekli verginin tamamen ödenmesinden önce muamele yapan belediye ve tapu memurları verginin ödenmesinden mükelleflerle müteselsilen sorumludurlar.

Belediye ve tapu memurları bu madde gereğince ödemeye mecbur oldukları vergiler için mükelleflere rücu edebilirler.

BAŞKAN — 70 nci maddeye bağlı olarak..

VAHİT BOZATLI (Sivas) — Beşinci geçici maddeyi okuduk mu Sayın Başkanım?

BAŞKAN — Efendim şimdi aslında konuştuğumuz madde geçici 5 nci madde değildir, 70 nci maddedir. 70 nci madde iki paragraftan ibaret; birisi ek 5 nci madde, birisi ek 6 ncı madde. 70 nci maddenin kapsamında bulunan her iki maddeyi okutacağım, tümü üzerinde müzakere açacağım, fıkraları ayrı ayrı oya koyaca-

ğım. Şimdi okuttum. 70 nci madde üzerinde söz istiyen?.. Buyurun Sayın Asutay.

BURHANETTİN ASUTAY (İzmir) — Altıncı fıkra üzerinde konuşacağım efendim.

BAŞKAN — Hay hay, hangisinde isterseniz. Müzakeresini birlikte yapacağım, oylarken ek 5 nci maddeyi ayrı, ek 6 ncı maddeyi ayrı oya koyacağım.

BURHANETTİN ASUTAY (İzmir) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlar;

Geçici 6 ncı maddede, «gerekli verginin tamamen ödenmesinden önce muamele yapan belediye ve tapu memurları verginin ödenmesinden mükellefler ile müteselsilen sorumludurlar.» diyor.

Şimdi burada muamele yapılması diye iki nokta var. Bir, evvelâ ruhsatın alınması için belediyeye müracaat var, belediyenin muayyen dairelerine müracaat var, imar durumunu tetkik için müracaat var, projelerin tetkiki için müracaat var. Şimdi burada bir muamele dediğimiz zaman bu müracaatlar da bir muameledir. Müracaat yaptığımız zaman ilgili daire bu müracaatı kabul edecek, bunun üzerinde yapılmış olan müracaatı tescil edecek, kaydedecek, bazan cevap verecek, bazan yazışmalar olacak. Tapudaki muamele doğrudur, ama belediyede yapılmış olan her türlü harekâtı bir muamele olarak kabul edersek o zaman belediyeler kendilerine yapılmış olan müracaatı muamele olarak nazarı dikkate alacaklar, binaenaleyh ruhsat vermeden bir vergi ödeme gibi bir hale düşebilirler. Belki ben, bu noktada biraz aldanmış, yanılmış olabilirim.

Bendeniz, şöyle bir hal olursa tüm tereddütler ortadan kalkar gibi görürüm. Bunun için bir önerge hazırladım. «Ek madde 6 — Gerekli verginin tamamen ödenmesinden önce ruhsat veren belediye ve muamele yapan tapu memurları verginin ödenmesinden mükellefler ile müteselsilen sorumludur.» O halde belediye eğer ruhsat verirse vergiyi almadan evvel sorumlu olacak. Tapu ise muameleye tevessül ederse sorumlu olacak. Bu endişelerim ilerde zuhur edebilecek her türlü müracaatı bir muayyen noktalara getirir zannediyorum. Eğer komisyon muvafık görürse önergemin yeterli olarak oylanmasını rica ediyorum. Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Aygün.

SALİH AYGÜN (Amasya) — Bizim görüşümüze göre Sayın Asutay'ın tereddüdetmesine mahal yok. Çünkü madde gayet güzel tedvin edilmiştir, sarahat de vardır. Belediye imar ve yapı kontrol memurları inşaat ve iskân ruhsatlarının verilmesinden önce belediyeye müracaat edecek, ruhsatın hazır diyecek, muamele tekemmül etmiş, gerekli vergiyi öde, ruhsatını al diyecek. Bu bakımdan maddenin değiştirilmesi için her hangi bir ihtiyaç da yok, lüzum da yok kanısındayım. Hattâ buraya, tapucular için getirilen bu mesuliyet konusu da gayet isabetli ve yerindedir. Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Sayın Bozatlı, buyurunuz.

VAHİT BOZATLI (Sivas) — Geçici maddenin 4 ncü maddeye ilâvesi hakkında bir uyarmada bulunmak istiyorum. Sayın Başkanım, 66 ncı maddenin bu madde ile hiç ilgisi yoktur. Evvelâ madde ile ilgili iki geçici madde var. Dörtten sonra kaldırılması yerinde olur.

BAŞKAN — O madde ile ilgisi olduğu söylenmedi de o maddeye ek madde olarak bâzı maddeleri inşa ettik. Onu takibeden ek madde inşası ancak 70 nci maddede mevzuubahsoldu, o sebeple de beşinci madde diye numaratajı takibettik, diyorlar.

Buyurun efendim, yanlışı varsa düzeltsinler.

VAHİT BOZATLI (Sivas) — Hayır, söyliyeceğim bu kadar. Benimki sadece bir uyarma.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Özgüner.

TURHAN ÖZGÜNER (İçel) — Sayın Başkan, sayın arkadaşlarım; bu tasarı birçok muamelelerde olduğu gibi bu maddenin kapsadığı muameleye de vergi getirmiş bulunmaktadır. Şimdi, buna rağmen gerekli verginin tamamen ödenmesinden önce muamele yapan belediye ve tapu memurları verginin ödenmesinden mükellefler ile müteselsilen mesul olurlar.

Arkadaşlarım, madem tasarı vergiyi öngörüyor, vergi yatırılmadan her hangi bir muamele katiyen bahis mevzuu olmamak lâzım iken muameleyi belediye ve tapu yapacak, ondan sonra mükellefler bile takışıp duracak. Bu doğru mu? Niye yani belediyeye ve tapu memuruna her hal ve kârda bu çatışma ve mükelleflerle bir çelişki içine düşmeye götüren şu maddeyi getiriyoruz? Sebep ne? Kanunun getirilip esprisine aykırı. Vergiyi alacaksın, ondan sonra muamele yapacaksın. Arkasından zaten madde bu tehli-

keyi göze almış da şöyle diyor : «Belediye ve tapu memurları bu madde gereğince ödemeye mecbur oldukları vergiler için mükelleflere rücu edebilirler.» Belediye ve tapu memurları şu maddenin boşluğundan istifade eden mükelleflerin muameleyi yürütmesi, ondan sonra vergiyi yatırmaması halinde kendi kesesinden yatıracak, sonra da dâva açacak, mükelleflerle senelerce uğraşacak. Arkadaşlarım, bu her halde getiriliş sebebine de aykırı olduğu gibi, bunu getirmek faydalı değil, çok zararlı olur. Bu sebeple bu ek 5 nci maddenin tasarıdan tamamen çıkarılmasını öneren bir teklif veriyorum arkadaşlarım. Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın Yusuf Ziya Yılmaz, buyurun.

YUSUF ZİYA YILMAZ (Adıyaman) — Sayın Başkan, şimdi bu devlet memurları hakkında cezai sorumluluk zaten bahis mevzuudur. Bu mevzuda ceza kanunlarında vazifesini kötüye kullanan memurlar hakkında sarih hükümler vardır. Burada maddedeki sorumlulukta Devlet memurlarını vergilerin ödenmesinde müteselsilen mükelleflerde sorumlu tutmak hukuk tekniğine aykırıdır.

BAŞKAN — Haşiv mi telâkki ediyorsunuz?

YUSUF ZİYA YILMAZ (Devamla) — Evet efendim. Zaten kanun sarih olarak vazifesini yapmıyan Devlet memurları hakkında ceza hükmü getirmiştir.

BAŞKAN — Tamam efendim. Sayın Özgüner de bu paragrafın çıkarılmasını öngören bir önerge verdi.

70 nci madde üzerinde başka söz istiyen?.. Yok.

Muhterem arkadaşlarım, müsaade ederseniz bu madde de iki meseleden ibaret olduğu için, ek 5 nci madde ve ek 6 ncı madde olarak, içtüzüğün 108 nci maddesi uyarınca bunların oya konulmalarını ayrı ayrı icra edeceğim. Muvafık mı efendim (Muvafık sesleri) Peki.

Şimdi, ek 5 nci madde üzerinde verilmiş bulunan önergeleri okutuyoru :

Sayın Başkanlığa

Ek madde 5 in tasarıdan çıkarılmasını öneriyorum.

Saygılarımla.

İçel
Turhan Özgüner

TURHAN ÖZGÜNER (İçel) — Affedersiniz, «ek 6 ncı maddenin» olacak efendim.

BAŞKAN — Peki değiştiriyoruz. Bunu okunmamış telâkki ediyoruz.

Sayın Başkanlığa

Ek 5 nci maddedeki son paragrafındaki 15 günlük müddetin 30 günlük olmasını arz ve teklif ederim.

Zonguldak
Ahmet Güner

BAŞKAN — Komisyon, katılıyor musunuz?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ HAYRETTİN TURGUT TOKER (Ankara) — Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN — Hükümet katılıyor mu?

MALİYE BAKANI MESUT EREZ (Kütahya) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon ve Hükümet katılmıyorlar.

Değişiklik önergesini Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Ek 5 nci maddede başka değişiklik önergesi yok. Olmadığına göre ek 5 nci maddeyi metinde yazıldığı şekliyle oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Ek 5 nci madde metinde yazıldığı şekliyle kabul edilmiştir.

Ek madde 6 için verilmiş bulunan değişiklik önergelerini okutuyorum:

Sayın Başkanlığa

Ek madde 6 nın tasarıdan çıkarılmasını öneriyorum.

Saygılarımla.

İçel
Turhan Özgüner

Sayın Başkanlığa

Görüşülen kanun tasarısının madde 70, ek madde 6 nın aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Saygılarımla.

İzmir
Burhanettin Asutay

«Ek madde 6. — Gerekli verginin tamamen ödenmesinden önce ruhsat veren belediye ve muamele yapan tapu memurları verginin ödenmesinden mükellefler ile müteselsilen sorumludurlar.»

Yüksek Başkanlığa

Görüşülmekte olan kanun tasarısının ek 6 ncı maddesine «belediye fen ve tapu memurları» şeklinde ilâve edilmesini arz ederim.

Konya
Baha Müderrisoğlu

BAŞKAN — Önergeleri teker teker okutup, Yüce Heyetin oyuna sunacağız.

(İçel Milletvekili Turhan Özgüner'in önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ HAYRETTİN TURGUT TOKER (Ankara) — Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN — Hükümet katılıyor mu?

MALİYE BAKANI MESUT EREZ (Kütahya) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Değişiklik önergesini Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler.. Kabul etmiyenler... Değişiklik önergesi kabul edilmemiştir.

(İzmir Milletvekili Burhanettin Asutay'ın önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ HAYRETTİN TURGUT TOKER (Ankara) — Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN — Hükümet katılıyor mu?

MALİYE BAKANI MESUT EREZ (Kütahya) — Sayın Başkan, şimdi bu maddenin iki fıkrası vardır. Arkadaşımız önergesinde birinci fıkrada bir değişiklik yapmıştır. Yaptığı değişiklik şu: «Ruhsat veren belediye memurları, muamele yapan tapu memurları mesuldür» diyor. Buna katılıyoruz. Ancak, bu demek değildir ki, maddenin ikinci fıkrası çıkmıştır. Arkadaşlarımızın önergesinde sadece birinci fıkra tadil ediliyor, ikinci fıkra olduğu gibi kalıyor.

BAŞKAN — Efendim değişiklik önergesinin kabulü demek Meclisce bir meselenin dikkat nazara alınması, Meclisin havasını tesbit etmek, Meclisin görüşünü tesbit etmek demektir. Bunu tesbit ettikten sonra eğer Meclis buna kabul kararı verirse Komisyon inceliyecektir. Yani Komisyon tarafından talebedilmiyen bir önerge Meclis tarafından reyle Komisyona havale ediliyor. Bunu dikkat nazara al, bunu tetkik et, buna bak, ben bunu kabule şayan görüyorum, diyor. Komisyon bunun üzerine meseleyi ya redakte edecek veyahut da kendisine göre düzenleyip yeni baştan maddeyi getirecektir. O bakımdan bu dikkat nazara alınma kaydı ile oya sunulmak şeklinde gelen önerge bu havadadır.

BURHANETTİN ASUTAY (İzmir) — Sayın Başkanım söz istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Asutay.

BURHANETTİN ASUTAY (İzmir) — Bendeniz geçici 6 ncı maddenin 1 nci paragrafının tadil şeklini istedim. 2 nci paragraf tabiî ki aynen kalacaktır.

BAŞKAN — Ben de onu izah ediyorum. Mesele, kuru hukuk anlamı ile bu mahiyettedir. Bu kabul edildiği takdirde maddeyi ona göre düzelteceksiniz. Yeni gelen madde aslında Mecliste müzakereye tabi olacaktır.

Sayın Asutay tarafından verilmiş bulunan değişiklik önergesine Komisyon ve Hükümet katılmaktadır. Önergeyi Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Dikkat nazara alınma kaydı ile kabul edilmiştir. Komisyona veriliyor.

Diğer önergeyi okutuyorum.

(Konya Milletvekili Baha Müderrisoğlu'un önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ HAYRETTİN TURGUT TOKER (Ankara) — Katılmıyoruz sayın Başkan.

BAHA MÜDERRİSOĞLU (Konya) — Önergemi izah sadedinde söz istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Müderrisoğlu.

BAHA MÜDERRİSOĞLU (Konya) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar, burada belediye ruhsatını veren, tanzim eden fen memurudur. İmza eden belediye reisidir. Burada tashih etmek lâzımdır. Belediye memuru diye mesul ettiğimiz bir şahıs yoktur. Binaenaleyh kanunda tashih etmek lâzımdır. Ruhsatı verenler ya belediye fen memuru veya mühendisi veya belediye reisini mutlâk surette ithal etmek lâzımdır. Aksi takdirde kanunun burasında düşüklük olur. Bunu bu maddeye fen memuru veya belediye reisi şeklinde bir ek ibarenin eklenmesinde zaruret vardır. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Komisyon katılmadığını beyan etti. Sayın Müderrisoğlu önergesini Yüce Meclis önünde izah etti.

Önergeyi Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

70 nci maddenin âtıfta bulunduğu ek 6 ncı madde hazırlandı mı efendim?

ADNAN BAŞER KAFAOĞLU (Gelirler Genel Müdürü) — Bundan önceki maddeyi yolladık Sayın Başkan.

BAŞKAN — Hayır şimdi bir önerge gönderdim, verilen önerge muvacehesinde gayet kolayca değişiklik yapılacaktı. Ek madde 6 da kabul ettiğimiz değişiklik önergesine göre kolay bir redaksiyon olacak.

ADNAN BAŞER KAFAOĞLU (Gelirler Genel Müdürü) — Yazıyorum efendim.

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, görüşülmekte olan 70 nci maddenin ek 6 ncı maddesini Komisyon tanzim etmiştir. Sayın Alaca, sizin imzaladığınız şekilde olursa bir önerge niteliğini taşır.

GEÇİCİ KOMİSYON ADINA İSMAİL HAKKI ALACA (Kars) — Komisyon adına tanzim edilmiştir Sayın Başkanım.

BAŞKAN — Komisyon adına tanzim ediyorsunuz?

GEÇİCİ KOMİSYON ADINA İSMAİL HAKKI ALACA (Kars) — Evet efendim, Komisyon tanzimidir.

BAŞKAN — Ek madde 6 hakkında Komisyon tarafından hazırlanan metni okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Görüşülmekte olan ek madde 6 nın 1 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Geçici Komisyon Sözcüsü
İsmail Hakkı Alaca

«Ek madde 6. — Gerekli verginin tamamen ödenmesinden önce ruhsat veren belediye ve muamele yapan tapu memurları verginin ödenmesinden mükellefler ile müteselsilen sorumludurlar.»

BAŞKAN — Ek madde 6, daha önce verilen değişiklik önergesinin dikkat nazara alınmasından da faydalanılarak Komisyon tarafından bu şekilde düzenlenmiştir. Söz istiyen?..

VAHİT BOZATLI (Sivas) — 2 nci fıkra vardı efendim.

BAŞKAN — 2 nci fıkra : «Belediye ve tapu memurları bu madde gereğince ödemeye mecbur oldukları vergiler için mükelleflere rücu edebilirler.»

Ek 6 ncı madde bu şekilde düzenlenmiştir. Söz istiyen?.. Yok.

Maddeyi şimdi okunan bu şekliyle oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Ek 6 ncı madde bu şekilde kabul edilmiştir.

70 nci maddeyi, kabul edilmiş bulunan ek 5 ve 6 ncı maddelerle birlikte oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... 70 nci madde bu şekilde kabul edilmiştir.

69 ncu madde Komisyondan redakte edilerek gönderilmiştir. 69 ncu maddenin yeni şeklini okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Görüşülmekte olan 69 ncu madde ile Gider Vergileri Kanununun 47 nci maddesine eklenen (g) fıkrasına aşağıdaki bendin ilâvesini arz ve teklif ederim.

«İnşaatın kısmen yapılması veya hiç yapılmaması halinde inşaat ruhsatı kısmen veya tamamen iptal edilir veya kullanılırsa daha önce ödenmiş olan vergide gerekli düzeltme ve iadeler yapılır.»

Geçici Komisyon Sözcüsü
H. Turgut Toker

Madde 69. — Aynı kanunun değişik 47 nci maddesinin (c) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu maddeye aşağıdaki (g) fıkrası eklenmiştir.

c) PTT Genel Müdürlüğü ile taşıma müesseseleri ve petrol boru hattı belge sahipleri bir ay içinde nakden veya hesaben aldıkları ücretleri ve taşıdıkları yerli ham petrolün beyannamesini o ayın sonundan itibaren 45 gün içinde verirler. Devlet Demiryolları, Devlet Havayolları ve Denizcilik Bankası için bu müddet 75 gündür.

g) Bina inşaat vergisi mükellefleri, inşaat vergisine ait muamelelerini inşaat ruhsatının alınmasından önce ilgili vergi dairesine bir beyanname ile bildirmeye mecburdurlar.

İnşaatın kısmen yapılması veya hiç yapılmaması halinde inşaat ruhsatı kısmen veya tamamen iptal edilir veya kullanılırsa daha önce ödenmiş olan vergide gerekli düzeltme ve iadeler yapılır.»

BAŞKAN — 69 ncu maddeyi düzeltilmiş ve ilâve edilmiş bu şekliiyle Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Bu şekliyle kabul edilmiştir.

Madde 71. — Aynı kanuna bağlı I sayılı İlk İstihsal Maddeleri tablosunun değişik 2/E pozisyonu aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

E) Sıvılandırılmış petrol gazı (L.P.G) (1 Kg. s. den 30 Krş.)

BAŞKAN — 71 nci madde üzerinde söz istiyen?.. Sayın Ülker buyurunuz.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Değerli arkadaşlarım, 71 nci maddenin (E) bendi, «Sıvılandırılmış petrol gazı (L.P.G) (1 Kgr s. den 30 kuruş» diyor.

Bunlar, bildiğimiz Aygaz, Milângaz v. s. çeşitli isimlerde olan gazlar, köylere kadar girmiş, halkın çok kullandığı ve memnun kaldığı bir yakıt maddesidir. Eski şekli 1 Kgr./s. den 5 kuruş idi, şimdi ise 5 kuruştan 30 kuruşa çıkarılmış oluyor. Burada tetkik edebildiğimiz kadar bu artış kullanıcıya, tüketiciye intikal edecek gibi gözükmektedir. Eğer sayın komisyon, bunun tüketiciye intikal etmediğini maddeleriyle, gerekçesiyle burada izah ederlerse ona bir diyeceğim yok, fakat öyle değil de tüketiciye, yani harcıyanlara intikal edecekse ciddî olarak önemli bir mesele teşkil eder, çünkü bunların tüpleri zannediyorum 18 ilâ 24 kilogram arasındadır, başlıbaşına bir artırma niteliğini taşır. 5 kuruş 30 kuruşa çıkarıldığı zaman başlıbaşına bir artırma olur ve bu artış gerçekten, köylü vatandaş dâhil, doğrudan doğruya vatandaşı etkiler niteliktedir. Fakir fukara hakikaten bunu kullanmakta olduğundan bu artış onları başlıbaşına etkiliyeceğinden bu noktayı öğrenmek istiyorum. Eğer açıklarlarsa bir diyeceğim yok, fakat açıklanmadığı takdirde o zaman bunu buradan kaldırmak lâzımdır. Bu doğrudan doğruya halka konmuş bir vergi niteliğini taşımaktadır. Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın Alaca, buyurunuz.

GEÇİCİ KOMİSYON ADINA İSMAİL HAKKI ALACA (Kars) — İntikal etmiyecektir, doğrudan doğruya petrol fonundan alınacaktır ve fiyatlar tereffü arz etmiyecektir.

BAŞKAN — Halka intikal etmiyecek, petrol fonundan alınacak ve fiyatlar tereffü arz etmiyecektir, riyorsunuz.

MALİYE BAKANI MESUT EREZ (Kütahya) — Söz istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun sayın Maliye Bakanı.

Sayın Aygün, isterseniz size de söz vereceğim, sayın Bakan takdimen hak sahibi olduğu için önce söz hakkı onundur.

MALİYE BAKANI MESUT EREZ (Kütahya) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar; bu sıvılandırılmış petrol gazı namiyle ifade edilen gaz ile ilgili Millî Birlik zamanında çıkarılmış 79 sayılı Kanun hükümleri, tatbikatta bu sıvılandırılmış gazı da şümulüne almaktadır.

Biliyorsunuz o kanuna göre bir akaryakıt istikrar fonu vardır. Akaryakıt istikrar fonu şu maksatla kurulmuşutr; akaryakıtın fiyatını Hükümet tesbit eder ve o fiyata satılır. Zamanla bu fiyat kârlı olmaktan çıkarsa çeşitli çeşitli maddelerden fona alınacak olan paralardan bu zararlar telâfi edilir. Eğer bunların içerisinde bâzı maddeler çok kârlı olarak satılıyorsa, o kanunun yetkisine istinaden bunlardan alınacak paralar bu fona aktarılır, yani bu fona alınır, zarar halinde bu fondan iade edilebilir. Hükümetin tesbit ettiği fiyata nazaran fazla kârlı olanlar da, maliyetleri itibariyle alınacak hisse müspet fark olarak girer. Yani fonda biriken paralar bir nevi telâfi unsuru olarak kullanılır. Neticede, bir yıl içerisinde bu fonda fazla para kalırsa ve ayrıca bir başka kanunla bir hüküm de vaz'edilmiştir, bilfarz 10 milyondan fazla bir para birikirse o da bütçeye gelir olarak kaydolunur, fonun maksadı budur.

Şimdi, şu görüştüğümüz maddenin fon ile ilgisi kurulmamış ve fiyatı da tesbit edilmemiştir. Biz, tatbikatta maliyeti kaça mal oluyor, satış fiyatı nedir, bu hususları tetkik ettik, bulduğumuz rakamlar da şunlardır; 1968 fiyatları itibariyle itibari gümrük maliyeti - ton olarak - 845 lira 12 kuruş. Satış fiyatı ise 1 435 lira. Şimdi, 1 435 lira ile 845 lira arasında 590 lira gibi bir fark vardır; bunun tonunda 500 - 600 liralık bir kâr marjı vardır. Fiyatı değişmemek kaydiyle şu vergiyi korsanız yine de tonda 80 lira kâr kalıyor. Binaenaleyh, bu maddenin geniş bir istimal sahası vardır. Sizin koyduğunuz bu vergi müstehlike otomatikman intikal edecektir, tarzındaki mütalâaya arzı ce-

vabediyorum; şu rakamlarla arz ettiğim gibi kâr marjı fazla olduğu için bu vergi alındıktan sonra dahi tonunda yine 80 lira kâr kaldığı için bunun hiçbir veçhile müstehlike intikal etmiyeceğini ve bunun istimal sahası gittikçe de genişliyor, genişlemesine de mâni olmıyacağını düşünerek bu vergiyi getirmiş oluyoruz.

ŞÜKRÜ AKKAN (İzmir) — Sayın Başkan, bir soru sormak istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun, Sayın Akkan.

ŞÜKRÜ AKKAN (İzmir) — Efendim, tonunda 590 lira kârla çalışmaya alışmış bir kurum bu vergi konduktan sonra tonunda 80 lira kârla çalışacak mıdır? Bunun izahını rica ediyorum.

BAŞKAN — Buyurun, sayın Bakan.

MALİYE BAKANI MESUT EREZ (Devamla) — Şimdi, bunun fabrikasyonu ve tüplere doldurulması keyfiyetini de inceledik, çalışacak mı, çalışmıyacak mı, diye ve çalışacağı neticesine vardık. Bir defa o çelik tüplerle satılıyor. Tüpler için bir depozito alınıyor. O depozitolar da tüpün bedelini belâğan mabelâğ karşılıyor ve depozitoyu aldığımız zaman, kaç bin aded tüp varsa, bu işin imalâtçısı olarak o miktar nakdi hemen temin etmiş oluyorsunuz ve tüpler de bir vasıta olarak size bedelsiz, yani bedelini tahsil ettiğiniz halde sizin malınızmış gibi kalıyor ve tonda da 80 lira kâr oluyor. Yaptığımız hesaplar, incelemeler bunun istimal sahasının daralmıyacağını, bilâkis şu tonda 80 lira olan kârın, sürüm arttıkça daha da cazip hale geleceğini gösteriyor ve burada hakikî bir vergi rezervi vardır, biz onu almış oluyoruz. Bundan birkaç sene önce de 1964 yılında akaryakıt fiyatlariyle ilgili bâzı vergiler konurken bunun litresine 5 kuruş - litresine mi, kilosuna mı şimdi pek hatırlamıyorum - koymuştuk, 5 kuruş fevkalâde düşük bir meblâğ idi, o zamanki müzakereleri hatırlıyorum; denildi ki, bu 5 kuruş çok düşüktür. Biz o zaman bunun istimalini önlememek için, geniş istimal sahası bulsun için fevkalâde düşük tutmuştuk ve 5 kuruş demiştik ve fakat vergi olarak da bu konunun üzerine adımımızı atmış oluyorduk. Nitekim bunun istimali çok genişlemiştir ve fevkalâde genişleme istidadını da gösteriyor. Bizim kanaatimiz; bu verginin müstehlike aksetmiyeceği ve bunun istimal sahasını da daraltmıyacağı noktasında toplanıyor.

NURİ ÇELİK YAZICIOĞLU (Çankırı) — Sayın Başkan, bir soru.

BAŞKAN — Buyurun, Sayın Yazıcıoğlu.

NURİ ÇELİK YAZICIOĞLU (Çankırı) — Sayın Başkan, sayın Bakan; Sayın Akkan arkadaşımızın sorusuna nazarî olarak cevap verdiler. Uygulamada acaba fiyat artışları önlenebilecek midir?

BAŞKAN — «Önlecek» dediler. «Öyle bir fiyat artışı vukubulmıyacak» dediler. Öyle değil mi, sayın Bakan?

MALİYE BAKANI MESUT EREZ (Devamla) — Evet, öyle tahmin ediyoruz.

AHMET GÜNER (Zonguldak) — Sayın Başkan, bir soru da ben sormak istiyorum.

BAŞKAN — Kısa ise buyurun, eğer kısa değilse, suiistimal etmiyelim, söz hakkınız her zaman için mahfuz.

AHMET GÜNER (Zonguldak) — Sayın Bakanın, her ne kadar fiyatlara tesir etmiyeceğini ifade buyurmalarına tamamen iştirak ediyorsam da, sayın Bakanın ifadelerinde, geçen sefer bunun müzakeresinde kilogram başına 5 kuruş koyduğumuz azdır, denmesine rağmen, hepimizin hatırlıyacağı üzere, bunu bize satanlar tüp başında 2 lira artırıp bilâhare eksiltme yaparak bir sürü oyunlara girmiştir. Hükümetin pek çok işleri yanında yine bu meselede de, evine tüp alan her vatandaşa 5 lira ile 7,5 lira arasında derhal bir zam gelecektir. Bizim şahsan endişemiz ve teklifimiz sayın Maliye Bakanı ve iktidar partimizin hemen yanan ocağa el atmasının kendilerine zararlı olacağından geliyor. Bunun 10 kuruşa çıkarılmasına ait bir teklif veriyorum. Sayın Bakanın buna itibar etmesini rica deerim.

BAŞKAN — Sayın Güner, bu, soru değil. Konuşma hakkınız mevcut. Sayın Maliye Bakanı henüz daha bir kişi konuştuğu sırada kürsüye çıktı. Kısa sorusu olan sorsun. Yoksa konuşma hakkınız mevcut.

Buyurun, sayın Bakan.

MALİYE BAKANI MESUT EREZ (Devamla) — Bir hususu tavzih edeyim.

BAŞKAN — Buyurun.

MALİYE BAKANI MESUT EREZ (Devamla) — Muhterem arkadaşlar, akaryakıt istik-

rar fonuna bu madde şimdiye kadar alınmamıştır, şimdi fona tabi tutuyoruz. Akaryakıt istikrar fonuna alınan maddelerin fiyatlarını Hükümet tesbit eder. Şimdi, maliyeti ile satış fiyatını arz ettim. Hükümet bunu tesbit edecek. Meselâ, bugünkü satış fiyatını tesbit ederse, onun üstünde satılamaz ve bu fiyat dahi, şu vergiden sonra tonda 80 lira kâr bırakıyor. Binaenaleyh, tesbit edilmiş olan fiyatın üstünde satılması mevzuubahis değil.

BAŞKAN — Sayın Salih Aygün, buyurunuz.

SALİH AYGÜN (Amasya) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; ben konuya sayın Maliye Bakanının verdiği rakamlardan geriye doğru gitmeyi uygun buldum.

Mademki tonu 845 liraya maloluyor, 1 435 liraya satılır bu. Demek ki, bunlar yüzde 60 kâr ederler. Bunun nasıl düzen olduğuna benim aklım ermedi.

NURİ ÇELİK YAZICIOĞLU (Çankırı) — Bozuk düzen...

SALİH AYGÜN (Devamla) — Beyefendi, bozuk düzen değil. Kürsüde müzakere yapılıyor, hakikatleri konuşturuyoruz, burada.

BAŞKAN — Evet, evet, tamam.

SALİH AYGÜN (Devamla) — Belki burada bir yanlışlık var, belki de bir rakam hatası var, orasına değinmiyeceğim. Ancak, bir orman politikamız var, bir yakacak politikamız var, bir aydınlatma politikamız var. Bugün bu gaz konusu Türkiye'ye geldiği günden itibaren yakacak politikasında bir hayli hamle yaptık; odundan, kömürden, tezekten istifade ettik ve bir kurtuluş yoluna doğru Türkiye'yi yönelttik kanısındayım. Diğer taraftan vatandaş aydınlatma konusunda da petrolden kurtulduk. Yapılan tüpler ve aydınlatma vasıtasiyle elektriksiz köy bugün mükemmel bir aydınlatmaya kavuştu. Şayet, bu 30 kuruşluk vergi gaza intikal edecekse - ben şahsan intikal edeceği kanısındayım - mutlak surette vergi alalım yine, ama bunu vatandaşın kullandığı ve Türkiye sathına yayılan aydınlatma, ısıtma ve buna benzer ihtiyaçları temin eden bu gazın fiyatını pahalılaştırmıyalım.

BAŞKAN — Müstehlike intikal ettirmiyelim.

SALİH AYGÜN (Devamla) — Evet, müstehlike intikal ettirmiyelim. Verilen rakamların ben yanlış olduğuna kaaniim. Şu rakamlar doğruysa, bu kârı kısalım, eğer kâr yapılıyorsa bu kârı vatandaşın cebine değil de Hazinenin kasasına indirmeye çalışalım ve bunu da Türkiye sathında başka şeylere kullanalım.

Saygılar sunarım. (C. H. P. sırlaarından alkışlra)

BAŞKAN — Sayın Özgüner, buyurun.

TURHAN ÖZGÜNER (İçel) — Sayın Başkan, sayın arkadaşlarım; bu madde üzerinde Sayın Maliye Bakanı konuştuğu zaman hakikaten bir maliyeci olarak daha ikna edici olmalıydı. Hiç de mukni bir konuşma yapmadılar. Çünkü biz maliyeci deyimi ile doymadık, tatmin olmadık.

Arkadaşlarım, nasıl oluyor; ton başına sıvılandırılmış petrol gazı 590 lira kâr ediyor. Bu fahiş bir kârdır, bunun üzerinden alınan vergiyi biz biraz daha yükseltirsek bunu kârdan almış olacağız gibi hiç de inandırıcı olmıyan ve bir maliyeci olarak burada bizleri tatmin etmiyen bir konuşma oldu.

Arkadaşlarım, Sayın Aygün biraz temas etti, ben de edeceğim. Eğer fahiş bir kâr alınıyor idiyse - ki alınıyor - bunun yolu, bu fahiş kâr alma gidişine körük tutmak ve bu fahiş kâra Hazine olarak ortak olmak mıdır, bir maliyeci olarak böyle mi görmeliydi, Sayın Bakan? Nasıl bir müdafaa tarzı bu?

Arkadaşlarım, fahiş bir kâr elbette hiçbirimizin tasvibedeceği bir durum değil, ama Hükümet bunu tesbit etmiş, açık açık ortada. Bu fahiş kârı indirmenin, bunu kontrola almanın ve müstehlike yük olacak bu fahiş kârı biraz hafifletmenin yolunu bulmak lâzım iken, bu fahiş kâra biz de ortak olalım ve bu o kadar fahiştir ki, 5 kuruşu 30 kuruş yapsak bu, müstehlike intikal etmez, deniyor. Ederse ne olur? Ederse etti, etmiyecek zannettik de etti. Yani o zaman da böyle gelecekler.

Bu kadar ince pamuk ipliğine bağlı bir müdafaayı, bugüne kadar h er konuşmasını alkışladığımız Sayın Bakandan duymak istemezdim. Nasıl bir müdafaa bu arkadaşlarım.

Şimdi, biz bu derece, yüzde 100 kârla bir satışı tesbit etmişiz ve bu müstehlikin sırtında durmaktadır, ama bunun kârına biraz da biz iştirak edelim, bunu vergilendirelim, fakat müstehlike intikal ettirmeyelim, derler.

Müstehlike intikal eder arkadaşlarım. Bugüne kadar bir kontrola alınmamış, bu derece fahiş kâra, tatlı kâra alışmış bir müstahsılı siz böy-

lece biraz da bunu vergilendirelim dediğiniz zaman yeni artırmalara heveslendireceksiniz.

Arkadaşlar, ben de Sayın Aygün'ün o dediğini biraz daha genişleterek söyliyeceğim. Bu bütan gazı dediğimiz neviden yakıt hakikaten Türkiye sathına yayıldığından beridir ki, orman köylerine varıncaya kadar bu gaz girerek ormanda bir nebze orman tahribatının önlendiği iddia edilebilir. Bu, aşağı - yukarı her yerde böyledir. Bilhassa benim seçim bölgemde Torosların eteğindeki orman köyleri dahi şu gazı yakar oldular. Bunun beş kuruştan, otuz kuruşa yükseltilmesi suretiyle «fiyatın artacağını zannetmiyorum» gibi hiç de inandırıcı ve hakikaten dayanağı kuvvetli olmıyan bir deyimle buradan bu tasarıyı çıkarın sonra da artmış efendim, tedbirini alırız, gibi görüşleri benimsememize imkân yoktur.

Arkadaşlarım; orman köylüsünü tekrar orman yakıtına döndürmek ve oduna, kömüre yöneltmek, işte bu suretle ciddî olmıyan müdafaaların gerisinde ciddî olmıyan maddelerle olur ve tehlikelidir. Bundan şiddetle kaçınmak isabetli olur kanısındayım.

Saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — Sayın Maliye Bakanı, buyurunuz efendim.

MALİYE BAKANI MESUT EREZ (Kütahya) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar; anlaşılan, vazife görürken zaman zaman gayriciddî olmakla itham edilmek bizler için kaçınılmaz oluyor. Biraz önce huzurunuzda konuşurken, rakamlar söylemiştim ve şahsan ciddiyetine inandığım rakamlar söylemiş, mütalâalarda bulunmuştum. Anlaşılıyor ki, Sayın Özgüner arkadaşımı tatmin edememişim. Şimdi, ilâve mâruzatta bulunacağım.

Muhterem milletvekilleri; bir maddenin fiyatını, arz ve talep tâyin eder. Ticaretin serbest olduğu, Millî Korunma Kanununun mevcudolmadığı ülkede, fiyatlar arz ve talebe göre taayyün eder. Akaryakıtlarla ilgili olarak 79 sayılı Kanun, mülga Millî Korunma Kanununun hükümlerini mahfuz tutmuştur. Akaryakıtlar içerisinde şimdiye kadar yalnız LPG yi, sıvılandırılmış petrol gazını, akaryakıt istikrar fonuna almamışız. Niçin almamışız meselesi var; biraz önce de arz ettim, 1964 te bunun tatbikatı fevkalâde yeni idi ve ormanlarımızın mâruz kaldığı tahribat, ormanlarda yapılan kat'iyat nazarı itibara alınarak, bu sıvılandırılmış petrol gazının istimali teşvik edilmek istenilmişti. Bunun için, kilosuna beş kuruş gibi bir vergi konulmakla iktifa olunmuş ve sıvılandırılmış petrol gazı, akaryakıt istikrar fonuna alınmamıştı. Gayesi; ağacı kesip yakacağı yerde bunu kullanmasını temine mâtuf idi. Aradan geçen zaman içerisinde bu maddeye karşı olan talep artmıştır. Bu maddeye karşı talep artınca da fiyatı da artmıştır ve bu suretle de burada büyük bir kâr hâsıl olmuştur. Bu da, Hükümetimiz tarafından tesbit edilmiştir.

Şimdi, Sayın Özgüner arkadaşım; «Mademki bu da zaruri bir ihtiyaç maddesidir, vergi alacağınız yerde, bunun fiyatını indiriniz. Bu, daha doğru bir hareket olur.» dediler. İlk nazarda bu mütalâa doğrudur. Yalnız bu mütalâanın hesaba katmadığı nokta şu :

Muhterem milletvekilleri; Türkiye'de elde ettiğimiz hampetrol, Türkiye'nin ihtiyacına kâfi gelmediği gibi, Türkiye'de istihsal olunan sıvılandırılmış petrol gazı da ihtiyaca kâfi gelmemektedir. Bu maddenin takarrür etmiş fiyatını ucuzlatırsanız, halen 25 liraya satılan tüpü 18 liraya satarsanız, bunun talebi çok daha artar. Talep arttığı zaman da bugün ödediğiniz dövizden daha fazla bir dövizi ödemek mecburiyetinde kalırsınız. Türkiye'nin döviz imkânları da yüksek malûmunuzdur. Döviz imkânlarını çok daha müsmir yerlerde ve çok daha tasarrufla kullanmak durumunda olan bir Devletiz. Hâdiseler birbirine bağlıdır. Bu sebepledir ki, burada tam bir ucuzluk yapma noktasını kaale alamıyoruz ve Sayın Özgüner arkadaşımızın bu arzusunu, Türkiye'nin döviz imkânları dolayısiyle de gerçekleştirmek mümkün olmuyor.

Biz, huzurunuzda diyoruz ki; getirdiğimiz bu tasarı bir fiyat yükselmesine sebebolmıyacaktır. Sayın Özgüner arkadaşım, zannediyorum, tarzında mütalâalarda bulundular, «bu olmaz» diyor.

Muhterem milletvekilleri; biraz önceki mâruzatımda şunu arz ettim; «akar yakıt istikrar fonuna bu maddeyi aldığımız zaman, bunun fiyatını Hükümet tesbit edecek» dedim, «bu fiyattan daha fazla fiyata satılamıyacak» dedim. Fiyat mekanizması içinde bundan daha fazla neyi yapabilirsiniz? Bir maddenin fiyatını tes-

bit ediyorsunuz. Tesbit ettiğiniz fiyat, bu maddenin satıcısına tonunda 80 lira kâr bırakıyor. Geri kalanını da vergi olarak alıyorsunuz. Evvelce bu vergi onun kârı idi, şimdi siz bunu hazineye vergi olarak intikal ettiriyorsunuz. Sonra, muhterem arkadaşıma şunu da arz etmek isterim ki; bu alınan vergi, yine vergi alınan bu zümrenin işleri için, onların yararına kullanılmakta, köy yoları yapılmakta, köy içme suyu tesisleri yapılmakta, memleketin umumî ekonomisine müspet tesirleri olan diğer yatırımlar yapılmaktadır. Vergiyi aldığınız zaman bunu sokağa atmıyorsunuz ki, yine vatandaşların lehine bâzı yatırımlarda kullanıyorsunuz.

Özetle, burada bir kâr marjı vardır, kâr marjının sebebi; bu sektör teşvik edilmiştir. Ormanlarımızı koruma bakımından teşvik edilmiştir, talep fazla olduğu için, serbest ticaret mekanizması içerisinde bu kâr hâsıl olmuştur. Bunu ucuzlatırsak, talep çok daha fazla olur o zaman da tahsis ettiğimiz dövizin birkaç mislini tahsis etmek mecburiyetinde kalırız. Bu sebeplerle vergi almanın en doğru yol olduğunu düşünmüşüz, bunu arz etmek istedim.

Hürmetlerimi sunarım.

KEMAL DEMİR (Bolu) — Sayın Başkan, müsaade ederseniz sayın Bakandan bir sualim olacak.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Demir.

KEMAL DEMİR (Bolu) — LPG nin akar yakıt istikrar fonuna alınacağını ve böylece gider vergisinde yapılacak bu artırımın, LPG kullananlardan değil de tüpleyip satanlardan alınmasının sağlanacağı anlamını çıkardık. Bakanlar Kurulunun kararı bunu sağlar.

Ancak, bu müesseselerin - demin arkadaşımızın da belirttiği gibi - 600 liraya yaklaşan kârları, 80 liraya indikten sonra yapacakları yan ve çeşitli teşebbüslerle, ileride Bakanlar Kurulunun bu kararının değiştirilmesi halinde, bu fark müstehlike intikal etmiş olmıyacak mıdır? Bunu bu Bakanlar Kurulunun veya başka Bakanlar Kurulunun her zaman değişmesi mümkün olan kararlarına bağlamanın sakıncası yok mudur?

MALİYE BAKANI MESUT EREZ (Devamla) — Sayın Başkan, Sayın Demir arkadaşımızın suali, Bakanlar Kurulu kararının değiştirilmesi ihtimaline dayanmaktadır. Bakanlar Kurulu bunun istikrar fonuna alınması kararını alacak ve fiyatını tesbit edecek. Niçin tesbit edecek? Biraz evvel arz ettiğim hususlar dolayısiyle tesbit edecek ve bu hususlar doğru olduğu için tesbit edecek. Sayın Demir arkadaşım mâruzatımın doğru olduğuna inanmış, buna teşekkür ederim. Ancak, «bu ihtimal tahakkuk ederse bu, müstehlike intikal etmiyecek midir?» diyor.

Değerli arkadaşlarım; 79 sayılı Kanun bunun mekanizmasını böyle kurmuş. Bakanlar Kurulunun doğru karar alacağını kabul etmek iktiza eder. Eğer, Bakanlar Kurulu bunu istikrar fonundan çıkarıp fiyatını tekrar serbest bırakırsa, bu fiyatı o zaman arz ve talep tesbit eder, o ayarlar. Bakanlar Kurulu bu tasarrufta bulunurken, bunun geniş müstehlike kütlelerine intikal edeceğini, talebinin fazla, arzının ise az olduğunu, binaenaleyh geniş müstehlik kütlelere intikal edeceğini düşünerek böyle bir karar almaktan içtinabetmek gerekir. Hiç değilse, bu maddenin arzını kâfi dereceye çıkarmadan, arzı fazlalaştırmadan böyle bir karar almamak gerekir.

Bir gün düşününüz; Türkiye'nin döviz imkânları fevkalâde müsaidolmuş veyahut Türkiye'deki sıvılandırılmış yerli petrol gazı istihsali, Türkiye'nin talebinin üstüne çıkmış. Bu takdirde talebi tahdidetmeye lüzum yok. Belki o zaman böyle bir karara varmak düşünülebilir. Arz fazla olduğu için, arzla talep arasında denge olduğundan serbest bıraksanız dahi bu şartlar altında bunun fiyatı artmıyacaktır.

Her hâl ve takdirde Bakanlar Kurulunun memleketin gerçeklerine uygun karar alacağını kabul etmek gerekir.

BAŞKAN — Sayın Bakan, teşekkür ederiz. Sayın Musa Doğan buyurunuz.

MUSA DOĞAN (Kars) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım; bu sıvılandırılmış petrol gazı, Türkiye'mizin aşağı - yukarı en ücra köylerine kadar girmiş ve Türkiye'mizin millî ekonomisine tesir edecek gübre mevzuu da kamuoca - kararınca önlenmiş durumdadır. Bilhassa Doğu bölgemizde, yani geri kalmış bölgemizde, bir ocak tütme hikâyesi vardır; yazın kıştan daha çok yakacağa ihtiyaç hâsıl oluyor. Bu yakacak da malûmuâliniz gübredir, yani tezek tâbir ettiğimiz yakacaktır. Hattâ, orman-

lık bölgelerde bu yakacak tamamen orman ürünlerine dayanmaktadır. Bütün endişem; Doğu Anadolu'da adı geçen bu tüpler köylüye 30 ilâ 35 lira arasında bir fiyatla intikal etmektedir. Hattâ, birbirine komşu iki kasabadaki tüp fiyatları birbirini tutmamaktadır ve bu durum bir kontrole de tâbi değildir. Bâzı kimseler farkına varıp tartıklarında, çoğu kere 20 kilo gelmesi icabeden tüplerin 15 ilâ 18 kilo arasında bir ağırlık göstermesini esefle müşahade etmektedirler.

Sayın Komisyon ve Hükümetin nazarı dikkatini bir husus üzerinde çekmek istiyorum; burada yapılacak en ufak bir zam, zaten müstehlike karaborsa durumunda intikal eden tüpleri, daha fazla karaborsaya sokacaktır. İmkân varsa Sayın Komisyon bu mevzuu tekrar tetkik etsin. Ben o kanaatteyim ki, burada her hangi bir zamdan bahsedildiği takdirde bâyiler bunu köylüye daha fazla fiyatla intikal ettirmeye çalışacaklardır. Sayın Bakan, «tonda 540 lira olan kazancı, 80 liraya düşüreceğiz» dediler. Zaten bu tüpleri fabrika bayiine verdiği zaman tüp başı 2,5 lira bayiye vergi gibi veriliyor. Bu hususu sayın Komisyon bir daha tetkik etsin, ben bundan endişeliyim. Bugün büyük bir çoğunluğun köylü bulunduğu ve köylünün de benimsediği bu mevzua bir hal çaresi, imkân varsa bulunabilsin. Hepinizi hürmetle selâmlarım.

BAŞKAN — Sayın Maliye Bakanı, buyurunu.

MALİYE BAKANI MESUT EREZ (Kütahya) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar; Sayın Musa Doğan arkadaşımızın endişesi vâridolmıyacak. Şimdi halihazırda bu gazların, tüpü, bilfarz imalât merkezlerine yakın yerlerde İstanbul'da 22 liraya, Erzurum'da, Kars'ta 35 liraya falan satılabilmektedir.

Şimdi, akaryakıt istikrar fonuna almakla ve tüpü de bilfarz 25 lira olacak şekilde fiyatı tesbit edilmekle Türkiye'nin her yerinde bu, ayni fiyata satılacaktır. Nasıl ayni fiyata satılacaktır diye soracak olursanız, işte akaryakıt istikrar fonunun hikmeti vücudu da bu zaten. Kârlı satılamıyan yerde, zararlı satılan yerde de fiyat ayni olacak dediniz mi, aradaki farkı bir fondan tediye edeceksiniz. Bu sebeple akaryakıt istikrar fonu teşkil edilmiştir. Bir gayesi de budur. Binaenaleyh, burada tekrar ediyorum; lâzım olan bu işletmeler müsmir bir şekilde çalışacak şekilde, çalışacak tarzda lâzım olan kâr bunlara bırakılmıştır. Fiyat da tesbit edilecektir ve şimdiki fiyattan pahalı olmıyacaktır ve Türkiye'nin her yerinde de aynı fiyata satılacaktır.

BAŞKAN — Başka söz istiyen olmadığına göre madde üzerinde verilmiş bulunan değişiklik önergelerini okutuyorum :

Sayın Özgüner; sizin vermiş olduğunuz önerge pek vazıh gelmedi. «Tasarının 71 nci maddesinin eskiden olduğu şekilde kalmasını öneriyorum» diyorsunuz.

TURHAN ÖZGÜNER (İçel) — Sayın Başkan, yani 30 kuruş yerine eskiden olduğu gibi 5 kuruş şekliyle kalmasını arz ediyorum.

BAŞKAN — O halde bir nevi, bu maddenin çıkarılmasını istiyorsunuz. Yani mevcut tasarıdan, matbu tasarıdan çıkarılmasını istiyorsunuz.

Diğer önergeleri okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Madde 71 in tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Sivas
Vahit Bozatlı

BAŞKAN — Sayın Özgüner bu önergeye katılıyor musunuz?

TURHAN ÖZGÜNER (İçel) — Katılıyorum.

Sayın Başkanlığa

Vergi Kanunu madde 71 deki sıvılandırılmış petrol gazı (LPG) (1 kg. s. den 15 kuruş) olarak teklif ederim.

Nevşehir
Hüsamettin Başer

Sayın Başkanlığa

71 nci maddenin değiştirilen (E) bendindeki sıvılandırılmış petrol gazından kg. başına (30) kuruş olmayıp (10) kuruş alınmasını arz ve teklif ederim.

Zonguldak
Ahmet Güner

BAŞKAN — Teker teker okutup Yüce Meclisin oyuna sunacağım.

(Sivas Milletvekili Vahit Bozatlı'nın önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon, Hükümet katılmıyor. Değişiklik önergesini...

VAHİT BOZATLI (Sivas) — Müsaade ederseniz önergemi izah etmek istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun efendim, bu sizin hakkınız. Benim takdirime vabeste bir şey değil ki.

VAHİT BOZATLI (Sivas) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; çok değerli Maliye Vekilinin beyanlarını dikkatle dinledik. Ama izin versinler, bu konuda gerçekler üzerinde mutabakata varmamız lâzım. En küçük bir ilâve, bugün en zaruri ihtiyaçlar arasında sayılacak olan Bütangaz fiyatına yapılacak en küçük bir ilâve, fiyatlara süratle intikal edecektir. Eğer Hükümetin elinde bu fiyatları durdurma imkânı olsaydı bizim kanaatimiz o ki, şimdiye kadar aşırı kârı imalâtçılara vermezdi. Bunu ucuz fiyatla müstehliklere intikal ettirme yoluna giderdi. Öyle zannediyorum ki bu imkânı bugüne kadar Hükümet bulamamıştır. Arz ve talep müessesesinin zorunluğuyla, neticesiyle izah da doğru değildir. Arz ve talep hakikaten bu malın bulunmasını engelliyor, döviz imkânları bunu kayıtlıyorsa, böyle bir durum gelirse, o takdirde fiyatları artırma yoluna giderler, o takdirde biz bu fiyatları artırmaya mecburuz, artırmak zorundayız, ancak bunun kârını imalâtçıya değil, Hazineye vermek istiyoruz, üzerine bu vergiyi bu sebeple getirdik, derlerdi. O takdirde biz de böyle bir zammın yapılmasına taraftar olurduk. Halbuki konu bu şekilde gelmemiş, böyle bir arz ve talep düzensizliğinden doğmamış. Doğrudan doğruya bir finansman maksadiyle getirilmiş kanun içerisine, çeşitli maddelerin fiyatlarına ilâve yapmak suretiyle getirilmiş bir teklif karşısındayız. İşin gerçeği budur. Bu doğrudan doğruya fiyatlara etki yapacaktır. Verdiğim önergenin aynen kabulü ve bu maddenin metinden çıkarılması, eskisi gibi % 5 beher tonda alınan beş kuruşun alınması şeklinde kalması daha doğru olur. Takdir Yüce Heyetinizindir. Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Değişiklik önergesini, yani bu maddenin tasarıdan çıkarılmasını öngören onergeyi Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

(Nevşehir Milletvekili Hüsamettin Başer'in önergesi tekrar okundu)

BAŞKAN — Komisyon, Hükümet katılmıyorlar.

Değişiklik önergesini Yüce Heyetin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler.. Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

(Zonguldak Milletvekili Ahmet Güner'in önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon katılmıyor.

AHMET GÜNER (Zonguldak) — Önergemi izah etmek istiyorum efendim.

BAŞKAN — Buyurun.

AHMET GÜNER (Zonguldak) — Sayın arkadaşlar, ben zannediyorum ki ilk defa muhalefet ve iktidar apaçık meseleleri ortaya dökmenin faydasını burada görmüş bulunuyorlar. İktidar partisindeki arkadaşlarımız çok açık konuştular, dertlere değindiler. Minnettarız kendilerine. Bakanlık da burada bize bir müjde verdi; teklifimi böylece geriye alıyorum. Anadolumda artık eşit fiyatla gaz satılacak bir tonda 590 lira kâr edenlerin kârı 80 liraya inecek ve artık onlara daha fazla kâr verilmiyeceğini Bakan burada müjdeliyor. Bakanın bu sözlerini burada bir senet kabul ederek inşallah buradan kendi seçim bölgelerimize gitmeden bunun değiştiğini görmiyerek Bakanı daima alkışlamış olacağız. Onun için önergemi geriye alıyorum, saygılar sunarım. (Bravo sesleri, alkışlar)

BAŞKAN — Önerge, sahibinin arzusu üzerine geriverilmiştir.

Başka değişiklik önergesi olmadığı için tasarı metninde yazılı 71 nci maddeyi aynen Yüce Heyetin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Yüce Meclisçe kararlaştırılan saat gelmiştir.

24 Haziran 1970 Çarşamba günü saat 15,00 te T. B. M. Meclisi birleşik toplantısı yapılacaktır. T. B. M. Meclisi birleşik toplantısının 24 Haziran 1970 birleşiminin kapatılmasından sonra toplanılmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma saati : 20,10

V. — SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. — Trabzon Milletvekili Mehmet Arslantürk'ün, Trabzon'un Çaykara ilçesi Ortaokuluna tâyin edilen müdüre dair sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Orhan Oğuz'un yazılı cevabı (7/47)

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Sayın Millî Eğitim Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasında aracılığınızı saygılarımla rica ederim.

9 Aralık 1969
Trabzon Milletvekili
Mehmet Arslantürk

Açık bulunan Trabzon ili Çaykara ilçesi Ortaokul Müdürlüğüne aynı okulun Türkçe öğretmeni 27 . 11 . 1969 günlü kararname ile tâyin edilmiştir.

1. Bu kararname Trabzon iline vardıktan sonra ne gibi sebeplerle iptal yoluna gidilmiştir?

2. Kararnamesi iptal edilen öğretmen yerine, Çaykara Ortaokulu Müdürlüğüne verilen kimdir ve bu öğretmenin ötekinden üstün nitelikleri nelerdir?

3. Trabzon'da şüyu bulan bir tâyinin, Bakanlık yetkililerinin bu konudaki olumlu kararlarını nakzedecek siyasi tercihlerle memurların moralini ve çalışma şevklerini yitirmeye hangi sebeplerle lüzum görülmüştür?

T. C.
Millî Eğitim Bakanlığı
Özel
00756

22 . 6 . 1970

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 20 . 12 . 1970 tarih ve 7/47 - 590/2081 sayılı yazılarınız.

Trabzon Milletvekili Mehmet Arslantürk'ün, Trabzon Çaykara ilçesi Ortaokuluna tâyin edilen müdüre dair yazılı soru önergesi ile ilgili cevabımız ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize saygılarımla arz ederim.

Millî Eğitim Bakanı
Orhan Oğuz

Trabzon Milletvekili Sayın Mehmet Arslantürk'ün, Trabzon'un Çaykara ilçesi Ortaokuluna tâyin edilen müdüre dair yazılı soru önergesi ile ilgili cevabımız

Açık bulunan Trabzon ili Çaykara ilçesi Ortaokulu Müdürlüğüne atanan Türkçe Öğretmeni Hamit Topaloğlu ve aynı Okul Fen Grupu Öğretmeni Sait Kâmil Duman'ın kararnameleri aşağıda belirtilen sebepler dolayısiyle sakıncalı görüldüğünden tebliğ edilmeden geri istenmiştir.

Okulun küçük bir ilçe merkezinde olması,

Bu iki şahsın aynı okulda bulunuşunun sakıncaları ile,

Kararname çıkınca, ilgili daha işe başlamadan çeşitli şikâyet ve dileklerin vukubulması bu zarureti doğurmuş ve bu hususta onayın iptali, okul menfaati yönünden, uygun mütalâa edilmiştir.

Adı geçen Ortaokula başarılı, tecrübeli ve çevre dışından bir müdür artanmıştır.

Önergede belirtildiği gibi yapılan bu tâyin işleminin siyasi bir tercihle hiçbir ilgisi bulunmamaktadır.

2. — Uşak Milletvekili Adil Turan'ın, Uşak ilinde pancir fiyatlarının tesbitine ve pancar paralarının zamanında ödenmesine dair sorusu ve Sanayi Bakanı Salâhattin Kılıç'ın yazılı cevabı (7/90)

20 . 1 . 1970

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Sayın Sanayi Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını, aracılığınıza saygı ile sunarım.

Uşak Milletvekili
Adil Turan

1. Uşak ilinde şahidi bulunduğum, fakat Türkiye çapında büyük bir dert olduğuna inandığım pancar fiyatlarının emek ve maliyetine göre çok düşük olduğu acı bir gerçektir. Yükseltilmesi için her hangi bir çalışmanın yapılıp yapılmadığının,

2. Mevsiminde pancar teslim etmenin zor, gübre ve küspe almanın güç ve pahalı oluşu ekicilerin haklı şikâyetlerine yol açmaktadır. Bu

konularda daha verimli ve pratik bir formülün düşünülüp düşünülmediğinin,

3. Pancar paralarının zamanında verilmediği, bu yüzden birçok ekicinin güç durumlara düştüğü herkesçe bilinmektedir. Ödemelerin daha kolay ve süratli yapılmasının mümkün olup olmadığının,

Yazılı olarak bildirilmesini rica ederim.

T. C.
Sanayi Bakanlığı 20 . 6 . 1970
Müsteşarlık Yazı İşleri Bürosu
Sayı : 9/229

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : Genel Sekreterlik Kanunlar Müdürlüğü 2 . 2 . 1970 tarih ve 7/90 - 938/4329 sayılı yazıları :

Uşak Milletvekili Adil Turan tarafından verilen «Uşak ilinde pancar fiyatlarının tesbitine ve pancar paralarının zamanında ödenmesine» dair yazılı soru önergesi ile ilgili cevabımız ilişik olarak sunulmuştur.

Saygılarımla arz ederim.

Salâhatin Kılıç
Sanayi Bakanı

Uşak Milletvekili Adil Turan'ın yazılı soru önergesine Sanayi Bakanlığı cevabıdır :

Cevap : 1. Şeker pancarı alım fiyatları; memleketin ekonomik şartları, pancara rakip diğer mahsullerin piyasa değerleri ile pancar üretiminde ihtiyar edilen masraflar göz önünde tutularak Bakanlar Kurulu kararı ile tesbit ve ilân edilmektedir.

Halen mer'i olan pancar fiyatları, bu konuda yapılan son istatistiklere göre Ortak Pazara dâhil memleketler ile diğer Avrupa ülkelerinde pancara uygulanan fiyatlar civarındadır.

Şirketçe benimsenmiş olan prensibe uygun olarak her yıl pancar fiyatlarına zam yapılması yerine,birim sahadan elde edilen pancar rekoltesinin artırılması ve maliyet düşürücü tedbirler almak suretiyle çiftçi gelirinin yükseltilmesine gayret sarf edilmektedir.

Cevap : 2. Şeker fabrikalarımızın günlük ve yıllık pancar işleme kapasiteleri belirlidir. Her ne kadar yılın iklim seyrine göre değişen pancar rekoltesi yüzünden yıllık kapasite, kampanyanın öne alınması veya geriye kaydırılması suretiyle belirli hadlerde yükselebilirse de, günlük kapasitenin yükseltilmesi, teknik nedenlerle, mümkün olamamaktadır.

Yukarda açıklanan sebeplerle, şeker fabrikalarımızda programlı tesellüm ve sevkiyat zorunludur. Fabrikalar, gün içinde işliyecekleri pancarı, rekolte durumlarını göz önüne alarak, bölgelerine taksim etmekte, bölgeler de aynı esasla, bu miktarı önce kantarlarına ve sonra da onlara bağlı olan köylere bölmektedir.

Şikâyetler, programa ve tesellüm disiplinine uymak istemiyen ve şirketle akdetmiş oldukları «Pancar Yetiştirme Sözleşmesi» nin sarih hükümlerine rağmen, diledikleri gibi söküm ve tesellüm yapmak arzusunda olan çiftçilerden gelmektedir.

Cevap : 3. Şirketçe pancar bedelleri tediyelerinin zamanında yapılması konusuna büyük önem verilmektedir.

1969 yılı içerisinde şeker stokları eritilmesi ile tediye imkânlarımız artmış ve geçmiş yıllara nazaran daha erken ödeme yapılmıştır. 1969 Ocak ayı sonunda tediye edilen pancar bedelleri umumi tediyenin % 65,33 ü iken bu miktar 1970 yılı Ocak sonu itibariyle % 96,34 olmuş ve Şubat ayının ilk haftasında pancar bedellerinin tamamı ödenmiştir.

Üretilen pancarın fabrikalarda işlenmesi, yılın iklim seyrine ve dolayısiyle rekolte durumuna göre 3 - 4 aylık bir zaman içinde yapılmakta, üretilen şekerin satışı ise bir yıl gibi uzun bir zaman içinde olmaktadır. En büyük finansman kaynağımız olan şekerin tamamının ancak bir yılda paraya tahvil edilebilmesi keyfiyeti ise pancar bedeli tediyelerini büyük ölçüde etkilemektedir.

Bununla beraber pancar bedellerinin imkânlar nisbetinde kısa zamanda ödenmesine âzami gayret sarf edilmektedir.

3. — İstanbul Milletvekili Sezai Orkunt'un, Dışişleri Bakanının, bir piskoposla yemek yeyip yemediğine ve yemekte geçen konuşmalara dair sorusu ve Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil'in yazılı cevabı (7/114)

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Sayın Dışişleri Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını rica ederim.

6 . 3 . 1970
İstanbul Milletvekili
Sezai Orkunt

9 Şubat 1970 tarihli basında Paris mahreçli bir haberde, Ortadoks Rum çevrelerinde Athenagoras'ın çekilmesi halinde yerine Yakovas Kukusis'in getirileceği; Türk Hükümetinin Yakavas'ı istemediğini bilen Metropolit Derkos'un bir süre önce gittiği Amerika'da Başbakan Yardımcısı Mr. S. Agnew ile görüştüğü ve onun aracılığı ile Yakovas'ın, Dışişleri Bakanımız Çağlayangil ile birlikte yemek yemesinin temin edildiği, bundan sonra aradaki buzların eridiği veya Kukusis'in Athenagoras'ın yerine en güçlü aday olduğu söylentilerinin bulunduğu görülmektedir.

1. Türk ve İslâm düşmanlığı ile tanınmış, Türkiye aleyhine faaliyetlerinden dolayı yurt dışına çıkarılmış, Dışişleri Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı ve diğer emniyet makamlarını meşgul etmiş ve hakkında yıkıcı faaliyetlerinden dolayı belgeler tanzim edilmiş ve fakat halen Kuzey ve Güney - Amerika Kıtaları Ortadoks Kiliseleri Başpiskoposluğu gibi çok güçlü bir dinî makamda bulunan Yakovas Kukusis'in Dışişleri Bakanı ile birlikte yemek yedikleri doğru mudur?

2. Böyle bir temas vâkı olmuş ise, Türkiye'den çıkarılması zaruri olmuş bir kişi ile Dışişleri Bakanının bu görüşmeyi yapmasını mâkul göstereck ne gibi şartlar tahaddüs etmiştir?

3. Bu görüşmelerde Y. Kukusis'in, Ortadoks Rum Patrikliğine getirilmesi bahis konusu olmuş mudur?

T. C.
Dışişleri Bakanlığı 17.6.1970
KIYU Dairesi Gn. Md. 117-641-1110-67

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi: a) Kanunlar Müdürlüğünün 10 Mart 1970 tarihli ve 7/114-1231/6904 sayılı yazısı.

b) 8 Haziran 1970 tarihli ve 117.641/1035-53 sayılı yazımız.

c) Kanunlar Müdürlüğünün 10 Haziran 1970 tarihli ve 7/114-1231/6904 sayılı yazısı.

İstanbul Milletvekili Sezai Orkunt tarafından verilen yazılı soru önergesi cevabı ilgi (c) de kayıtlı yazılarına uygun şekilde tekrar hazırlanarak ilişikte sunulmuştur.

Arz ederim.

Dışişleri Bakanı
İhsan Sabri Çağlayangil

1. Ortadoks Kilisesi Başpiskoposu Yakovas için A. B. D. Başkan Yardımcısı delâletiyle benden randevu talebedilmesi ve birlikte yemek yediğimiz iddiası gerçek dışıdır.

2. Görevim dolayısiyle Birleşik Amerika'da bulunduğum sırada kendisi beni ziyaret arzusu izhar etmiş ve muvafakatim üzerine nezdime gelmiş ve görüşülmüştür.

Türkiye'den dışarı çıkarılmış bir kimse ile görüşülemiyeceği yolunda bir hüküm veya usul yoktur. Bunun takdiri sorumlulara racidir.

3. Bu görüşmenin Patriklik meselesi ile hiçbir ilgisi olmamıştır.

4. — Uşak Milletvekili Âdil Turan'ın, boykot nedeniyle işten el çektirilen öğretmenlere dair sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Orhan Oğuz'un yazılı cevabı. (7/116)

Aşağıdaki sorularımın Sayın Millî Eğitim Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını aracılığınıza saygı ile sunarım.

11 . 3 . 1970
Âdil Turan
Uşak Milletvekili

1. Boykot nedeniyle Uşak il, ilçe ve köylerinde işten el çektirilen öğretmen ve idarecilerin isimleri nelerdir ve halen durumları ne safhadadır?

2. Soruşturma sonucunda ilçe ve idare kurullarınca veya adlî organlarca, hangi öğretmenler hakkında muhakeme veya men'i muhakeme kararı verilmiştir ve sonuçları ne olmuştur?

3. Suçsuzluğu sabidolan öğretmenlerden hangilerinin, hangi gerekçe ile yerleri değiştirilmiştir?.

4. Uşak - Ulubey Halk Eğitim Müdürü İbrahim Alkan hakkında soruşturma kurulu ilçe idare kurulu, il idare kurulu men'i muhakeme kararı verdiği halde:

a) Üzerinden 5439 sayılı Kanun niçin kaldırılmıştır?

b) Önce Bir Eylül İlkokuluna, aradan on gün geçmeden ikinci bir tâyinle Kuvayi Milliye İlkokuluna niçin verilmiştir?

5. Boykot nedeniyle Uşak il, ilçe ve köylerde yerleri değiştirilen öğretmenlerle, üzerinden idareciliği alınan öğretmenlerin isimleri ve ileri sürülen gerekçe nelerdir?

6. Türkiye'de boykot yüzünden kaç öğretmenden, maaş kesimi cezası olarak kaç lira alınmıştır?

7. Boykota katılan öğretmenlere idarecilik verilmediği ve mevcut idarecilerden çeşitli bahanelerle bu görevlerinin alındığı söylentileri yurt çapında yaygın haldedir. Bu konuda Bakanlığın görüş ve tutumu nedir?

T. C.
Millî Eğitim Bakanlığı
Özel
00157

22 . 6 . 1970

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 17 . 3 . 1970 tarih ve 7/116 - 1276/7109 sayılı yazılarınız.

Uşak Milletvekili Âdil Turan'ın, boykot nedeniyle işten el çektirilen öğretmenlere dair yazılı soru önergesi ile ilgili cevabımız ilişikte sunulmuştur.

Saygılarımla arz ederim.

Ek : 2 soru cevabı.

Millî Eğitim Bakanı
Prof. Dr. Orhan Oğuz

Uşak Milletvekili Sayın Âdil Turan'ın, boykot nedeniyle işten el çektirilen öğretmenlere dair yazılı soru önergesi ile ilgili cevabımız.

1. Boykot sebebiyle Uşak il, ilçe ve köylerinde ilkokullarda 11, ortaokul ve liselerde 8 öğretmene işten el çektirilmiş, daha sonra bu öğretmenler görevlerine iade edilmişlerdir.

Uşak Kız İlköğretmen Okulunda bir öğretmene işten el çektirilmiş, bilâhara görevine iade edilmiş olup öğretmen ihtiyacını kapatmak üzere Halit Ziya Uşaklıgil Lisesine nakledilmiştir.

Mezkûr il imam - hatip okulu, kız ve erkek sanat enstitüleri ile Ticaret Lisesinde boykota iştirak sebebiyle işten el çektirilen öğretmen ve idareci bulunmamaktadır.

2. Soruşturma sonucunda ilçe ve il idare kurullarınca veya adlî organlarca haklarında muhakeme ve men'i muhakeme kararı alınan öğretmenler aşağıda açıklanmıştır.

İlköğretim :

5 ilkokul öğretmeni hakkında T. C. Kanununun 311 ve 326 ncı maddeleri gereğince Asliye Ceza Mahkemesinde dâva açılmış, henüz neticelenmemiştir. Yine 5 öğretmen hakkında, ilçe idare kurullarınca, lüzumu muhakeme kararı verilmiş, sonuç alınmamıştır. Bir öğretmen hakkında C. Savcılığınca takipsizlik kararı verilmiş, bir öğretmen hakkında da kamu dâvası açılmıştır. (Uşak ili için)

Ortaöğretim :

Ortaokul ve lise öğretmenlerinden 210 u hakkında lüzumu muhakeme kararı, 53 i hakkında da men'i muhakeme kararı alınmıştır. 210 öğretmenden 30 u hakkında takipsizlik kararı alınmıştır.

Öğretmen okulları :

İl idare kurullarınca yapılan soruşturma sonucunda öğretmen okullarında 51 öğretmen hakkında lüzumu muhakeme, 17 öğretmen hakkında da men'i muhakeme kararı alınmıştır.

Din eğitimi :

İmam - hatip okullarında men'i muhakemesine karar verilen 1, lüzumu muhakemelerine karar verilen 5 öğretmen vardır. Muhakeme sonuçları henüz alınmamıştır.

4 öğretmenin de soruşturmaları devam ettiğinden haklarında her hangi bir karar verilmemiştir.

Kız teknik öğretim :

Kız enstitülerinde boykota iştirak eden 404 öğretmen bulunmaktadır. Hepsi hakkında lüzumu muhakeme kararı alınmış, muhakeme sonuçları henüz belli olmamıştır.

Erkek teknik öğretim :

İl ve idare kurullarınca, sanat enstitülerinde, soruşturma sonucu haklarında lüzumu muhakeme kararı alınan 44, men'i muhakeme kararı alınan 1 öğretmen vardır. Bunlar hakındaki karar örnekleri gelmiştir.

Muhakkik raporlarına göre lüzumu muhakeme kararı alınan 211, yine muhakik raporunca men'i muhakeme kararı alınan 7 öğretmen bulunmaktadır. Bu öğretmenlere ait kararlar gelmemiştir.

Ticaret ve turizm öğretim :

Ticaret liselerinde 132 öğretmen hakkında lüzumu muhakeme, 8 öğretmen için de men'i muhakeme kararı verilmiştir.

3. İlköğretimde, il içi ve il dışı görev yerleri değişikliği hakkında Uşak Valiliğinden her hangi bir teklif gelmediğinden bu hususta bir işlem yapılmamıştır.

Ortaokul ve liselerde, öğretmen okullarında, İmam - Hatip okullarında, kız enstitüleri, sanat enstitüleri ve ticaret liselerinde suçsuzluğu sabit olup görev yeri değiştirilen öğretmen bulunmamaktadır.

4. Uşak Valiliğinin 13 . 1 . 1970 tarih ve 243/598 sayılı yazılarında : (Ulubey Halk Eğitimi Merkezi Müdürü İbrahim Alkan'ın, 10 . 1 . 1970 tarihli Ulubey Postası Gazetesinden çıkan. «İlâhlar kurban istiyor» başlığı altındaki yazısı üzerine aynı görevde bırakılmasının sakıncalı görüldüğü, 5439/2 sayılı Kanun hükmünün üzerinden kaldırılarak sınıf öğretmenliğine iadesinin gerektiği) belirtildiğinden, 23 . 1 . 1970 gün ve 265 sayılı muciple adı geçenin üzerinden 5439/2 sayılı Kanun hükmü kaldırılmış ve eski görevine iade edilmiştir.

5. İlköğretim, din eğitimi, erkek ve kız teknik ile ticaret ve turizm öğretimde boykot nedeniyle yerleri değiştirilen öğretmen bulunmamaktadır.

Orta öğretimde 2 müdür yardımcısının idari görevleri üzerinden alınmıştır.

Öğretmen okullarında ise iki öğretmenin görev yerleri değiştirilmiştir.

6. Boykot sebebiyle ilkokullarda kaç öğretmene maaş kesme cezası verildiği ve bu cezaların kaç lira olduğu, valiliklerden, Bakanlığımıza intikal etmemiştir.

Öğretmen okulları ile sanat enstitüleri öğretmenlerinin tahkikat dosyaları ile ilgili işlemler henüz sonuca bağlanmadığı için bu hususta bilgi verilememektedir.

Kız enstitülerinden ise henüz bilgi alınamamıştır.

620 ortaokul, lise öğretmeni ile İmam - Hatip okullarından 12 öğretmene 2 - 4 gün arasında maaş kesimi cezası verilmiştir. Kesilen para cezaları vilâyetlerce bildirilmediğinden, bu hususta bir rakam verilememektedir.

Ticaret liselerinde ise 14 öğretmenin ders ücretlerinin kesildiği, fakat kesilen miktarların ne kadar olduğu bilinmemektedir.

149 öğretmenin ders ücretlerinin kesilmesi hususu muhakkiklerce haklarında tanzim edilen raporlarda teklif edilmiş ise de bu ücretlerin kesildiğine dair hiçbir bilgi verilmemiştir.

Ticaret lisesinde boykota katılan bir öğretmenden 107,56 Tl. sı kesilmiştir.

7. İdarecilikte görevlendirilecek öğretmenler, kanun ve yönetmeliklerin takipçi ve tatbikçisidir.

Bir kısım öğretmenler ise boykota iştirakle kanun ve yönetmeliklere aykırı hareket etmiş bulunmaktadır.

Bu sebeple, bu gibi öğretmenlerin idari görevlere atanmaları sakıncalı olduğundan, kendilerine idari görev verilmesine imkân görülememektedir.

5. — Uşak Milletvekili Âdil Turan'ın, Uşak'ta Çalışma Bakanlığı aracılığı ile Almanya'ya gidecek işçilerden para alınıp alınmadığına dair sorusu, Çalışma Bakanı Seyfi Öztürk'ün yazılı cevabı (7/127)

18 . 3 . 1970

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Sayın Çalışma Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını aracılığınıza saygıyla sunarım.

Uşak Milletvekili
Âdil Turan

Uşak ili merkez ilçe ve köylerinde bâzı kişilerin Çalışma Bakanlığı aracılığıyla Almanya'ya 500 işçi göndereceğinden bahisle para aldıklarını, yine Uşak'tan gelen ziyaretçilerimden öğrenmiş bulunuyorum.

Çevrede yaygın hale gelen bu üzücü durumun doğru olup olmadığı, doğru ise ivedilikle önlenmesi ve ilgililer hakkında kovuşturmaya geçilmesi.

T. C.
Çalışma Bakanlığı 15 . 6 . 1970
İşçi Sağlığı Genel Md.
Sayı : 925 - 3 - 4/8327

Konu : Uşak Milletvekili Âdil Turan'ın yazılı soru önergesi.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 25 . 3 . 1970 tarih ve 1327/7435 sayılı yazınız :

Uşak ilinde, Bakanlığımız aracılığı ile F. Almanya'ya gidecek işçilerden para alınıp alınmadığına dair Uşak Milletvekili Âdil Turan'ın yazılı soru önergesi üzerine gerekli inceleme yapıldı.

Malûmları olduğu üzere, yurt dışına gitmek isteğiyle İş ve İşçi Bulma Kurumuna müracaat edenlerin, müracaat tarihleri itibariyle meslek-

lerine göre kayıtları yapılmaktadır. Yabancı ülkelerin işçi talepleri, taleplerde ileri sürülen şartlara uygun olarak, Kurumda kayıtlı olup sırası gelen işçilerle karşılanmaktadır.

Bakanlıklararası komitelerin tesbit ve tâyin ettiği, kooperatiflere ve doğal olaylardan zarar gören vatandaşlara tanınan öncelik dışında, hiçbir vatandaşa göndermede öncelik tanınmamakta, yabancı ülkelerin işçi taleplerinin karşılanmasında, vatandaşların müracaat tarihlerine göre, verilen sıra esas alınmaktadır.

Kuruma, çeşitli kuruluş ve vatandaşlar tarafından, duyurulan, işçi simsarlığına ilişkin ihbarlar, mevcut delillerle birlikte, kurumun ihbar mükellefiyeti yönünden, ilgili adlî mercilere intikal ettirilmektedir.

Uşak ili ve ilçelerinde, 1969 yılı içinde, özel iş bulma aracılığı ile ilgili olarak işlenen ve Kurumca tesbit olunan suçlara ait düzenlenen liste ilişikte sunulmuştur.

Keyfiyeti bilgileriniz arz ederim.

Seyfi Öztürk
Çalışma Bakanı

İş bulma aracılığı ve dolandırıcılıkla ilgili olarak Uşak ve civar ilçelerde 1969 da işlenen suçlar

Suç yeri	Sanık	Suçun mahiyeti	İhbar ve iddialar hakkında yapılan işlem
Uşak - Ulubey	Hasköylü Halil Akdağ ve arkadaşları	İşbulma va'diyle 2 000 lira alarak Almanya ve diğer dış ülkelere adam götürmek	Ulubey Cumhuriyet Savcılığına 17 . 7 . 1969, 19 . 8 . 1969 tarihli yazılarla gerekli ihbar yapılmıştır. (Evrakın Cumhuriyet Savcılığı hazırlık 969/141 No. da muamele gördüğü anlaşılmıştır.)
Uşak - Merkez	Aslen Mersin'in 'Bahçe mahallesinden Ahmetoğlu İbrahim, Ethem Hallaç	Almanya ve Avrupa'daki diğer memleketlerde işbulma vaadiyle evvelâ 1 500 lira işe yerleştirdiğinde 4 000 Tl. alacağını beyan ederek dolandırmaya teşebbüs	27 . 8 . 1969 tarihinde bir otelde cereyan eden hâdise dolayısiyle ortaya çıkan bu olayın Uşak Cumhuriyet Savcılığına intikal ettiği, Uşak Şubemiz Müdürlüğünün 13 . 9 . 1969 gün ve 4128 sayılı yazısından anlaşılmıştır.
Uşak - Banaz	Banaz'ın Cumhuriyet mahallesinden Mehmetoğlu Mustafa Malak, aynı mahalleden Tevfikoğlu Osman Eren ile 34 arkadaşı.	Hilâfı hakikat evrak tanzim etmek ve ettirmek suretiyle bâzı şahısların Almanya'da çalışmak üzere sevklerini sağlamak (İsmen sahte talep çıkarmak)	11 . 10 . 1969 tarihinde düzenlenen rapor üzerine iddia ve ihbarlar Banaz Cumhuriyet Savcılığına intikal ettirilmiştir. (Ayrıca Banaz'ın İslâm mahallesi Muhtarı Ali Çoker ile üyelerin de sahte ilmühaber tanzim ettikleri anlaşıldığı cihetle onlar hakkında da gerekli takibat için Banaz Kaymakamlığına ihbarda bulunulmuştur.)

6. — Erzurum Milletvekili Gıyasettin Karaca'nın, Erzurum ve ilçelerindeki askerlik şubelerine müracaat eden İstiklâl Madalyası alacak vatandaşlara dair sorusu ve Millî Savunma Bakanı Vekili ve Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanı Sabit Osman Avcı'nın yazılı cevabı (7/131)

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Millî Savunma Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına aracılığınızı saygılarımla arz ve rica ederim

23 . 3 . 1970

Erzurum Milletvekili
Gıyasettin Karaca

A) 1. Erzurum Tortum ilçesi Dikyar köyünden Hacıoğullarından Musaoğlu 1307 doğumlu Osman Şahinoğlu İstiklâl Madalyası için Erzurum Askerlik Daire Başkanlığının 25.10.1968 gün ve 1 nci Ks. - 4061 - 8 - 68 - 3 sayılı yazısiyle Millî Savunma Bakanlığı Personel Dairesi Başkanlığına,

2. Erzurum Aşağımumcu Cad. No. 62 de bulunan Servet Acar, İstiklâl Madalyası almak için Erzurum Askerlik Şubesinin 27 . 7 . 1968 gün ve 138 sayılı yazısı ile Millî Savunma Bakanlığına bildirilen,

3. Erzurum Tortum İlçesi Dikmen köyünden 1303 doğumlu Küçükoğullarından İsmail oğlu Mehmet Güler'in İstiklâl Madalyası verilmesi için Erzurum Askerlik Dairesi Başkanlığından gönderilen 21 Ocak 1969 gün ve 1 nci Ks. 4061 - 69 - 29 sayılı yazısı Millî Savunma Bakanlığı Personel Dairesi Başkanlığına gönderildiği,

4. Erzurum Narman ilçesi Bayramoğullarından Aziz Hasretoğlu Mustafa Beyaz İstiklâl Madalyası için Millî Savunma Bakanlığı Personel Dairesi Madalya Şubesine yaptığı müracaatta 42581 numarada kayıtlı talebinin,

5. Erzurum Narman ilçesi halkından 1310 doğumlu Süleymanoğlu Nafiz Yalçın'ın İstiklâl Madalyası için Erzurum Askerlik Daire Başkanlığının 16 . 6 .1969 gün ve 1 nci Ks. 4061-8-69-39 sayılı yazılariyle Millî Savunma Bakanlığı Personel Dairesi Başkanlığına,

6. Erzurum Askerlik Daire Başkanlığının 10 Ocak 1969 gün ve 1 nci Ks. 4061 - 8 - 69 -7 sayılı yazı ile Mehmet Karagöz'e İstiklâl Madalyası verilmesi için Millî Savunma Bakanlığı Personel Dairesi Başkanlığına gönderilen,

7. Erzurum Tortum ilçesi Aksu köyünden Kocaoğullarından Ömeroğlu 1310 doğumlu Ahmet Toker İstiklâl Madalyası almak için Millî Savunma Bakanlığı Personel Dairesi Başkanlığının Madalya Şubesinde 22908 numarasında kayıtlı talebinin,

8. Erzurum Aşkale ilçesinin Tazegül köyünden Mehmetoğlu Hüseyin Alkan'a İstiklâl Madalyası verilmesi için Erzurum Askerlik Daire Başkanlığının 10 . 4 . 1969 gün ve 1 nci Ks. 4061 - 8 - 69 - 10 sayılı yazıları ile Millî Savunma, Bakanlığı Personel Dairesi Başkanlığına gönderilen,

9. Erzurum halkından Maksut Yolcu'nun Erzurum Askerlik Daire Başkanlığından 26 . 11 . 1968 gün ve 1 nci Ks. 4061 - 8 - 68 - 5 sayılı Millî Savunma Bakanlığı Personel Dairesi Başkanlığı Madalya Şubesinde 36318 numaralı müracaatı,

10. Erzurum ili Hınıs ilçesi Ovaçevirme köyünden Rıza Gürsoy'a İstiklâl Madalyası verilmesi hususunda Erzurum Askerlik Daire Başkanlığının Millî Savunma Bakanlığı Personel Dairesi Başkanlığına yolladığı 14 . 8 . 1969 gün ve 1 nci Ks. 4061 - 8 - 69 - 42 sayılı yazısı,

11. Erzurum Arzuti (Yeşilyayla) köyünden Salih Akgül'e İstiklâl Madalyası verilmesi için Erzurum Askerlik Daire Başkanlığının 25.2.1969 gün ve 1 nci Ks. 4061 - 8 - 69 - 24 sayılı yazısı ile Millî Savunma Bakanlığı Madalya Şubesine yazılan İstiklâl Madalyası verilmesi isteğini havi müracaatçıların dileklerinin ve muamelelerinin hangi safhada olduğu, İstiklâl Madalyası verilip de gönderilmiş olanların gönderildikleri tarih ve numaraları ile henüz muamelede olanların ne zaman intacedileceğinin bildirilmesi

B) 28 . 11 . 1969 tarihli Millî Savunma Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılması isteği ile verilen İstiklâl Madalyası taleplerileriyle ilgili aşağıda sıraladığım İstiklâl Madalyası müracaatçılarının dileklerine Millî Savunma Bakanlığının verdiği 31 Aralık 1969 gün ve Kanun 936/1 - 69 sayılı yazılı soru cevabı ve bu cevabın neşredildiği Millet Meclisi 3 ncü dönem, toplantı 1 nci cilt 2 nci Birleşim 34, 27 . 1 . 1970 Salı günlü Tutanak Dergisinin 480 - 481 - 482 nci sayfalarında verilen cevaplardaki muamelenin keza hangi safhada olduğu ve intacedilenlerin tarih ve numarasiyle sevk edildikleri günün bildirilmesi :

1. Fevzi Yurdagül 100.511 numaralı İstiklâl Madalyası belgesi yazılma ve safhasında olduğu bildirilen,

2. Ahmet Turan 100.406 numaralı İstiklâl Madalyası belgesi yazılma ve imza safhasında olduğu bildirilen,

3. Zekeriya Karaca Erzurum Askerlik Daire Başkanlığından Millî Savunma Bakanlığı Personel Dairesi Başkanlığına gönderilen 22 . 10 . 1968 gün ve 1 nci Ks. 4061 - 68 - 6 sayılı ve defterinizin 32718 sıra numarasında kayıtlı ve cevabi yazınızda «İlk yapılacak Erzurum Kararnamesiyle kendisine madalya verileceği» bildirilen (Not: Bu şahsın benimle soyadı isim benzerliğinden başka hiçbir ilgi, münasebetim, akrabalığım ve karabetim yoktur.),

4. Kâmil Çöğender, 96090 numaralı İstiklâl Madalyası belgesi yazılma ve imza safhasında olduğu ve yakında gönderileceği bildirilen,

5. Nevzat şahin, Oltu ilçesinden Şükrüoğlu Nevzat Şahin'in Erzurum Askerlik Dairesi Başkanlığından Millî Savunma Bakanlığı Personel Dairesi Başkanlığına gönderilen 16 Aralık 1968 gün ve 1 nci Ks. 4061 -8 - 68 - 33 sayılı 37921 sırada kayıtlı müracaata ilk yapılacak Erzurum kararnamesiyle kendisine madalya verileceği bildirilen,

6. Erzurum ili Dumlu bucağı Köşk köyünden Ahmet Demircioğlu'nun Millî Savunma Bakanlığı Personel Dairesi Başkanlığına gönderilen 11 Ekim 1968 gün ve 1 nci Ks. 4061-16540-68 sayılı kaydın bulunamadığından bahisle önergede bildirilen evrakın tarih numarasında yanlışlık olduğu belirtilmek suretiyle yeniden şahsın durumu hakkında Askerlik Dairesi Başkanlığından sorulduğu bildirilen,

7. Sadettin Sağsöz, evrak numarası 44.642 olup sırası geldiğinde kararname ile kendisine madalya verileceği ve 3 ay önce sırasının 40.000 numaralı evrakta olduğu bildirilen,

8. Ali Aktaş'ın Erzurum Askerlik Daire Başkanlığından Millî Savunma Bakanlığı Personel Dairesi Başkanlığına gönderilen 12.12.1969 gün ve 1 nci Ks. 4061 - 8 - 68 - 23 sayılı ve 37.642 numarada kayıtlı cevabi yazılarınızda ilk yapılacak Erzurum Kararnamesiyle kendisine Madalya verileceği bildirilen,

9. Ethem Yurdakoş, 27.462 sıra numarasında kayıtlı olup cevabi yazılarınızda aynen (Ayrı ayrı tarihlerde iki dilekçe ile müracaat etmiştir. Dilekçeleri gereği yapılmak üzere 31 Ekim 1969 tarihinde Erzurum Askerlik Dairesi Başkanlığına gönderildiği ve cevap beklendiği bildirilen),

10. Mevlût Demir, Erzurum Askerlik Daire Başkanlığının 15 Mayıs 1968 gün ve 1 nci Ks. 4061 - 8 - 68 - 35 sayılı Personel Dairesi Başkanlığına gönderilen ve 18.323 sıra numarada kayıtlı olup (Cevabi yazınızda Askerlik Dairesiyle yazışma devam etmektedir. 25 . 12 . 1969 tarihinde şahsın durumu tekrar Askerlik Dairesinden sorulduğu bildirilen),

11. Hasan Yıldırım, evrak numarası 50.420 olup sırası geldiğinde kararname ile kendisine madalya verileceği bildirilen,

12. Resim Aksakal, 95.615 numaralı İstiklâl Madalya vesikası yazılma ve imza safhasında olup kısa zamanda gönderileceği bildirilen,

13. Nâzım Taşdöven, Erzurum Askerlik Daire Başkanlığının 25 . 9 . 1968 gün ve 1 nci Ks. 4061 - 8 - 68 - 43 sayılı Millî Savunma Bakanlığı Personel Dairesi Başkanlığına gönderilen ve (Cevabi yazınızda baba adı ile soyadı, gönderme yazısı ile inha belgesinde farklı yazıldığından ve şahsın rütbesi hususunda tereddüde düşüldüğünden tereddüdün izalesi ve mübayenetin açıklanması için şubesine yazı yazılarak cevap beklendiği bildirilen),

14. H. Recep Durkaya, evrak numarası 33.402 dir soyadı evrakında Durkaya, inha belgesinde Durukaya olarak yazıldığından ve inha belgesi mühürsüz olduğundan iade edilmiştir. Cevap bekleniyor diye bildirilen,

15. Şakir Balcan, Ordu ili Mesudiye ilçesinden Erzincan Askerlik Dairesi Başkanlığına ve oradan Millî Savunma Bakanlığı Askerlik Dairesi Başkanlığına gönderilen 28 . 8 . 1969 gün ve 3. Kr. 4061 - 68 - 1551 numaralı ve (cevabı yazınızda önergede bildirilen evrak tarih ve sayısına göre arama yapılmış, böyle bir evrakın geliş kaydına raslanmamıştır. Şahsın durumunun Askerlik Dairesinden sorulduğu bildirilen.)

C) Erzurum İspir ilçesi Teyinoğullarından muharremoğlu 1312 doğumlu 2 nci sınıf ihtiyat zabiti Mustefe (Mustafa Hulusi Efeoğlu) nun 18 . 3 . 1970 gün ve 678 sayılı dilekçesi taahhütlü olarak Millî Savunma Bakanlığı Kara Kuv-

vetleri Komutanlığı Personel Dairesi Başkanlığına gönderilmiş olup bu kere dilekçe örneği de önergeye ek olarak sunulmuştur. Dilekçi rütbesini öne sürerek Askerlik Şubesinin talimatı üzerine re'sen Bakanlığa göndererek İstiklâl madalyasının şubesindeki kayıtlarda mevcut harp madalyası ile taltif edildiğini bildirerek İstiklâl madalyası talep etmektedir. Dilekçesi ekte sunulan müstedinin müracaatının hangi safhada olduğu, madalyasının ne zaman verileceğinin bildirilmesi?

Eki: 1. Mustafa Hulusi Efeoğlu'na ait dilekçe.

2. Dört sayfadan ibaret önerge.

18 . 3 . 1970

Kara Kuvvetleri Komutanlığı
Personel Dairesi Başkanlığına

Ankara

---

16 Haziran 332 tarihinde askere dühul ederek 16 Mayıs 337 tarihinde ikinci sınıf ihtiyat zabıtı olarak terhis edildim ayni zamanda harp madalyası ilede taltif edilmiş olduğumdan ve bu kayıt şubemde de mevcut oldğundan gerekli madalyanın verilerek Şeref aylığının bağlanması için İspir Askerlik Şubesine vakı müracaatımda İspir Askerlik Şubesi Başkanı tarafından verilen cevapta şubeler er sınıfına dâhil olan bu gibi madalya sahiplerinin muamelesini yaptığını subay sınıfına dâhil olanların ise Kara Kuvvetleri Komutanlığı Personel Dairesi Başkanlığına yapılacağını bildirerek vâkı müracaatımı mevkii muameleye koymadığından makamınıza müracaat etmek mecburiyetinde bulundum.

Yukarda arz ettiğim üzere şubemden gerekli kaydımın istenip Harp madalyamın gönderilerek Şeref aylığı maaşımın bağlanmasına müsaadelerinizi arz ederim.

Hacı Mustafa Efeoğlu
İkametgâh Adresim

Erzurum Kongre caddesinde Bezzaz Mustafa Hulusi Efeoğlu
Şube Adresim

Erzurum İli İspir İlçesi Teyin oğullarından Muharrem oğlu 312 doğumlu ikinci sınıf ihtiyat Zâbiti Mustafa

T. C.
Millî Savunma Bakanlığı
Ankara

12 . 6 . 1970

Kanun : 346/1 - 70
Konu : Yazılı soru

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 2 . 4 . 1970 tarih ve 7/131 - 1375/7675 sayılı yazı.

Erzurum Milletvekili Gıyasettin Karaca tarafından verilen yazılı soru önergesine cevap teşkil eden hususlar aşağıya çıkarılmıştır.

Arz ederim.

Millî Savunma Bakanı V.
Sabit Osman Avcı

A) 1. Osman Şahinoğlu:
(103528) numaralı madalya vesikası 30 Mart 1970 tarihinde Erzurum As. D. Bşk. lığına gönderilmiştir.

2. Servet Acar :
(100365) numaralı madalya vesikası çıkarılmış olup halen gönderilmemiştir. Durumun tekrar tetkiki için kütük kaydı istenmiştir.

3. Mehmet Güler :
Evrak numarası (52989) olup sırası geldiğinde işleme girecektir.

4. Mustafa Beyaz :
(42581) numara Kastamonu'dan Tahir Gökkuyucu'ya aittir. Bu numara civarında Mustafa Beyaz'ın ismine raslanmamıştır.

5. Nafiz Yalçın :
(53319) numaralı evrak sırası geldiğinde işleme girecektir.

6. Mehmet Karagöz :
(103395) madalya numaralı vesika 30 Mart 1970 tarihinde Erzurum As. D. Bşk. lığına gönderilmiştir.

7. Ahmet Toker :
(100541) madalya numaralı vesika 6 Şubat 1970 tarihinde Erzurum As. D. Bşk. lığına gönderilmiştir.

8. Hüseyin Alkan :
(51552) numaralı evrak sırası geldiğinde işleme girecektir.

9. Maksut Yolcu :
Millî Ordudaki hizmeti belgelerle ispat edilemediğinden madalya ile taltifi mümkün değildir.

10. Rıza Gürsoy :
Rıza Gürsoy madalyasını kaybettiğinden dola-

yı müracaat etmiş olup verdiği bilgilere göre madalya kaydı bulunamamıştır. Yeniden madalya verilmesi için yazışma yapılmaktadır.

11. Salih Akgün :
(107666) madalya numaralı vesika kararnameye girmiş, yakında Erzurum As. D. Bşk. lığına gönderilecektir.

B) 1. Fevzi Yurdagül :

(100511) numaralı İstiklâl Madalya vesikası 6 Şubat 1970 gün ve Per : 4061 - 65729 - 70 Sosyal İş. sayılı ile Erzurum As. D. Bşk lığına gönderilmiştir.

2. Ahmet Turan :
(100406) madalya numaralı vesika 6 Şubat 1970 gün ve Per : 4061 - 65729 - 70 Sosyal İş sayı ile Erzurum As. D. Bşk. lığına gönderilmiştir.

3. Zekeriya Karaca :
(103523) madalya numaralı vesika 30 Mart 1970 gün ve Per : 4061 - 71123 - 70 Sosyal İş. sayı ile Erzurum A. D. Bşk. lığına gönderilmiştir.

4. Kâmil Çöğender :
(96090) madalya numaralı vesika 5 Ocak 1970 gün ve Per: 4061 - 64344 - 70 Sosyal İş sayı ile İzmit As. D. Bşk. lığına gönderilmiştir.

5. Nevzat Şahin :
(103245) madalya numaralı vesika 4 Ocak 1970 gün Per : 4061 - 71124 - 70 Sosyal İş sayı ile Erzurum As. D. Bşk. lığına gönderilmiştir.

6. Ahmet Demircioğlu :
(88121) madalya numaralı vesika 11 Ekim 1969 gün ve Per : Sosyal İş sayı ile Erzurum As. D. Bşk. lığına gönderilmiştir.

7. Sadettin Sağsöz :
(44642) evrak numaralı olup sırası geldiğinde ilk kararnameye alınacaktır. Halen (44000) numaralı evrakla işlem görmektedir.

8. Ali Aktaş :
(103327) madalya numaralı vesika 30 Mart 1970 gün ve Per : 4061 - 71124 - 70 Sosyal İş sayı ile Erzurum As. D. Bşk. lığına gönderilmiştir.

9. Ethem Yurdakoş :
ayrı ayrı tarihlerde iki dilekçe ile müracaat etmiştir. Dilekçeleri gereği yapılmak üzere 31 Ekim 1969 tarihinde Erzurum As. D. Bşk. lığına gönderilmiştir. Henüz cevap beklenmektedir. «Menfi cevap şubece kendisine verilmiş olabilir.»

10. Mevlüt Demir :
İnha kâğıdında Kıtası (iş ocağı olarak gösterildiğinden ve bu kıta'nın Millî Ordu kuruluşu içinde olduğu belgelerle tevsik edilemediğinden şahsın madalya ile taltifi mümkün değildir. Evrakı Kara Kuvvetleri Komutanlığınca da takibedilmektedir.

11. Hasan Yıldırım :
Evrakın numarası (50420) olup sırası geldiğinde kararnameye alınacaktır. Halen (44100) numaralı evraklar işlem görmektedir.

12. Rasim Aksakal :
(95615) madalya numaralı vesika 30 Aralık 1969 gün ve Per : 4061 - 64348 - 69 Sosyal İş sayı ile Erzurum As. D. Bşk. lığına gönderilmiştir.

13. Nazım Taşdöven :
Hakkında beklenen cevap alınmış ilk çıkacak kararname ile kendisine madalya verilecektir.

14. Recep Durkaya :
Beklenen cevap gelmiş olup ilk kararname ile kendisine madalya verilecektir.

15. Şakir Balcan :
(104252) madalya numaralı vesika 6 Mayıs 1970 gün ve Per : 4061 - 71973 - 70 Sosyal İş sayı ile Erzincan As. D. Bşk. lığına gönderilmiştir.

C) 1. Mustafa Hulûsi Efeoğlu :
(72562) numaralı evrak sırası geldiğinde işleme girecektir.

20 . 3 . 1970

7. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, 232 sayılı Kanuna göre tesbit olunan Asgari Sigorta meblâğında bir artırma yapılıp yapılmıyacağına dair sorusu ve İçişleri Bakanı Haldun Menteşeoğlu'nun yazılı cevabı (7/132)

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun İçişleri Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını rica ederim.

İstanbul Milletvekili
Reşit Ülker

Soru :

11 . 5 . 1953 tarih ve 6085 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 5 . 1 . 1961 gün ve 232 sayı-

lı Kanunla değişik 52 nci maddesine göre «Motorlu taşıtlar müteharrik makinalar veya lâstik tekerlekli traktörlerin, malî mesuliyet sigortalarında, aracın cinsine, şahıs ve kaza başına addi ve ölüm dâhil bedenî zararlara göre temini mecburi olan asgari sigorta meblâğlarını tesbite ve gerektiği takdirde, tadile Bakanlar Kurulu yetkilidir.»

10 . 7 . 1961 tarih ve 5/1447 sayılı Bakanlar Kurulu kararına göre maddi olarak kişi başına 2 000 Tl., bedenî olarak kişi başına 5 000 Tl., bedenî olarak kaza başına en çok 50 000 Tl., dır. «25 kişiden fazla oturacak yeri olan otobüslerde»

Trafik kazalarında Avrupa birincisi bulunmaktayız. Yılda 18 000 civarında kaza olmaktadır. Bu kazalarda 4 000 civarında ölü, 16 000 civarında yaralı olmaktadır. Bu nedenle mecburi malî mesuliyet sigortasının ülkemiz için önemi bir kat daha artmaktadır.

Bedenî olarak 5 000 Tl. günümüzün hayat koşullarına göre bir tazminat olma niteliğinden çok uzaktır. Gerçekte çoğu kazalar münferit değil, toplu ölümler yaratmaktadır. Beher ölüm başına düşecek tazminat payı çok defa cenaze masrafını bile karşılıyamamaktadır. Daimî mâlûl kalan, çalışma olanağını kaybeden kazazadelere hiçbir tazminat ödenmemektedir. Gerçi tazminatın artırılması, veya yaralanana tazminat ödenmesini temin için kanun yolları açıktır. Dâvaların çok geç sonuçlanması, çok defa da, vasıta sahibinin malî olanaklarının mahkemece hükmolunan tazminat miktarını ödemeye yeterli bulunmaması yüzünden, istenen sonuç tam olarak ve zamanında alınamamaktadır.

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinin tertibettiği trafik seminerinde ve İstanbul'da toplanan birinci Trafik Şûrasında mecburi malî sigorta meblâğlarının mutlaka artırılması gerektiği öne sürülmüştür.

İstatistiklere göre en çok kazaya karışan araçlar otomobiller, kamyonlar ve otobüslerdir.

1961 tarihli mecburi asgari sigorta meblâğlarında yukardaki nedenlerle bir artırma yapılması düşünülmekte midir?

T. C.
İçişleri Bakanlığı 15 . 6 . 1970
Emniyet Genel Müdürlüğü
Daire : Merkez Trf. D. Bşk.
Şube : Kanun ve Nizamlar
Eki : 4
84098

Konu : İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in soru önergesi Hk.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : Genel Sekreterlik Kanunlar Müdürlüğü 2 . 4 . 1970 tarih ve 7/132-1376/7672 sayılı yazı

232 sayılı Kanuna göre Bakanlar Kurulunca tesbit edilen asgari sigorta meblâğlarında bir artırma yapılıp yapılmıyacağına dair İstanbul Milletvekili Reşit Ülker tarafından verilen soru önergesi incelenmiştir.

Malî mesuliyet sigortasında asgari meblâğların tesbiti Ticaret Bakanlığının yetki sahasına girmekte olup, mezkûr Bakanlıkça iki seneye yakın zamandır bu konu üzerinde çalışmalar yapılmaktadır.

Yeni tesbit edilecek hadlerin her bakımdan tatmin edici olabilmesi, primlerin artırılmadan asgari hadlerin bir misli artırılması veya primlere yapılacak az bir zamla meblâğların bir mislinden fazla artırılması, yabancı plâkalı araçların durumu gibi konularda Ticaret Bakanlığında incelemeler yapılmakta olduğu, ilgili daire ve teşekküllerin bu konuda görüş ve fikir teatilerini temin etmek üzere 9 - 15 Haziran 1970 tarihleri arasında İstanbul'da bir seminer tertibedileceği ve bu seminerden sonra asgari meblâğların zamanın icaplarına en uygun şekilde artırılması cihetine gidileceği tesbit edilmiştir.

Bilgilerine arz ederim.

Haldun Menteşeoğlu
İçişleri Bakanı

8. — Erzurum Milletvekili Gıyasettin Karaca'nın, İstiklâl Madalyası almak için Erzurum Askerlik Dairesi Başkanlığına müracaat eden iki vatandaşa dair sorusu ve Millî Savunma Bakanı Vekili ve Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanı Sabit Osman Avcı'nın yazılı cevabı (7/149)

6 . 4 . 1970

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Millî Savunma Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasının teminini saygılarımla rica ederim.

Erzurum Milletvekili
Gıyasetin Karaca

1. Erzurum Askerlik Daire Başkanlığının 15 . 5 . 1963 gün ve 1. Ksm. 4061.8.68/35 sayılı yazılariyle Millî Savunma Bakanlığı Personel Dairesi Başkanlığına gönderilen ve bu Dairenin 18323 sırasında kayıtlı İbrahim Oğlu, Mevlüt Demir İstiklâl Madalyasını aynı günde müracaat eden eski silâh arkadaşları aldıkları halde, henüz şu ana kadar kendisi alamamıştır.

Askerlik Dairesi Başkanlığı vâki bir soruşturmamız üzerine 24 . 4 . 1969 gün ve birinci kısım 4061.8.69/57 sayılı yaziyle cevap verilmiştir. Hal böyle iken daha evvelce Bakanlığınıza sunduğum 28 . 11 . 1969 günlü yazılı soruma verilen cevapta şahsın durumu 25 . 12 . 1969 günü tekrar Askerlik Dairesinden sorulduğu bildirilmekte ise de; mahallinde yaptırdığımız incelemede bu kabîl bir yazışma ve muhaberenin mevcudolmadığı veya bulunmadığı cevabı alınmıştır.

Mevlüt Demir çok yaşlı üstelik hasta ve nüfusu kalabalık olup, halen Erzurum'da ve bu yaşta kirada oturmaktadır. İlgilinin malî ve sosyal durumu nazarı itibara alınarak, İstiklâl Madalyasının biran önce verilmesi;

2. Keza Erzurum ili Narman ilçesi Tuzla mahallesi halkından İbrahim Oğlu Süleyman Albayrak İstiklâl Madalyası aylığı bağlanması için, vâki müracaatını Erzurum Askerlik Daire Başkanlığı 5 . 2 . 1968 gün ve 1. Ksm. 4061.8.68/2 sayılı yazısiyle Millî Savunma Bakanlığı Personel Dairesi Başkanlığına yollanmıştır. Adı geçen gazilerin, biran önce İstiklâl Madalyası almaları için ne gibi işlemler yapılmaktadır?

Halen bu vatandaşların müracaatları hangi safhadadır? Ve ne zaman İstiklâl Madalyası belgesi verilecektir Şayet verilmiş ise, hangi tarih ve sayıl ile kendilerine yollanmıştır?

T. C.

Millî Savunma Bakanlığı 12.6.1970

Ankara

Kanun : 346/1 - 70

Konu : Yazılı soru

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 13 . 4 . 1970 tarih ve 7/149-1496/8348 sayılı yazı.

Erzurum Milletvekili Gıyasettin Karaca tarafından verilen yazılı soru önergesine cevap teşkil eden hususlar aşağıya çıkarılmıştır.

Arz ederim.

S. Osman Avcı
Millî Savunma Bakanı V.

1. Mevlüt Demir :

İnha kâğıdında kıtası (iş ocağı) olarak gösterildiğinden ve bu kıtanın Millî Kuruluş içinde olduğu belgelerde tevsik edilemediğinden şahsın madalya ile taltifi mümkün değildir. Evrakın Kara Kuvvetleri Komutanlığınca takibedilmektedir.

2. Süleyman Albayrak :

İlgi olarak verilen Erzurum As. D. Bşk. lığının 5 Şubat 1968 gün ve 1 Ks. 4061 - 8 - 68/2 sayılı yazısı. Narman As. Şubesinden Kurban oğlu Süleyman Albayrak ile ilgilidir. İbrahim oğlu Süleyman Albayrak'la ilgisi yoktur. Verilen tarih, sayıda veya isimlerde bir yanlışlık olabilir.

9. — Sivas Milletvekili Vahit Bozatlı'nın, 3 Nisan 1970 tarihinde, Şişli Camiinde bir zatın annesine yapılan cenaze törenine dair Başbakandan sorusu ve İçişleri Bakanı Haldun Menteşeoğlu'nun yazılı cevabı (7/150)

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Başbakan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına aracı olmanızı saygılarımla rica ederim.

Vahit Bozatlı
Sivas Milletvekili

3 Nisan 1970 Cuma günü saat 11,00 den 13,30 a kadar İstanbul'da Şişli Camiinde bulundum ve aşağıdaki olaya tanık oldum :

Saat 11,00 den itibaren İstanbul Belediyesi zabıta memurları resmî kıyafetleri ile belediye memurlarından bâzı yetkililerin de emir ve talimatı ile bâzı olağanüstü tedbirler almışlardı.

Belediye memuru olan bir zatın annesi olduğunu öğrendiğim bir cenaze başında zabıta memurları saatlerce resmî elbiseleriyle nöbet tuttular ve bir resmî cenaze merasimi plânı uyguladılar. Bu cenaze için 60 kadar çelenk geldi. Bu çelenklerin büyük çoğunluğu resmî dairelerin adını taşıyordu. Bu sırada Cami İmamı Cuma namazı sırasında yaptığı hutbede Gediz zelzelesi sebebiyle perişan ve yaralı olan onbinlerce yurttaşa yardım edilmesini tavsiye ediyordu. Bu tavsiyeye uyarak bâzı yurttaşlar da aynı yerde mevcut kumbara ve Kızılay makbuzlariyle yardımlarda bulundular.

Bu gözlemden sonra sosyal hastalıklarımızdan birini görmek ve nedenlerini aramak zorunluğunu duyduğum için aşağıdaki sorularıma cevap talebediyorum :

1. Bu çelenkler hangi dairelerden ve ne miktar gönderilmiştir? Parasının millet kesesinden ödenmesi normal mi ve hukuka uygun mu? Değilse Hükümet olarak ne yapmayı düşünmektesiniz?

2. Öteden beri belediye memurlarından her hangi birinin veya akrabalarının ölümünde bu tarz resmî cenaze töreni yapılmakta mıdır? Bunun kanunlarımızdaki dayanağı nedir? Kanunlara uymıyan bu tarz davranış resmî elbiseli kişiler tarafından yürütülünce Hükümetiniz bu davranışı ciddiyet dışı davranış kabul eder mi? Bu olayda nüfuz ticareti var mıdır? Ne miktar resmî araba bu cenaze merasimine tahsis edilmiştir?

3. Aynı gün bu cenaze için tahminime göre onbin liranın üzerinde Devlet parası ve imkânı heder edildi, israf edildi. Aynı anda yardım istenen Gediz felâketzedelerine ise yapılan yardımın miktarı 100 lirayı geçmedi. Bu davranış göstermektedir ki, yapılanlar, vicdani ve hissî olmaktan çok maddi düşüncelere ve nüfuz hesaplarına dayanmaktadır.

Hükümet olarak birçok israfın mevcudolduğundan şüphesiz haberdarsınız. Naklettiğim konuda İslâm Dini de çelenk masrafını zait saydığına göre, bilhassa Hazine parasını, nüfuz ticaretini ve suiistimalini önleme konusunda ne tedbir düşünmektesiniz?

T. C.
İçişleri Bakanlığı
Mahallî İd. Gn. Md.

15 . 6 . 1970

Şb. Md. : 2. D. R. Mua.
621.1.70.302.7/15339

Konu : Sivas Milletvekili Vahit Bozatlı'nın yazılı soru önergesi.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : Başbakanlığa hitaben yazılan 13.4.1970 gün ve Genel Sekreterlik Kanunlar Müdürlüğü 4-8347-7/150 sayılı yazıları.

Sivas Milletvekili Vahit Bozatlı'nın 3 Nisan 1970 tarihinde Şişli Camiinde bir zatın annesine yapılan cenaze törenine dair Başbakanlığa tevcih ettiği ve Başbakanlık Makamınca tarafımdan cevaplandırılması uygun görülen yazılı soru önergesi üzerine yapılan inceleme sonucunda :

3 Nisan 1970 günü Şişli Camiinde yapılan cenaze töreninin İstanbul Belediyesi Zat İşleri Müdürü Refika Özkun'un annesine ait olduğu ve :

1. Cenazeye gönderilen çelenklerin, merhumenin ve geniş muhitleri olan beş çocuğunun aile dostları tarafından şahsî paraları ile yaptırıldığı; bu konuda Belediyece her hangi bir çelenk masrafı yapılmadığı;

2. Cenazenin saat 11,00 de Topkapı'daki Kozu Soğuk Hava Odasından alınarak 12,10 da Şişli Camiine getirildiği için mesai saatleri içinde belediye memurlarının törende istihdamlarının söz konusu olmadığı, ancak caminin karşısındaki Şişli Belediye Şube Müdürlüğüne mensup iki zabıta memurunun kendi arzuları ile namaz süresince (mesai saatleri dışında) cenaze başında nöbet tutmak suretiyle insani bir davranışta bulundukları;

Törendeki vasıtaların cenaze sahipleri tarafından tutulduğu ve bu maksatla ölümün vukubulduğu 2 . 4 . 1970 tarihinde cenaze sahiplerince 650 lira ücretin 397639 sayılı makbuz karşılığında belediyeye önceden yatırıldığı;

Olayda nüfuz ticaretinin söz konusu olmadığı; anlaşılmıştır.

Arz ederim.

Haldun Menteşeoğlu
İçişleri Bakanı

10. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın, Sakarya'da su baskınından zarar gören vatandaşların yurt dışına işçi olarak gönderilmesinde öncelik tanınmasına dair sorusu ve Çalışma Bakanı Seyfi Öztürk ile Köy İşleri Bakanı Turhan Kapanlı'nın yazılı cevapları (7/152)

4 . 4 . 1970

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Sayın Çalışma ve Köy İşleri bakanları tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasında aracılığınızı saygılarımla rica ederim.

Hayrettin Uysal
Sakarya Milletvekili

1965 yılında Sakarya'da büyük çapta su baskını, sel ve taşkınlar oldu. Taşkına, sele, su baskınına uğrıyan ve zarar gören köylerin halkının işçi olarak yabancı ülkelere gönderilmesi kararlaştırıldı. Zarar nisbeti ölçüsünde bir kısım vatandaşlar yabancı ülkelere işçi olarak gittiler. Bu durum o günden bugüne kadar devam etti.

Yüzde yüz, yüzde 70,80 nisbetinde zarar görmüş vatandaşların işçi olarak yabancı ülkelere gönderilmesi karşısında bir kısım vatandaşlar, aynı ölçüde zarar gördükleri halde bu haktan mahrum kalmışlardır.

Çeşitli zamanlarda yaptıkları müracaatlar, toprak ve iskândaki, ziraattaki kayıtlarına rağmen dikkate alınmamıştır. Buna karşılık aynı ölçüde zarar gören bâzı vatandaşlar birkaç ay önce gidebilmişlerdir.

Örneğin, merkez ilçeye bağlı Değirmendere köyünden, yüzde 70 ilâ 100 arasında zarar görmüş, Osman Bayrak, Hüseyin Öztürk, İsmail Kadayif, Hilmi Kansız, Kemal Sümeroğlu, Hasan Yıldırım, Şükrü Satır, Ali Rıza Satır, Ahmet Ermiş, Memuş Kaya, Ahmet Meral bu haktan yoksun tutulmuşlardır.

Zarar gördüğüne dair kayıtları vardır. İncelendiğinde ortaya çıkacaktır.

Adı geçen kişilerin de mağdur olmaması için yabancı ülkelere işçi olarak gönderilmesi gerekir. Aynı ölçüler, bu vatandaşlar için de geçerli olmalıdır.

Bu konuda ne gibi bir işlem yapılmış ve yapılması düşünülmektedir?

T. C.
Çalışma Bakanlığı 15 . 6 . 1970
İşçi Sağ. Gen. Md.
Sayı : 95 - 3 . 6/8328 - 7/152

Konu : Doğal olay önceliği Hk.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 15 . 4 . 1970 tarih ve 1509/8453 sayılı yazınız.

Sakarya ilinde su baskınından zarar gören önergede isimleri yazılı vatandaşlara öncelik tanındığı halde bugüne kadar yurt dışına gönderilmediği hakkında Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın 4 . 4 . 1970 tarihli yazılı soru önergesi üzerine gerekli inceleme yaptırıldı.

İş ve İşçi Bulma Kurumu Genel Müdürlüğünün Sakarya Şubesinden alınan bilgiden, önergede isimleri yazılı şahısların o tarihte hazırlana öncelik listesine dâhil edilmedikleri ve bunların öncelikle yurt dışına gönderilmelerinin söz konusu olmadığı anlaşılmıştır.

Ayrıca; söz konusu şahıslardan Hilmi Kansız 23 . 6 . 1964 tarihinde inşaat işçiliğine, Hüseyin Öztürk 18 . 8 . 1965 tarihinde inşaat işçiliğine, Şükrü Satır 27 . 9 . 1965 tarihinde inşaat işçiliğine, Rıza Satır 11 . 3 . 1964 tarihinde fabrika işçiliğine, Osman Bayrak 28 . 12 . 1964 tarihinde fabrika işçiliğine kayıtlarını yaptırmış olup sıralarını beklemektedirler.

Yurt dışına gönderme sırası Kurumun Sakarya Şubesinde vasıfsız işçilikte 5 . 2 . 1964 tarihinde kayıtlarını yaptırmış olanlara gelmiş bulunmaktadır.

Yukarda kayıt tarihleri belirtilen şahısların sırası geldiğinde yurt dışına gönderilmeleriyle ilgili işlemler yapılacaktır.

Keyfiyeti bilgilerinize arz ederim.

Seyfi Öztürk
Çalışma Bakanı

T. C.
Köy İşleri Bakanlığı 20 . 5 . 1970
Plânlama ve
Koordinasyon Kurulu
Sayı : 91 - 336/04963

Konu : Sakarya Milletvekili Sayın Hayretitn Uysal'ın yazılı soru önergesi.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : Tarihsiz ve M. M. Gn. Sek. Kanunlar Md. 7/151/1509/8453 sayılı yazı.

Sakarya Milletvekili Sayın Hayrettin Uysal tarafından Başkanlığınıza sunulup bir örneği Bakanlığıma tevdi buyurulan, Sakarya ilinde su baskınından zarar gören vatandaşların yurt dışına işçi olarak gönderilmesinde öncelik tanınmasına dair 4 . 4 . 1970 tarihli soru önergesinin Bakanlığımla ilgili hususlarının cevab ilişik notta belirtilmiştir.

Keyfiyeti bilgilerinize arz ederim.

Köy İşleri Bakanı
Turhan Kapanlı

Sakarya Milletvekili Sayın Hayrettin Uysal'ın, Sakarya İlinde su baskınından zarar gören vatandaşların yurt dışına işçi olarak gönderilmesinde öncelik tanınmasına dair, Millet Meclisi Başkanlığının tarihsiz ve 1509/8453 sayılı yazılarına ekli olarak alınan ve Çalışma ve Köy İşleri Bakanlığınca yazılı cevaplandırılması istenilen 4 . 4 . 1970 günlü önergesinin Köy İşleri Bakanlığı ile ilgili hususlarının cevabıdır.

Bakanlar Kurulunun 30 . 11 . 1966 gün ve 6/7413 sayılı kararı ile yürürlüğe konulan «1967 Yılı Programı» nın (Dış ülkelere giden işçilerle ilgili tedbirler) kısmının 5 nci maddesinde; «Yurt dışına işçi göndermelerde kooperatif kurmak gibi teşkilâtlanmaların zorlanması yoluna gidilmiyecek ve öncelikler yalnız başvurma sırasına göre değerlendirilecek. tir.» denilmek suretiyle kooperatif kuran köylülerin dış ülkelere işçi olarak gönderilmede önlelik almaları keyfiyeti kaldırlımış bulunulmaktadır.

Ancak, bu tarihten önce öncelik verilmiş koopetiflerin hakları mahfuz tutulmuş ve bu meyanda Sakarya İlinde 1967 yılından evvel kooperatif kuran ve vilâyet komitesince seçilmiş bulunan Güney, Kışlaçay, Kocaeli ve Kurudere köyleri kooperatiflerine 20 şer kişilik kontenjan tanınmış ve bunlardan 57 kişi dış ülkelere işçi olarak gönderilmiştir.

Halen, kooperatif kuran köylülere, dış ülkelere işçi göndermede öncelik tanınması yukarıda mâruz Bakanlar Kurulu kararı uyarınca mümkün olamamaktadır.

11. — İstanbul Milletvekili İlhami Sancar'ın, Topkapı - Kazlıçeşme'de bulunn deri ve kösele işletmelerinin Anadolu yakasına nakline dair Başbakandan sorusu ve Devlet Bakanı Refet Sezgin'in yazılı cevabı (7/167)

27 . 4 . 1970

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Anayasa ve İçtüzük hükümleri gereğince Başbakanlıkça yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletlerinizi saygı ile rica ederim.

İstanbul Milletvekili
İlhami Sancar

İstanbul'da Topkapı - Kazlıçeşme'de toplanmış olan deri, ve kösele işletmeleri ünitelerinin, gelişmelerinin sağlanması ve sair düşüncelerle I ve II nci Beş Yılılk plânlarda Anadolu yakasına taşınması uygun görülmüş ve bu tedbir yıllık uygulama programlarında da tekrar edilmiştir. Bütün bunlara rağmen henüz bir adım atıldığı görülmemiştir. Bu sahada plânlı kalkınma devresinde fikir olarak ilk ele alındığı günden bugüne kadar âmeli ve nazari olarak plân çerçevesinde yapılan hizmetlerin mahiyet ve safhalarının, yapılmıyanlarının nedenlerinin ve nihayet bu konunun ne zaman realize edileceğinin, bilinmesi gerektiği kanısındayım.

T. C.
Devlet Bakanlığı
Sayı : 2-01-1175

17 . 6 . 1970

Konu: İstanbul Milletvekili İlhami Sancar'ın önergesi.

Millet Meclisi Başkanlığına

Ankara

İlgi : 7 . 5 . 1970 gün ve Kanunlar Müdürlüğü 7/167-1662/9493 sayılı yazıları.

İstanbul Milletvekili İlhami Sancar'ın, Topkapı - Kazlıçeşme'de bulunan deri ve kösele işletmelerinin Anadolu yakasına nakline dair, Başbakanlığa tevcih ettiği ve tarafımdan cevaplandırılması tensip buyurulan yazılı soru önergesi tetkik olunmuştur.

İstanbul'da Kazlıçeşme'de toplanmış bulunan deri - kösele işleme ünitelerinin Anadolu yakasına, uygun bir yere taşınması konusu I nci ve II nci Beş Yıllık Kalkınma Plânlarında ve Yıllık programlarda konulan hükümlerle ele alınmıştır.

I nci Beş Yıllık Kalkınma Plânı 1966 ve 1967 yılı programı icra plânlarında Sanayi Bakanlığının sorumluluğu ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, İstanbul Belediyesi, İstanbul Ticaret ve Sanayi Odaları ile Sınai Kalkınma Bankasının koordinatörlüğü altında bu konuda aşağıdaki tedbir vaz'edilmiş bulunmaktadır :

Deri - Kösele İşletme Sanayiinin yüzde 80 i İstanbul'da toplanmıştır. Su, elektrik, yol ve öteki alt yapı tesisleri yönünden çok güç ve ekonomik olmıyan şartlar altında çalışan bu işletmelerin Anadolu yakasına taşınması zorunlu görülmektedir. Trakya'dan Avrupa ülkelerine hayvan ürünleri ihracedilebilmesi de, bu tesislerin Anadolu yakasına geçmesi ile mümkün olacaktır. Bu sebeple tesislerin Anadolu yakasına taşınması için gerekli hazırlıklara kısa zamanda başlanacaktır.

Büyük bir gelişme ve ihraç potansiyeline sahibolan Deri - Kösele İşletme Sanayiinin yüzde 80 i İstanbul'da toplanmıştır. Türkiye'de mevcut takriben, 800 tabakhaneden 119 u ve 20 den fazla işçi çalıştıran 35 tabakhaneden ise 23 ü Kazlıçeşme'de olup bu 23 işyerinde 914 işçi çalışmaktadır. Toplam olarak 2 000 civarında işçi çalışan bu işyerleri genellikle küçük ünitelerden meydana gelmiştir.

Bu işletmelerde modern dericilik sanayiindeki örneklerinin aksine binalar dikey olarak inşa edilmiş bulunduğundan iş akışı temin edilemediği gibi iş emniyetine ve işçi sağlığına da aykırı koşullar içinde çalışılmaktadır.

Buna rağmen bugünkü şratlar altında dhai üretim değeri olarak Kazlıçeşme Deri Sanayiinin, Türkiye deri üretimindeki payı yüzde 65,9 dur. Kazlıçeşme tesislerinin 1969 yılı üretim tahminleri 500 milyon Tl. civarında olup yine aynı yıl buradan 65 milyon Tl. lik bir ihracat yapılmıştır.

Mevcut işletmelerin Kazlıçeşme'den Anadolu yakasına naklini zorunlu kılan sebepler aşağıdaki şekilde özetlenebilir :

1. Avrupa'ya et ve et mamulleri ihracı bakımından Trakya'nın hayvan hastalıklarından âri bir bölge haline getirilmesi,

2. İşletmelerin alt yapı bakımından kifayetsiz ve sıkışık bir yerleşme düzeninde olup her türlü genişleme imkânlarından yoksun bulunmaları, en çok ihtiyaç duyulan elektrik ve su sıkıntısı çekmeleri ile teknoloji kullanmalarına, optimal büyüklüğe kavuşma ve rasyonalizasyon tedbirleriyle maliyetleri düşürmeye engel teşkil ettiğinden bu imkânları sağlıyacak Anadolu yakasında müsait bir yer aramaya zorlamıştır.

Bu konuda I nci Beş Yıllık Kalkınma Plânının son iki dilimini teşkil eden 1966 ve 1967 program döneminde Sanayi Bakanlığınca öncalışmalara bağlanmış ve İstanbul Bölge Sanayi Müdürlüğü, İmar Müdürlüğü Plân Bürosu, İstanbul Belediyesi, İstanbul Sanayi Odası ve Deri Sanayi Derneği temsilcilerinin katıldıkları bir komisyonca Anadolu yakasında bâzı mahaller tesbit edilmiştir. Ancak bu sanayiin icabı, günde 50 000 m^3 su gerektirdiğinden, tesbit edilen mahallerde yeterli yeraltı suları bulunup bulunmadığı hususunun Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünce araştırılması kararlaştırılmıştır.

İkinci Beş Yıllık Kalkınma Plânı 1968 yılı programı icra plânında 348 No. ile yer alan tedbirde ise Kazlıçeşme'deki deri - kösele işleme ünitelerinin Anadolu yakasında uygun bir yere taşınmalarını temin için 1968 Haziranına kadar bir program hazırlanması ve hemen uygulanmasına geçilmesi öngörülmüştür.

Bunun için daha önce tesbit edilen Tavşanlı - Diliskelesi, mevkiinin uygun olup olmadığı hususu Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünce etüdedilmiş ve hesaplanan su ihtiyacının bu bölgedeki yeraltı kaynaklarından temininin imkânsız olduğu sonucuna varılmıştır. Bu münasebetle bu sanayi koluna, yeni bir yerleşme sahası aranması için ilgililerden mürekkep yeni bir komisyon kurulmuştur.

Yapılan çalışmalar sonunda 1969 Ağustos ayında Tuzla - Tavşantepe vâdisinde Ömerli Barajı civarında bir yer seçilmiş ve İstanbul Belediye Meclisince de kabul edilerek yapılan imar plânı tadilâtı İmar ve İskân Bakanlığınca da onaylanmışsa da bu iş için ödenek konmadığı için ve arsa spekülâsyonuna sebebolmamak gerekçesiyle, Sanayi Bakanlığı tarafından vize edilmemiştir.

Kazlıçeşme işletmelerinin Anadolu yakasına naklini geciktiren sebepler arasında ödenek imkânsızlığı ile Anadolu yakasında uygun bir yer bulmak için yapılan etütler yanında

deri imalâtının makinalardan ziyade, nakli kabil olmıyan sabit tesislerle yapılmış olmasındadır. Nakline imkân olmıyan önemli tesisler arasında şunlar zikredilebilir :

1. Arteziyenler, su kuyuları, su tesisleri;
2. Islatma, yumuşatma ve yıkama havuzları;
3. Debağat pervaneleri;
4. Debağat dolapları;
5. Kösele debağat havuzları;
6. Kurutma ve havalandırma tesisleri.

Nakli mümkün olmıyan ve tamamen terk edilecek bu tesislerin yanısıra, nakli mümkün olan makinaların miktarı çok azdır. Kösele imal eden fabrikalarda nakli mümkün tesisler % 20, videlâ ve küçükbaş imal eden fabrikalarda ise % 35 oranındadır. Uğranılacak kayıpları karşılamak üzere, nakledilecek işletmelere uzun vâdeli ve düşük faizli kredi temini ve altyapı tesislerinin kuruluşunda teşvik tedbirlerinden istifade ettirilmek üzere Sanayi ve Ticaret bakanlıklarının sorumluluğu ve İmar ve İskân Bakanlığı, İstanbul Belediyesi, Sınai Kalkınma Bankası ile Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliğinin koordinatörlüğü altında 1970 yılı programı icra plânında 239 numara ile aşağıdaki tedbir vaz'edilmiştir :

«İstanbul'da Kazlıçeşme'de toplanan deri sanayiinin, 1969 yılı program dönemi içinde tesbit olunan yerleşme bölgesine nakli için gerekli yatırımlar ile her türlü teşvik tedbirlerinden, mezkûr sanayiin yararlandırılacağı» Devlet Plânlama Teşkilâtınca öngörülmüştür.

Keyfiyetin önerge sahibine bu yolda cevaben intikalini arz ederim.

Refet Sezgin
Devlet Bakanı

12. — İstanbul Milletvekili İlhami Sancar'ın, Sirkeci - Ataköy sahil yolunun güzergâh değişikliğine dair sorusu ve Bayındırlık Bakanı Turgut Güleç'in yazılı cevabı (7/169)

27 . 4 . 1970

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Anayasa ve İçtüzük hükümleri gereğince Bayındırlık Bakanlığınca yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletinizi saygı ile rica ederim.

İstanbul Milletvekili
İlhami Sancar

İstanbul şehri Sirkeci - Ataköy sahil yolunun Ataköy ilerisinde bir noktadan sonra istikamet değiştirerek sahilden ayrılıp istasyonda dar bir boğazda nihayet bulmaktadır. Esas istikameti bu olmadığı bilinen değişikliğin sebebi nedir? Hangi tarihte hangi makam tarafından bu karar verilmiştir? Terkedilen esas istikamette istimlâk edilmiş sahalar var mıdır? Varsa miktarı ve bedeli nedir? Ve bu bedel ödenmiş midir? Terkedilen istikametteki Harb Okulu ile Deniz Fenerinden evvelki sahada yapılan istinat duvarları, dalga kıran ve sair ameliye ve tesislere ne miktar para ödenmiştir? Halen bu saha kime ve nasıl terkedilmiştir? Harb Okulu ve demiryolu arasında istimlâk edilmiş ve yola kaydedilmiş bir saha var mıdır? Miktarı nedir? Kimden ve ne bedel ile istimlâk edilmiştir?

T. C.
Bayındırlık Bakanlığı
Hususi Kalem
Sayı : 326

19 . 6 . 1970

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 7 . 5 . 1970 tarih ve 7/169/1664 - 9495 sayılı yazınız.

Sirkeci - Ataköy sahil yolunun güzergâh değişikliğine dair İstanbul Milletvekili Sayın İlhami Sancar tarafından verilen yazılı soru önergesi aşağıda cevaplandırılmıştır.

Sirkeci - Florya sahil yolu Bakanlığımızca Ataköy'e kadar inşa edilmiştir.

Ataköy hudutları dâhilinde de Emlâk Kredi Bankası tarafından proje ve inşaatı yapılarak bu yol yeşilyurt'a kadar uzatılmıştır.

Ataköy hudutları dâhilinde bu yol otel, plâj kamp sahası ve benzeri tesislerin yerleştirileceği bir arazi bırakılmak suretiyle sahile paralel fakat denizden ortalama 150 metre mesafede yerleştirilmiştir.

Yeşilyurt - Florya arasında Yeşilyurt ve Yeşilköy'ün sahildeki yerleşme sahasını denizden ayırmak ve Yeşilköy feneri civarında kıyının nisbeten derin kesimini doldurarak plâtform te-

sis etmek pahalı ve elverişsiz bir çözümdür. Ayrıca Sirkeci - Florya sahil yolunun Londra asfaltına bağlanabilmesi için takibedilmesi lâzımgelen istikametten de büyük bir sapma göstermektedir. Bu sebeple kamulaştırma tahribatının asgari olacağı bir güzergâh tesbit edilmiş ve Londra asfaltına kadar kamulaştırma yapılarak yolun büyük bir kısmı da realize edilmiştir.

Bakanlığımız tarafından sahilde kamulaştırılıp terkedilen bir güzergâh mevcut değildir.

Yapılmış ve terkedilmiş sahil tahkimatı yoktur. Ancak, İstanbul Belediyesi tarafından kısa tulde sahil kesiminin istimlâk edildiği ve bir miktar tahkimat yapıldığı bilinmektedir.

Burada ödenen bedel hakkında İstanbul Belediyesinden bilgi alınabilir.

Bilgilerinize arz ederim.

Bayındırlık Bakanı
Turgut Y. Gülez

13. — Burdur Milletvekiil Nadir Yavuzkan'ın. Burdur ilinin özellikleri ile problemlerinin neler olduğuna dair Başbakandan sorusu ve Devlet Bakanı Refet Sezgin'in yazılı cevabı (7/177)

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Sayın Başbakan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını istirham ederim.

Saygılarımla.

6 . 5 . 1970
Burdur Milletvekili
Nadir Yavuzkan

1. Burdur ilinin;

a) Özelikleri,

b) Yeraltı ve yer üstü imkânları,

e) Problemleri

nelerdir?

2. Burdur ilinde kalkınma yönünden İkinci Beş Yıllık Plân devresinde ele alınan, programlaştırılan konular nelerdir?

T. C.
Devlet Bakanlığı 17 . 6 . 1970
Sayı : 2 - 01 - 1173

Konu : Burdur Milletvekili Nadir Yavuzkan'ın önergesi.

Milet Meclisi Başkanlığına

Ankara

İlgi : 12 . 5 . 1970 gün ve Kanunlar Müdürlüğü 7/177 1717/9855 sayılı yazıları.

Burdur Milletvekili Nadir Yavuzkan'ın, Burdur İlinin özellikleri ile problemlerinin neler olduğuna dair, Başbakanlığa tevcih ettiği ve tarafımdan cevaplandırılması tensip buyurulan yazılı soru önergesi tetkik olunmuştur.

Soru 1. Burdur ilinin özellikleri nelerdir?

Cevap 1. 1965 yılı nüfus sayımı istatistiklerine göre Burdur ilinin nüfusu 194 950 dir. Bu nüfusun 54 135 i şehirsel, 140 815 i kırsal alanlarda yaşamaktadır. Aktif nüfus toplamı 92 431 olup, yüzde 78,8 i tarım, yüzde 5 i imalât sanayii sektöründe, yüzde 16,2 si ticaret ve hizmet sektöründe çalışmaktadır.

Soru 2. Burdur'un yeraltı ve yerüstü imkânları nelerdir?

Cevap 2. Toplam il yüzölçümü 7 051 Km^2 dir. Tarıma elverişli arazi 1 497 Km^2 olup, toplam il alanının yüzde 21,2 sini teşkil eder.

İl akarsularının toplam debileri 32 362 $m^3/sn.$ olup diğer illere oranla düşüktür. Yeraltı suyu bakımından zengin değildir. Yeraltı suyu emniyetle çekilebilecek miktar yılda $28,1 \times 10^6$ m^3 tür. Bu miktar Antalya için $218,4 \times 10^6$ m^3 : İsparta için $130,0 \times 10^6$ m^3 tür.

Toplam orman alanı 113 409 hektardır. Toplam il alanının yüzde 16,0 sını teşkil eder. İyi ormanların, toplam orman sahasına oranı yüzde 26,3 tür. Aynı oran Antalya için yüzde 13,6, İsparta için yüzde 28,3 tür.

İktisadi işletmeye elverişli maden olarak çok az miktarda krom ve linyit vardır. Halen 5 tane krom, 1 tane linyit ocağı bulunmaktadır.

Soru 3 : Burdur ilinin problemleri nelerdir?

Cevap 3 : Burdur ili yeraltı ve yerüstü kaynakları bakımından zengin değildir. Bu nedenle, orman ürünleri sanayii dışında sanayiin gelişmesi mümkün görülememektedir. Halen temel

sorun, tarımın iyileştirilmesi ve tarımsal verimin artırılmasiyle, altyapı ve hizmetlerin geliştirilmesidir.

Soru 4 : Burdur ilinde kalkınma yönünden İkinci Beş Yıllık Plân devresinde ele alınan, programlaştırılan konular nelerdir?

Cevap 4 : Burdur'un kalkınması için İkinci Beş Yıllık Plân döneminde 1968, 1969, ve 1970 yıllarına ait yatırımları belirten cetveller ilişikte sunulmuştur.

Keyfiyetin önerge sahibine bu yolda cevaben intikalini arz ederim.

Devlet Bakanı
Refet Sezgin

14. — Burdur Milletvekili Nadir Yavuzkan'ın, 1963, 1964 ve 1965 yıllarında pilot bölge olarak ele alınan Antalya, Burdur ve Isparta illerindeki bölge kalkınması etütlerine dair Başbakandan sorusu ve Devlet Bakanı Refet Sezgin'in yazılı cevabı (7/178)

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Sayın Başbakan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletinizi rica ederim.

Saygılarımla.

6 . 5 . 1970
Burdur
Nadir Yavuzkan

1963, 1964 ve 1965 yıllarında pilot bölge olarak ele alınıp, F. A. O. nun teknik yardımı çerçevesinde yürütülen Antalya, Burdur, Isparta bölge kalkınması etütleri;

a) Ne zaman bitmiştir
b) Sonuçlar rapor haline gelmiş midir?
c) Raporundan istifade edilmiş midir?
d) Bu raporda üç il için öngörülen gelişme hedefleri ne olmuştur?
e) Bu hedefler için tavsiye edilen uygulama üniteleri nelerdir?
f) Bu uygulama ünitelerinden nazarı itibara alınıp tatbikata başlanılan neler vardır?

NOT : Bu tezkereye ilişik cetveller kesafeti sebebiyle Tutanak Dergisinde yayımlanamadığından, aslı dosyasına konulmuş olup bir sureti de soru sahibine verilmiştir.

T. C.
Devlet Bakanlığı
Sayı : 2 - 01 - 1174

Konu : Burdur Milletvekili Nadir Yavuzkan'ın önergesi.

Ankara

17 . 6 . 1970

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 12 . 5 . 1970 gün ve Kanunlar Müdürlüğü 7/178 - 1718/9856 sayılı yazıları.

Burdur Milletvekili Nadir Yavuzkan'ın, 1963, 1964 ve 1965 yıllarında pilot bölge olarak ele alınan Antalya, Burdur ve Isparta illerindeki bölge kalkınması etütlerine dair, Başbakanlığı tevcih ettiği ve tarafımdan cevaplandırılması tensip buyurulan yazılı soru önergesi tetkik olunmuştur.

Soru 1 : Bölge kalkınması etütleri ne zaman bitmiştir?

Cevap 1 : Antalya bölge plânlama çalışmaları 1966 yılında bitmiştir.

Soru 2 : Sonuçlar rapor haline gelmiş midir?

Cevap 2 : Sonuçlar rapor haline getirilmiş olup 1966 yılında 4 cilt olarak basılmıştır.

Soru 3 : Rapordan istifade edilmiş midir?

Cevap : 3 Rapordan yararlanılmakta olup, teklif ve tavsiyeleri ulusal plân ve programların imkânları ve öncelikleri çerçevesinde uygulanmaktadır.

Soru 4 : Bu raporda, üç il için öngörülen gelişme hedefleri ne olmuştur?

Cevap 4 : Raporda üç il için aşağıda belirtilen gelişme hızları hedef alınmış ve 1966 - 1967 yılları arasında toplam olarak 5.120 milyon Tl. yatırım yapılması teklif edilmiştir.

Teklif edilen gelişme hızları:

1966 - 1967 % 6
1968 - 1972 % 7
1973 - 1977 % 8

Soru 5 - 6 : Bu hedefler için tavsiye edilen uygulama üniteleri nelerdir? Bu uygulama ünitelerinden nazari itibara alınıp tatbikata başlanılan neler vardır?

Cevap 5 - 6 : Bu hedeflerin gerçekleşmesi için raporda:

a) İdari desantralizasyon,

b) Teknik hizmetlerin takviye edilmesi,

c) Devamlı bir plânlama grupu ile bölgesel bir otorite, kurulması teklif edilmiştir.

Keyfiyetin önerge sahibine bu yolda cevaben intikalini arz ederim.

Refet Sezgin
Devlet Bakanı

15. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, köy muhtarlarına da silâh taşıma hakkının verilmesine dair sorusu ve İçişleri Bakanı Haldun Menteşeoğlu'nun yazılı cevabı. (7/180)

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun yazılı olarak İçişleri Bakanı tarafından cevaplandırılmasını rica ederim.

İstanbul Milletvekili
Reşit Ülker

Soru : Şehir ve kasabalardaki muhtarlar 4541 sayılı Kanuna göre görev yapmaktadırlar.

Zanedildiğin tersine mahale ve mahalle muhtarlığının kökü Anadolu selçuklarına kadar uzanır. Osmanlılarda da Kethüda adını alarak devam eden geleneksel bir kuruluştur.

Mahalle muhtarları, mahallede Devletin temsilcisidir. Mahalleyi de Devlete karşı temsil eder. Bu niteliğiyle tam bir kamu hizmet görür. Fiilî durum budur.

4541 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin 6-C bendine göre «Hayvan hırsızları ve yatakları hakkında tutanak yapar.» 13 ncü bendine göre: «Mahalleye girdiğini haber aldığı hüviyeti meçhul ve şüpheli şahısları zabıtaya haber verir.»

17 nci bendine göre «Bakanlar Kurulunun, halkın ihtiyaçlarını karşılamak ve kamu hizmetlerini kolaylaştırmak üzere alacağı kararlar o mahalleye uygulanır.»

Kanunun 22 nci maddesine göre: «Mahalle bekçileri muhtarlara yardım etmekle yükümlüdürler.»

Velhâsıl mahalle muhtarları mahalledeki her şeyden sorumludurlar. Bütün kanunsuzlukları önlemek ve Hükümete haber vermekle görevlidirler. Asker kaçaklarından vergi ve kanun kaçaklarına kadar, topluma zarar veren bütün kötü kişilerin karşısındadırlar. Bunları haber vermek ve yakalatmak durumundadırlar. Aksi halde kanun önünde suçlu düşerler.

Birçok mahalle muhtarı bu yüzden şehirler tarafından öldürülmüş ve yaralanmıştır.

İstanbul, Bakırköy ilçesinin Osmaniye mahallesi Muhtarı Osman Tozkoparan muhtarlık odasında masası başında şehit edilmiş ve failleri İçişleri Bakanı teminatına rağmen bugüne kadar yakalanmamıştır.

Aşağı - yukarı durumları özellikle fiilî durumları aynı olan köy muhtarlarına 6136 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin 2 No. lu bendinin «Bakanlar Kurulu kararıyle silâh taşıyabileceklerine karar verilen Devlet, Belediye, Özel İdare ve İktisadi Devlet Teşekkülü memur ve hizmetlileri» hükmüne dayanılarak 20 . 2 . 1954 tarihli Bakanlar Kurulu kararıyle (Memuriyet ve vazifelerinin devamı müddetince) silâh taşıma hakkı verilmiştir.

Durumları ve özellikle fiilî durumları aynı olan mahalle muhtarlarına şehirler karşısında güçlendirecek, şerirleri bir ölçüde sindirecek, emniyet ve asayişin güçlenmesini, suçluların kolayca çekinmeksizin yakalanmasını sağlıyacak silâh taşıma hakkının verilmesi için bir Bakanlar Kurulu kararı çıkarılması düşünülmektedir?

T. C.
İçişleri Bakanlığı 15 . 6 . 1970
Emniyet Genel Müdürlüğü
Daire : Asayiş
Şube : Asayiş B - 62152 - 31
Konu : Mahalle muhtarları Hk.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 12 . 5 . 1970 gün ve Kanunlar Müdürlüğü 7/180 - 1721 - 9891 sayılı yazınız.

Köy muhtarları gibi, mahalle muhtarlarına da silâh taşıma hakkının verilmesine dair, İstanbul Milletvekili Sayın Reşit Ülker'in yazılı soru önergesi incelenmiştir.

Köy muhtarları 442 sayılı Köy Kanununda derpiş olunan Devlet ve köy işlerine ait çeşitli hizmetleri ifa etmekle beraber, zabıta vazifesine mütaallik tasarruflarda bulunmak yetkisini de haiz olduğu ve genel zabıtanın yanında olmadığı yer ve zamanlarda görev yaptıkları cihetle, kendilerine Bakanlar Kurulu kararı ile vazifelerinin devamı müddetince köy demirbaşına kayıtlı tabanca taşıma yetkisi tanınmıştır.

Mahalle muhtarları ise, köy muhtarları gibi, zabıta vazifesine mütaallik tasarruflarda bulunmadığından, bunlara tabanca taşıma yetkisinin tanınmasına şimdilik lüzum ve zaruret görülmemektedir.

Arz ederim.

Haldun Menteşeoğlu
İçişleri Bakanı

16. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, İstanbul'un Beykoz ilçesinde meydana gelen soygun olayına dair sorusu ve İçişleri Bakanı Haldun Menteşeoğlu'nun yazılı cevabı (7/182)

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun İçişleri Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını rica ederim.

Saygılarımla.

Reşit Ülker
İstanbul Milletvekili

16 Nisan 1970 gecesi İstanbul Beykoz ilçesi Paşabahçe'de Çarşı ortasında en göz önünde bulunan bir noktada Hüseyin Erkan'ın mağazası terzi Fethi'nin dükkânı, Süleyman Şerfioğlu'nun manifatura dükkânı, Mustafa Şerifoğlu'nun nalbur dükkânı, cam kesilmek, kapı kırılmak, demir kasalar ve çekmeceler parçalanmak suretiyle soyulmuştur. Olay yerinde hırsızlara ait silgi bezi, mendil ve keski ve tornavida ele geçmiştir.

Bu olaydan bir ay kadar önce gene Beykoz'da Behzat ve Salih Demirbas kardeşlerin mobilya mağazası aynı şekilde kasası kırılmak suretiyle soyulmuştur.

Bundan da bir ay kadar önce, gene Beykoz'da Hüseyin Parlak'ın nalbur ve kereste dükkânı soyulmuştur.

Aynı ilçe dâhilinde en el altında bulunan noktalarda birbirine benzer şekilde üst üste ve pervasızca soygun yapılması, çarşı içinde dört dükkânın aynı gecede camları kesilmek, kapıları kırılmak, demir kasaları parçalanmak suretiyle soyulmasını bir bütün olarak basit zabıta vakası olarak mı, yoksa mal güvenliğini sarsıcı önemli bir zabıta vakası olarak mı görüyorsunuz?

Bu olaylar üzerine failleri yakalamak, ihmalleri olanlar varsa tesbit etmek için ne gibi işlemler yapılmıştır?.

T. C.
İçişleri Bakanlığı 15 . 6 . 1970
Emniyet Genel Müdürlüğü
Daire : Asayiş
Şube : Asayiş. A-62381-30
84118

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 15 . 5 . 1970 tarih ve Genel Sekreterlik Kanunlar Müdürlüğü 7/182, 1729/10054 sayılı yazı.

İstanbul Milletvekili Sayın Reşit Ülker'in İstanbul ili Beykoz ilçesinde vukubulan hırsızlık olayları hakkındaki yazılı soru önergesi incelendi;

1. 16 . 4 . 1970 günü İstanbul ili Beykoz ilçesi Paşabahçe Kayabaşı sokağındaki Mesudiye Pasajında; Hüseyin Erkan, Süleyman Şerifoğlu, Fethi Bilgiç ve Mustafa Şerifoğlu'na ait mağazalarda meydana gelen hırsızlık olayı faillerinin tesbit ve yakalanmaları hususunda, zabıta âzami gayret ve titizlikle konu üzerine eğilmiş ve olayların faili olarak tesbit edilen Yılmaz Kulüp adındaki şahıs Adana ilinde yakalanarak suç mahalline getirilmiş ve tahkikata başlanılmıştır.

2. Anılan ilçede Behzat ve Salih Demirbaş'a ait mobilya mağazasında vukubulan hırsızlık olayı faillerinin tesbit ve yakalanmalarına gerek 2 nci şube hırsızlık bürosu ve gerekse Beykoz Emniyet Âmirliğince ihdas edilen ekipler vasıtasiyle çalışılmaktadır.

3. Hüseyin Parlak'a ait mağazada meydana geldiği bildirilen hırsızlık olayının ise zabıtaya intikal etmediği anlaşılmıştır.

Önergede bahis konusu edilen olaylar, iddia edildiği şekilde efkârı umumiyeyi korku ve heyecana sürükleyici mahiyette soygun olayları olmayıp, âlelâde hırsızlık vakalarıdır.

Vatandaşlarımızın mal güvenliğinin sağlanması ve bu kabil olayların tevali etmemesi için icabeden her türlü önleyici zabıta tedbirlerinin aldırılması hususunda ilgililere gerekli talimat verilmiştir.

Arz ederim.

Haldun Menteşeoğlu
İçişleri Bakanı

17. — Kocaeli Milletvekili Vehbi Engiz'in, İzmit Şehir Stat inşaatının durdurulma sebebi-

ne dair sorusu ve Gençlik ve Spor Bakanı İsmet Sezgin'in yazılı cevabı (7/187)

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki hususun Gençlik ve Spor Bakanlığınca tarafıma yazılı olarak cevaplandırılmasını delâlet buyurulmasını arz ederim.

Saygılarımla.

13 . 5 . 1970
Kocaeli Milletvekili
Vehbi Engiz

Birkaç ay önce İzmit'e gelen Gençlik ve Spor Bakanı Sayın İsmet Sezgin halen natamam durumda bulunan İzmit Şehir Stadı ve müştemilâtının 1970 - 1971 sezonunda bitirileceğini, projede bulunmamasına rağmen statda 1 500 kişilik bir de kapalı trübün yapılacağını halk önünde vait etmiş, bu konuda basına ve ajanslara da beyanat vermiş bulunmaktadır. Bakanlıkla daha sonra milletvekili olarak yaptığımız mütaaddit temaslarda da aynı mealde cevaplar almış bulunmaktayız.

Hal böyle iken son günlerde İzmit stadının tamamlanamıyacağı ve önümüzdeki sezon halkın istifadesine açılamıyacağı yolunda sözler işitmekte olduğumuz gibi, stat inşaatının da tamamen durmuş olduğunu görmekteyiz.

Diğer taraftan 6 Mayıs 1970 tarihli Cumhuriyet Gazetesinde 1971 yılının sonuna kadar Akdeniz Olimpiyatlarını yapılacağı İzmir Halkapınar tesislerinin dışında hiçbir tesise en küçük harcama yapılamıyacağı yolunda haberler de intişar etmiş bulunmaktadır.

Nüfusu 400 bine yaklaşan Kocaeli ilinin merkezi İzmit şehrinde bir stat yapılması uzun yıllardan beri halkın ve gençliğin başta gelen arzusu bulunmaktadır. Böyle bir tesis, Kocaeli halkının ve gençliğinin artık en tabiî hakkı haline gelmiş bulunuyor. Nitekim, Hükümet bu ihtiyacı tesbit etmiş ve iki yıldan daha çok zaman önce şehir stadının inşaatına başlanmış bulunmaktadır.

Halen inşaatın tamamen ve yarım olarak durdurulmuş bulunması halk tarafından üzüntü ile karşılanmakta, tesisin 1971 yılı sonuna kadar bile tamamlanamıyacağı yolundaki şayialar üzüntüleri daha da artırmaktadır.

Gençlik ve Spor Bakanını henüz birkaç ay önce kesin şekilde stadın 1970 - 1971 futbol sezonu açılmadan önce hizmete gireceğini söylemesine rağmen inşaatın durdurulması karşısında, tesisin ne zaman hizmete gireceğinin, şayet önümüzdeki yıl hizmete girmiyecekse bu halin henüz birkaç ay önce yapılmış olan vaitlerle nasıl bağdaşacağının, mevcut durum karşısında yarım kalan inşaatın ne zaman başlayıp ne vakit bitirileceğinin ve kapalı trübün ilâve edilip edilmiyeceğinin tarafıma yazılı olarak bildirilmesini rica ederim.

T. C.
Gençlik ve Spor Bakanlığı 2 . 6 . 1970
Dairesi : Özel Kalem
Sayı : 1274

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

20 . 5 . 1970 tarih 7/187, 1746/10244 sayılı yazınızın ekinde bulunan Sayın Kocaeli Milletvekili Vehbi Engiz'in yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiştir.

1. İnşa edilmekte olan Kocaeli Stat inşaatının 1 nci ve 2 nci kısım ihaleleri tamamlanmış, geriye kısmın bitirilmesi amacı ile işi yürüten Bayındırlık Bakanlığınca gösterilen inhtiyaca dayanarak 1970 yatırım programına 1 800 000 Tl. lık ödenek konmuştur.

Ancak, halen çalışmıyor görülmesi kırmızı oy verilmesi sebebiyle normal zamanında yürürlüğe giremiyen bütçemizin doğurduğu aksaklıklardır.

Bütçenin kabulünü mütaakıp işe devam edilerek bu yıl içinde bitirilmesine çalışılacaktır.

2. Bugünün ekonomik ölçüleri içerisinde dünyanın her tarafında kapalı trübün yapılmasından sarfınazar edilmiştir.

Bu bakımdan maddi imkânlarımızın yetersiz oluşu nedeniyle bahis konusu stat da şimdilik kapalı trübün düşünülmemektedir.

İmkânlarımızın gelişmesi halinde konu tekrar ele alınabilecektir.

Durum bilgilerinize saygı ile arz olunur.

Gençlik ve Spor Bakanı
İsmet Sezgin

18. — Kocaeli Milletvekili Vehbi Engiz'in, İzmit hudutları dâhilinde yapılan telefon konuşmalarına şehir içi tarifenin uygulanmasına dair sorusu ve Ulaştırma Bakanı Nahit Menteşe'nin yazılı cevabı (7/198)

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki hususların Ulaştırma Bakanlığı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâlet buyurulmasını arz ederim.

Saygılarımla.

13 . 5 . 1970

Kocaeli Milletvekili

Vehbi Engiz

Kocaeli vilâyetinin merkezi İzmit'in belediye hudutları içerisindeki Derince semtinde bulunan Çenedağ, Dumlupınar, Deniz ve Sırrıpaşa mahallelerinde 25 bin üzerinde vatandaşımız ikâmet etmektedir. Bu mahalleler tamamen İzmit Belediye hudutları içerisinde bulunmalarına rağmen İzmit ile telefon muhaberelerinde şehirlerarası tarife uygulanmakta ve halen dahi manyatolu telefonlar kullanılmaktadır.

Yirmi yıldan beri devam eden bu hal karşısında, sözü geçen mahallelerde oturan vatandaşlarımız haklı olarak şikâyetçi bulunmakta ve bu şikâyetler zaman zaman matbuata da intikal etmektedir.

İstanbul'da birbirine çok uzak mesafelerdeki ilçeler arasında dahi şehir içi tarife uygulanırken İzmit'in içerisindeki mahallelerin şehirlerarası tarifeye tabi tutulması ve Türkiye'nin en büyük sınai merkezinde hâlâ manyatolu telefon kullanılması karşısındaki şikâyetlerin tamamen haklı olduğu kanaatindeyim.

Liman tesisleri, muhtelif büyük sınai kuruluşlar, banka şubelerinin de bulunduğu sözü geçen yerler önemli ölçüde bir ticari merkez haline gelmiştir.

Bu hal karşısında sözü geçen mahallelerdeki durumun ne zaman düzeleceğinin, Bakanlığınızca ne gibi tedbirler düşünüldüğünün ve varsa çalışmaların hangi safhada bulunduğunun tarafıma yazılı olarak bildirilmesini rica ederim.

T. C.
UlaştırmaBakanlığı
Başmüşavirlik
Sayı : 11/2607/8141

18 . 6 . 1970

Millet Meclisi Başkanlığına

20 . 5 . 1970 tarih ve Genel Sekreterlik Kanunlar Müdürlüğü 7/189 - 1748 - 10246 sayılı yazılarına ilişik Kocaeli Milletvekili Vehbi Engiz tarafından makamlarına sunulmuş olan; İzmir şehri belediye hudutları dâhilinde yapılan telefon konuşmaları için şehiriçi tarifesi uygulanmaması ve manyatolu telefonların otomatik santral haline getirilmemesi sebepleri hakkındaki Bakanlığımızın düşüncelerini kapsıyan yazılı önergesi incelenmiş ve derlenen sonuç ekdice sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

N. Menteşe
Ulaştırma Bakanı

Kocaeli Milletvekili Sayın Vehbi Engiz tarafından Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 13 . 5 . 1970 tarihli yazılı önergenin cevabıdır.

İzmit'te halen 2 000 hatlık otomatik santral, Derince'de 200 hatlık manuel santral vardır. İzmit santralı sahasında halen karşılanmamış 3 412 telefon isteği, Derince santrali sahasında da 155 telefon isteği bulunmaktadır.

Bu iki santral arasındaki mesafenin uzunluğu ve telefon bekliyen isteklilerin fazlalığı karşısında İzmit santralinden Derince'ye telefon verilmesi veya Derince'ye ayrı bir otomatik telefon santrali kurulması bugünkü imkânlar içerisinde mümkün görülememektedir.

İzmit otomatik telefon santrali tevsiatı İkinci Beş Yıllık dönemde öngörülmüştür. Beklenen inkişaf görüldüğü takdirde Derince'ye otomatik telefon santrali tesisi işinin Üçüncü Beş Yıllık Plân döneminde ele alınması etüdedilecektir.

İzmit ve Derince abonelerinin, aralarında yaptıkları konuşmalar, şehirlerarası konuşma usuliyle yürütülmekte ise de uygulanan tarife bakımından çok ucuz bir ücrete tabi tutulmaktadırlar. Şehirlerarası tarifesine göre 120 kuruş ödenmesi gereken söz konusu konuşmalara karşılık bu yer sâkinleri, üç dakika için gündüzleri 60 kuruş; geceleri ve resmî tatil günlerinde ise 50 kuruş ödemektedirler.

Şu hale nazaran konuşma ücreti bakımından bu yer aboneleri aleyhinde, emsal gösterilen mahallere nazaran bâriz bir nisbetsizlik bulunmamaktadır.

19. — Kayseri Milletvekili Mehmet Türkmenoğlu'nun, Kayseri Yüksek İslâm Enstitüsünde cereyan eden olaylara dair sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Orhan Oğuz'un yazılı cevabı (7/191)

15 . 5 . 1970

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Sayın Millî Eğitim Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılması-

na delâlet buyurulmasını saygılarımla rica ederim.

Kayseri
Mehmet Türkmenoğlu

1. Kayseri Yüksek İslâm Enstitüsünde cereyan eden olayların mahiyeti ve içyüzü nedir?

2. Kayseri Yüksek İslâm Enstitüsünün süresiz olarak kapatılması haberleri doğru mudur? Doğru ise, bu kararın sebepleri nelerdir?

T. C.
Millî Eğitim Bakanlığı
Özel
Sayı : 158

22 . 6 . 1970

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 20.5.1970 tarih ve 7/191 - 1775/10471 sayılı yazınıza,

Kayseri Milletvekili Mehmet Türkmenoğlu'nun, Kayseri Yüksek İslâm Enstitüsünde cereyan eden olaylara dair yazılı soru önergesi ile ilgili cevabımız ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize saygılarımla arz ederim.

Orhan Oğuz
Millî Eğitim Bakanı

Kayseri Milletvekili Sayın Mehmet Türkmenoğlu'nun, Kayseri Yüksek İslâm Enstitüsünde cereyan eden olaylara dair yazılı soru önergesi ile ilgili cevabımız.

1. 12 . 5 . 1970 günü Kayseri Yüksek İslâm Enstitüsü öğrencileri, Enstitü Müdürü, Ethem Ruhi Fığlalı ve İslâmi Türk Edebiyatı Öğretmeni Nazik Erik'in derslerine, rüfai oldukları iddiasiyle, boykot etmişler, bu konuda beyanname neşredip, ilgililer aleyhinde dersane pencerelerine pankartlar asmışlardır.

13 . 5 . 1970 sabahı öğrenciler fiilî duruma geçip, başta Müdür odası olmak üzere idare odalarının kapılarını tekmelemişler, Müdür Yardımcısı Ali Yardım'ın odasının kilidini kırmışlardır..

Olaylar üzerine Vali ve Emniyet Müdürü enstitüye giderek durumu yatıştırmaya çalışmışlar, müessif olayları önlemek için Vali, enstitünün geçici olarak kapatılmasını telle istemiştir.

2. Bakanlığımız hâdiselerin içinde bulunan mahallin en büyük mülki âmirinin takdirini de dikkate alarak, vukuu muhtemel olayları önlemek için, bir tedbir olmak üzere, enstitüyü yeni bir emre kadar geçici olarak kapatmıştır. Öte yandan derhal iki bakanlık müfettişi gönderilerek hâdise tahkik ettirilmiştir.

Bilâhara, okulun 29 . 5 . 1970 tarihinde açılması kararlaştırılmıştır.

20. — Urfa Milletvekili Vehbi Melik'in, Hilvan ilçesinde sel felâketine uğrıyan vatandaşlara yapılacak yardımların çabuklaştırılmasına dair sorusu ve İmar ve İskân Bakanı Hayrettin Nakiboğlu'nun yazılı cevabı (7/198)

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun İmar ve İskân Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ve rica ederim.

22 . 5 . 1970
Urfa
Vehbi Melik

16 Nisan 1969 tarihinde Hilvan ilçesinin sel âfetine mâruz kaldığı, meskenlerin ve eşyaların hasara uğradığı veya tamamen mahvolduğu, stok olarak evlerde bulunan yiyecek maddelerinin sel suları ile zayi olduğu mâlûmuâlinizdir. O tarihten sonra açıkta kalanlar için Âfet İşleri Genel Müdürlüğünce mağdurlara ev yapımına başlanılmış, fakat aradan bir sene geçmesine rağmen evler ikmâl edilemediği gibi, beş aydan beri de inşaat tamamen durmuştur. Halen Kızılay çadırlarında barınan felâketzedelere Âfet İşleri Genel Müdürlüğü olumlu bir cevap vermemektedir. Bakanlığınızca bu konuda ne düşünülmektedir?.

Halen açıkta bulunan vatandaşların haklı şikâyet ve ıstıraplarını dindirmek için alınması gereken tedbirlerin gecikme sebebi nedir?

T. C.
İmar ve İskân Bakanlığı
Özel Kalem Müdürlüğü
Sayı : 15/2251

22 . 6 . 1970

Konu : Sayın Vehbi Melik'in yazılı soru önergesi hakkında.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 1 . 6 . 1970 gün ve Kanunlar Müdürlüğü 7/198 - 1816/10947 sayılı yazı.

Hilvan ilçesinde sel felâketine uğrıyan vatandaşlara yapılacak yardımların çabuklaştırıl-

masına dair Urfa Milletvekili Sayın Vehbi Melik tarafından Bakanlığımıza tevcih olunan yazılı soru önergesi aşağıda cevaplandırılmıştır :

1969 yılı Nisan ayında meydana gelen su baskını dolayısiyle Hilvan ilçe merkezinde 42 hak sahibi tesbit edilmiş ve bunlara ait konutların inşaatına 1969 yılı içinde başlanmıştır.

1970 malî yılı Bütçe Kanununun gecikmesi dolayısiyle âfet işlerine ilişkin program kesinlik kazanamamış ve bu sebeple diğer bütün işyerlerine olduğu gibi Hilvan ilçe merkezindeki konut inşaatlarına da bir müddet ödenek gönderilememiştir.

Halen Urfa ilindeki inşaatlar için mahallindeki inşaat âmirliği emrine 910 000 Tl. inşaat ödeneği havale edilmiş bulunmaktadır.

Hilvan'da inşaatı devam eden 42 konut çatı seviyesine yükselmiş olup, konutlar bu yıl içinde bitirilerek âfetzedelere teslim edilecektir.

Arz ederim.

Hayrettin Nakiboğlu
İmar ve İskân Bakanı

21. —Afyon Karahisar Milletvekili Süleyman Mutlu'nun, Merkez Bankasınca dağıtılan fonlardan hangi bankanın ne miktar faydalandığına dair sorusu ve Ticaret Bakanı Gürhan Titrek'in yazılı cevabı. (7/200)

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Aşağıdaki hususların Ticaret Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletlerinizi saygı ile arz ederim.

22 . 5 . 1970
Afyon Milletvekili
Süleyman Mutlu

1. — 5 . 8 . 1969 tarihli Cumhuriyet Gazetesinde yayınlanan bir yazıda zamanın Maliye Bakanı Cihat Bilgehan tarafından açıklanan ve tasfiye haline geçen yedi bankaya, Merkez Bankasınca dağıtıldığı bildirilen 269 milyon Tl. fondan hangi bankalar ne miktarda faydalanmışlardır?

2. Tasfiye haline geçen bu yedi bankanın 1965 yılı âktif hesaplarında görülen ve tahsil edilemedikleri anlaşılan 350 milyon Tl. alacaklarından 100 000 Tl. ve daha yukarı borçlular kimlerdir?

3. 153 sayılı Kanuna göre bankalarda toplanan mevduatın binde yarımı oranındaki fonların 1969 yılı sonundaki miktarı nedir?

4. Bankalara yapılan yardımların alacaklı bakıyeleri Merkez Bankası bültenlerinde gösterildiği halde, bu fonda toplanan paralar neden gösterilmemektedir?

5. Bankalarda mevduatın binde yarımı oranındaki fonlar, tahakkuk eden zararları karşılıyamadığı gerekçesiyle bu fonların binde 2 veya 3 oranına yükseltilmesi düşünülmekte midir?

6. Özel sermaye bankalarının kötü niyetli idarelerinden dolayı tasfiyeye mecbur kalarak zararlarını Devletin Merkez Bankasının emisyonlariyle karşılaması hukuk kurallarına uygun mudur?

7. 153 sayılı Kanunun değiştirilmesi, vazifesini kötüye kullanan özel banka yöneticileri için ağır cezai müeyyideler düşünülmekte midir?

8. Devlete az vergi ödemek için Bankalar fazla masraf «reklâm v. s.» yapmaktadırlar. Bu tip masrafları önliyecek bâzı tedbirler gerekli midir?

9. 6802 sayılı Gider Vergisi Kanununun 28 ve 30 ncu madelerine aykırı olarak özel sermaye bankaları müşterilerden faiz ve komisyonlarının % 20 sini Gider Vergisi olarak tahsil etmişlerdir. Halkımızı yüksek faiz ödemeye mecbur eden bu hatanın giderilmesinde ilgili bakanın fikri nedir?

10. Halihazırda yüksek olan faiz oranlarını düşürmek için Hükümetin bâzı tedbirler alması düşünülmekte midir?

11. 1969 Kalkınma Programında kanunlaşması öngörülen bankalarla ilgili kanunlar neden plâna uyularak çıkarılmamıştır?

12. Başak Sigorta Şirketi komisyonlarından şimdiye kadar banka mensuplarına ekspertiz ücreti adı ile ödenen paraların miktarı nedir? Bu komisyonlar genel müdürlükteki yüksek dereceli memurlara ne şekilde ödenmektedir?

Ticaret Bakanlığı, bu tatbikata karşı çıktığı halde, Danıştay 12. Dairesinin bir kararına dayanan ve halen devam eden bu ekspertiz ücreti tatbikatına karşı «tashihi karar» yoluna gidilmiş midir? Bu tip yolsuz ödemeler hakkında ne düşünülmektedir?

T. C.
Ticaret Bakanlığı
İçticaret Genel Müdürlüğü
Şube remzi ve No. 4 (140.2)
Banka ve kredi
13493

Konu : Afyon Milletvekili Süleyman Mutlu'nun yazılı soru önergesi hak.

Ankara

13 . 6 . 1970

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 1 . 6 . 1970 günlü ve Kanunlar Müdürlüğü ifadeli 1818/10946 sayılı yazınız.

7129 sayılı Bankalar Kanununun uygulanmasına dair Afyon Milletvekili Süleyman Mutlu tarafından verilen yazılı soru önergesi incelenmiştir.

Mâlûmları olduğu üzere Bankalar Kanunu hükümleri Maliye Bakanlığınca yürütülmektedir. Mezkûr önergede cevaplandırılması istenilen 1 ilâ 11 nci sorular ise adı geçen kanunun icrası ile ilgili bulunmaktadır. Bu itibarla söz konusu soruların ilgisine binaen Maliye Bakanlığına tevcihi gerekmektedir.

Öte yandan önergedeki Başak Sigorta Şirketinin acentası durumunda bulunması sebebiyye T. C. Ziraat Bankasına ödemekte olduğu komisyonların banka memurlarına tevzi edilen kısmiyle ilgili 12 nci sorunun cevabı hazırlanmakta olup ayrıca takdim edilecektir.

Keyfiyet bilgilerine arz olunur.

Gürhan Titrek
Ticaret Bakanı

22. — Maraş Milletvekili M. Nejat Çuhadar'ın, yatılı bölge okuları hakkında Millî Eğitim Bakanlığınca yapılan çalışmalara dair sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Orhan Oğuz'un yazılı cevabı. (7/201)

21 . 5 . 1970

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Maraş ve ilçelerine ait sunduğum soruların yazılı olarak Millî Eğitim Bakanı tarafından cevaplandırılmasına delâletlerinizi rica ederim.

Maraş Milletvekili
M. Nejat Çuhadar

1. 1968 yılında etütleri yapılmış arsası tahsis edilmiş olan yatılı bölge okullarının 1970 yılında Millî Eğitim Bakanlığınca bir faaliyeti var mıdır? Hangi yıl bu okullar ihale edilecek ve tedrisata açılacaktır.

2. Elbistan ve Afşın ilçelerinde ortaokul binası inşa işi 1969 programında yer aldığı halde bugüne kadar yapılmamasının sebepleri nelerdir. Binlerce talebenin civar illere gitmek mecburiyetinde bırakılmaması için 1970 programına alınmasının mümkün olup olamıyacağı?

3. Maraş Kız Öğretmen Okulunda sendikal faaliyetler sebebiyle okul müstahdemlerini sekiz saatten fazla çalıştırmak mümkün değildir. Okulda ise yemeklerin hazırlanması 15 - 16 saatlik bir zamana ihtiyaç göstermektedir?

4. Kaloriferci, revirdeki hizmetli ve odacı ise aynı durumdadır. Bu bakımdan okula en az 7 - 8 tane kadro lâzımdır.

5. Okulda 980 öğrenci vardır. Civar komşularımız olan Kilis, Adana, Urfa ve Mardin gibi ilköğretmen okulu olan yerlerden «ki bularda öğrenci sayısı 980 in çok altındadır» altı müdür yardımcısı varken, Maraş Öğretmen Okulunda dört müdür yardımcısı vardır. İki yeni müdür yardımcısına ihtiyaç vardır.

6. Okullarda grup öğretmenliği diye kadrolar vardır. Maraş Öğretmen Okulunda üç tanedir. Diğer öğretmen okularında bu sayı altıdır. Bunun içinde iki kadroya ihtiyacımız vardır.

7. Okulumuz yenidir. Projesinde olup ödenek yetersizliği sebebiyle ikmal edilmemiş kısımlar vardır. Başlıcaları, öğretmen lojmanları, saha aydınlatılması, saha tanzimi, ihata duvarı, garaj şoför lojmanı, tarım derslerinde uygulama işinde kullanılmak üzere 250 tavukluk bir kümes, atelyeler, müzik ve resim salonları, sinema makinası ve bir piyanoya ihtiyaç vardır.

Yukarda arz etmiş olduğum maddeler halindeki ihtiyaçların yapılıp yapılamıyacağı, yapılabilecek ise ne zaman mümkün olabileceğini bildirmeniz ricasiyle saygılar sunarım.

T. C.
Millî Eğitim Bakanlığı
Özel

22 . 6 . 1970

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 1 . 6 . 1970 tarih ve 7/201-1819/10948 sayılı yazılarınıza,

Maraş Milletvekili M. Nejat Çuhadar'ın, Maraş okullarının ihtiyaçlarına dair 21 . 5 . 1970 tarihli yazılı soru önergesi ile ilgili cevabımız ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize saygılarımla arz ederim.

Orhan Oğuz
Millî Eğitim Bakanı

Maraş Milletvekili Sayın M. Nejat Çuhadar'ın, 21 . 5 . 1970 tarihli yazılı soru önergesi ile ilgili cevabımız.

1. — 1968 yılında Maraş ilinde inceleme yapan bakanlıklararası Kurul, Merkez ve Pazarcık ilçelerinde birer yatılı bölge okulu yeri seçmiştir.

Bunlardan Pazarcık ilçesine yapılacak Yatılı Bölge Okulu 1970 yılı yapım programına alınmış ve okul arsası ile ilgili belgeler Bayındırlık Bakanlığına intikal ettirilmiştir.

Merkez ilçeye yapılacak yatılı bölge okulu da, ödenek temin edilebildiği takdirde, 1971 yılı yapım programına alınabilecektir.

2. — Elbistan ve Afşin ortaokullarına yeni bina yapımı 1969 programından yatırım ödeneğinin yetersizliği sebebiyle çıkarılmıştır.

Elbistan Ortaokuluna yeni bina yapımı 1970 yatırım programı ile gerçekleştirilecektir.

1970 programından ödenek yetersizliği sebebiyle çıkarılan Afşin Ortaokuluna yeni bina 1971 yatırım programı ile Devlet Plânlama Müsteşarlığına teklif edilmiştir.

3. — Çok müstahdemli okullarımızda, çalışma süresi içinde yemek, içmek ve sair ihtiyaçlarını görmek ve muayyen bir müddet dinlenmek için hizmetlilere ara dinlenmesi hakkı tanınmaktadır. Ancak, bu ara dinlenmesi, aynı anda, bütün müstahdemlere verilmemekte, okul idarecilerinin bu konuda tanzim etmiş oldukları bir cetvele göre nöbetleşe uygulanmaktadır. İşlerin günlük dağıtılışı göz önünde bulundurularak hizmetliler postalar halinde çalıştırılmak suretiyle okulların hizmetlerinin yürütülmesine itina gösterilirken, diğer taraftan da işçilerin dinlenme haklarına riayet edilmektedir.

4. — Kadro kifayetsizliği yüzünden yeni açılmış olan okullarımızın bir çoğunda kâfi derecede işçi istihdamına imkân bulunamamaktadır. Ancak, bütün okullarımızın ihtiyaçları meyanında Maraş Kız İlk Öğretmen Okulunun da bu konudaki istekleri göz önünde bulundurulacaktır.

5. — Çok cüzi olan müdür yardımcılığı kadroları tevzi edilirken, diğer okulların ihtiyacı muvacehesinde, bu okulun da durumu nazarı itibara alınacaktır.

6. — Grup öğretmenleri için yeni kadrolar, öğrenci sayıları esas alınmak üzere, okullara tevzi edilecektir. Bu meyanda, Maraş Kız İlk Öğretmen Okulunun da ihtiyacı olan kadroların teminine çalışılacaktır.

7. — Bayındırlık Bakanlığınca hazırlanmış projesine göre, Maraş Kız İlk Öğretmen Okuluna iki daireli bir lojman yaptırılmıştır. Bahçe tanzimi ve ihata duvarı işinin yaptırılması hususunda adı geçen Bakanlık ile Bakanlığımız ve Maraş Valiliği arasında yazışmalar teati edilmektedir.

Atelye, müzik salonu ve resim - iş dersaneleri ise, bina projesine göre dersane bloku müştemilâtı içerisindedir,

Bayındırlık Bakanlığından son olarak alınan bir yazıda, işin 1970 programında yer almadığı için yaptırılamıyacağı, Bakanlığımızca 1971 programına aldırtılması istenilmiştir.

Bu durum muvacehesinde, Bakanlığımız, 1970 programı tasarruflarından işin yaptırılması için Bayındırlık Bakanlığı nezdinde teşebbüse geçmiştir.

Bu sorunun son paragrafında temas edilen garaj, şoför lojmanı ve kümes binası esas projesinde bulunmadığı için Bayındırlık Bakanlığınca yaptırılamamıştır.

1970 malî yılı ödenek imkânları elverdiği takdirde, bir piyano teminine çalışılacaktır.

Okul şehir içinde olduğundan ve esasen ödenek imkânları da bulunmadığından bir sinema makinası alınmasına lüzum ve ihtiyaç görülmemektedir.

23. — Bursa Milletvekili Sadrettin Çanga'nın, Orhaneli ilçesinde bir lise açılmasına dair sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Orhan Oğuz'un yazılı cevabı (7/203)

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Millî Eğitim Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygı ile rica ederim. 25 . 5 . 1970

Bursa Milletvekili
Sadrettin Çanga

Soru : Orhaneli, 2 bucak ve 123 köyü ile Bursa'nın en büyük ilçelerinden biridir. Ancak, Orhaneli ilçesi, ulaşım, endüstri, ekonomi, sosyal ve kültürel bakımından en geri kalmış bir beldesidir ve gerçek anlamda bir mahrumiyetler bölgesidir.

Bölgede bir sanayi yatırımı yoktur. Köy halkı çiftçilikle ancak kendi karnını doyurma imkânlarına sahiptir. Çoklukla maden ocaklarında veya Bursa'nın diğer ilçelerinde amelelik yapmakla geçinirler. Bölge büyük ölçüde fakir ve yoksuldur.

Buna rağmen bölge halkı uyanıktır. Bütün yoksullukları ile beraber çocuklarını okutma gayretlisidirler.

Bölgede üç ortaokul vardır. İlçede lise bulunmaması nedeniyle bu ortaokulları bitiren çocuklardan sadece yüzde onu, başka yerlerde lise öğrenimine devam etme olanağına ve şansına sahiptirler. Geri kalan yüzde doksanı ise kaderleri ile başbaşa kalacaklardır. Çünkü, Orhaneli halkının yüzde doksanı, ortaokulu bitiren çocuklarının başka yerlerde lise öğrenimini yaptırmaya maddi ve mânevi güçleri yoktur.

Devletin, yarının memleket için yararlı birer unsur olacak ve fakat okumaktan mahrum kalmış böylesine talihsiz çocuklarının telef olmasına göz yummaya hakkı olmamalıdır.

Bu nedenlerle, Orhaneli ilçesinde bir lisenin açılması gereklidir ve öncelik taşımalıdır.

Millî Eğitim Bakanlığının bu yolda çalışmaları var mıdır? Varsa, Orhaneli lisesinin hangi öğrenim yılı içinde açılması düşünülmektedir?

T. C.
Millî Eğitim Bakanlığı
Özel
00159

22 . 6 . 1970

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 1 . 6 . 1970 tarih ve 7/203 - 1832/11163 sayılı yazılarınıza,

Bursa Milletvekili Sadrettin Çanga tarafından verilen, Orhaneli ilçesinde bir lise açılmasına dair, yazılı soru önergesi ile ilgili cevabımız ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize saygılarımla arz ederim.

Orhan Oğuz
Millî Eğitim Bakanı

Bursa Milletvekili Sayın Sadrettin Çanga'nın, Orhaneli ilçesinde bir lise açılmasına dair yazılı soru önergesi ile ilgili cevabımız

Bursa - Orhaneli ilçesinde lise açılması konusuna, mezkûr il valiliğince hazırlanan 1970 1971 okul açılma teklif programında yer verilmediği gibi, adı geçen merkezin durumu 8 . 8 . 1967 tarih, 12668 sayılı Resmî Gazetede yayınlanan «Orta dereceli okulların açılması esasları hakkında Yönetmelik» hükümlerine de uymamaktadır.

Bu sebeple, Orhaneli ilçesinde lise açılmasına şimdilik imkân görülememektedir.

Millet Meclisi
GÜNDEMİ

109 NCU BİRLEŞİM

23 . 6 . 1970 Salı

Saat : 15,00

I

A - BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

B - İKİNCİ DEFA OYA KONULACAK İŞLER

II

SORULAR, GENSORULAR VE GENEL GÖRÜŞME

III

ÖNCELİKLE GÖRÜŞÜLMESİ KARARLAŞTIRILAN İŞLER

1. — İstanbul Milletvekili Nuri Eroğan'ın, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununa 23 . 2 .1965 gün ve 545 sayılı Kanunun 5 nci maddesiyle eklenen ek maddenin birinci fıkrasının değiştirilmesine, İçel Milletvekili Celâl Kargılı'nın, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununa bâzı maddeler eklenmesine ve Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Mebrure Aksoley'in, 15 . 1 .1943 gün ve 4379 sayılı Maaş Kanununa ek Kanunun 10 . 3 . 1950 gün ve 5585 sayılı Kanunla değişik birinci maddesine bir fıkra ile kanuna bir geçici madde eklenmesine dair kanun teklifleri ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/176, 2/215, 2/245) (S. Sayısı : 127) (Dağıtma tarihi : 7 . 5 . 1970)

× 2. — 1970 yılı Bütçesi Finansman kanunu tasarısı ve Adalet, İçişleri, Maliye ve Plân komisyonlarından seçilen 3 er üyeden kurulu 38 No.lu Geçici Komisyon raporu (1/330) (S. Sayısı : 197) (Dağıtma tarihi : 17 . 6 . 1970)

IV

A - HAKLARINDA İVEDİLİK KARARI VERİLEN İŞLER

B - TÜZÜK GEREĞİNCE BİR DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

1. — Hendek kazası Kemaliye Mahallesi nüfusunda kayıtlı Mustafaoğlu 1329 doğumlu Faik Özer'in bakıye cezasının affı hakkındaki kanun ile Cumhurbaşkanlığı geri gönderme tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (1/149) (S. Sayısı : 24) (Dağıtma tarihi : 2 . 2 . 1970) (M. Meclisi Dönem II : 1/244, S. Sayısı : 172) (C. Senatosu : 1/594, S. Sayısı : 714)

2. — Kayseri Milletvekili Turhan Feyzioğlu ve iki arkadaşının petrolle ilgili 8957 numaralı Kararnamenin meydana getirdiği tesirleri tesbit etmek üzere bir Meclis araştırması yapılmasına dair önergesi ve Meclis Araştırma Komisyonu raporu. (10/2) (S. Sayısı : 156) (Dağıtma tarihi : 16 . 5 . 1970)

3. — Su Ürünleri kanunu tasarısına dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında Millet Meclisi Plân Komisyonu raporu. (1/174) (S. Sayısı : 157) (Dağıtma tarihi : 20 . 5 . 1970)

4. — Eski Siirt Milletvekili Süreyya Öner, eski Amasya Milletvekili Reşat Arpacıoğlu, eski Diyarbakır Milletvekili Hilmi Güldoğan ve İstanbul Milletvekili İlhami Sancar'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 12.3.1964 tarihli haftalık karar cetvelindeki 1316 sayılı Kararının Genel Kurulda görüşülmesine dair önergeleri ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (Millet Meclisi 5/3; Cumhuriyet Senatosu 4/66) (Millet Meclisi S. Sayısı : 171, Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 442) (Dağıtma tarihi: 26 . 5 . 1970)

5. — Eski Amasya Milletvekili Nevzat Şener'in, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1 . 7 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetve-

lindeki 399 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (Millet Meclisi 5/2; Cumhuriyet Senatosu 4/68) (Millet Meclisi S. Sayısı: 172) (Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 523) (Dağıtma tarihi : 26 . 5 . 1970)

6. — Eski Mardin Milletvekili Talât Oğuz'un, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 30 . 4 . 1964 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 1494 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (Millet Meclisi 5/4; Cumhuriyet Senatosu 4/69) (Millet Meclisi S. Sayısı : 173, Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 522) (Dağıtma tarihi : 26 . 5 . 1970)

7. — Cumhuriyet Senatosu Tabiî Üyesi Vehbi Ersü ve 3 arkadaşının, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22.5.1961 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 2538 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporu. (Millet Meclisi 5/6; Cumhuriyet Senatosu 4/74) (Millet Meclisi S. Sayısı : 174, Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 784, 784 e 1 nci, 784 e 2 nci ek) (Dağıtma tarihi : 28 . 5 . 1970)

8. — İzmir Milletvekili İhsan Gürsan'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 9 . 7 . 1965 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 3659 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (Millet Meclisi 5/5; Cumhuriyet Senatosu 4/76) (Millet Meclisi S. Sayısı : 175) (Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 898) (Dağıtma tarihi : 26 . 5 . 1970)

V

İKİ DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

A - İKİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER

B - BİRİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER

1. — Salihli İlçesinin Eskicami mahallesi 1028 hanesinde naklen kaydedilen Ali Nacioğlu, Ayşe'den doğma 20.10.1945 doğumlu Kâmil Akman'ın, ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/46) (S. Sayısı : 30) (Dağıtma tarihi : 3 . 2 . 1970)

2. — 654 sayılı Toplum zabıtası kurulması hakkında Kanunun 1 ve 3 ncü maddelerinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/78) (S. Sayısı : 27) (Dağıtma tarihi : 3 . 2 . 1970)

3. — Van'ın Gürpınar ilçesi Hoşap bucağı Işıkpınar Köyü hane 37, cilt 5, sayfa 52 de kayıtlı Necmettinoğlu, Emine'den olma 1 . 1 . 1947 doğumlu Nurettin Kahraman'ın, ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/45) (S. Sayısı : 46) (Dağıtma tarihi : 7 . 2 . 1970)

4. — Akyazı ilçesi Merkez Yeniköy'ü hane 18, cilt 8, sayfa 125 te nüfusa kayıtlı Hüseyinoğlu, Fatma'dan olma 13 . 3 . 1940 doğumlu Kemal Uluköylü'nün, ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/47) (S. Sayısı : 47) (Dağıtma tarihi : 7 . 2 . 1970)

5. — 1076 sayılı Yedek Subay ve Yedek Askerî Memurlar Kanununun 3 ncü maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici maddeler ilâvesine dair 97 sayılı Kanuna geçici bir madde ilâve edilmesi hakkında kanun tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu raporu (1/27) (S. Sayısı : 72) (Dağıtma tarihi : 27 . 2 . 1970)

6. — İzmir iline bağlı Çeşme ilçesinin Merkez Çiftlik köyü nüfusunun 101 hane, 7 cilt ve 45 nci sayfasında kayıtlı Şükrüoğlu, Zehra'dan doğma 10 . 8 . 1929 doğumlu Mahmut Yel'in, ölüm cezasına çarptırılmasına dair Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/51) (S. Sayısı : 77) (Dağıtma tarihi : 4 . 3 . 1970)

7. — Yalvaç'ın Tokmakçık köyü hane 90 cilt 22 sayfa 146 da nüfusa kayıtlı, Ali Osmanoğlu Ayşe'den doğma 9 . 11 . 1948 doğumlu Hüseyin Sesli'nin ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/159) (S. Sayısı : 78) (Dağıtma tarihi : 4 . 3 . 1970)

8. — Tekel Genel Müdürlüğü kuruluş ve görevleri hakkındaki 4036 sayılı Kanunun bâzı maddeleri ile 4896 sayılı Kanuna bağlı (2) ve 6939 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvellerin değiştirilmesi ve 4036 sayılı Kanuna bir madde eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve Gümrük ve Tekel ve Plân komisyonları raporları (1/147) (S. Sayısı : 103) (Dağıtma tarihi : 7 . 4 . 1970)

9. — Harb okulları kanunu tasarısı ile İstanbul Milletvekili İlhami Sancar ve 15 arkadaşının, Harb okulları kanunu teklifi ve Millî

Savunma, Maliye ve Plân komisyonlarından üçer üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/160, 2/142) (S. Sayısı : 107) (Dağıtma tarihi : 7 . 4 . 1970)

10. — Erzurum Milletvekili Cevat Önder ve 9 arkadaşının, 4926 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvele kadrolar eklenmesi ve Atatürk Üniversitesinde kurulacak Teknoloji ve Ev Ekonomisi Araştırma ve Yayın Enstitüsü ile Kürk Hayvanları Yetiştirme ve Yayın Çiftliği İşletmesi hakkında kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (2/54) (S. Sayısı : 109) (Dağıtma tarihi : 8 . 4 . 1970)

11. — Gümrük ve Tekel Bakanlığının kuruluş ve görevleri hakkındaki 2825 sayılı Kanunun bâzı maddelerinde değişiklik yapılmasına ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesine, 2825 sayılı Kanunda değişiklik yapan 6851 ve 6410 sayılı kanunların bâzı maddelerinin değiştirilmesine, Gümrük muhafaza ve muamele sınıfı memurları teşkilâtı hakkındaki 3944 sayılı Kanuna bâzı maddeler eklenmesine ve bâzı maddelerinde değişiklik yapılmasına, Tekel Genel Müdürlüğünün kuruluş ve görevleri hakkındaki 4037 sayılı Kanunla, bu kanuna bağlı cetvellerde değişiklik yapan 6939 sayılı Kanunun bâzı maddeleriyle bâzı kadrolarının kaldırılmasına dair kanun tasarısı ve Gümrük ve Tekel ve Plân komisyonları raporları (1/139) (S. Sayısı : 110) (Dağıtma tarihi : 9 . 4 . 1970)

× 12. — Vatandaşlarla vatandaş olmıyan kimselere sosyal güvenlik konusunda eşit muamele yapılması hakkındaki Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Çalışma komisyonları raporları (1/105) (S. Sayısı : 111) (Dağıtma tarihi : 9 . 4 . 1970)

× 13. — Sosyal güvenliğin asgari normları hakkındaki Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Çalışma komisyonları raporları (1/153) (S. Sayısı : 112) (Dağıtma tarihi : 10 . 4 . 1970)

14. — 1111 sayılı Askerlik Kanununa geçici bir madde eklenmesine dair 8 . 8 . 1961 tarihli ve 341 sayılı Kanun ile 3201 sayılı Emniyet Teşkilât Kanununa geçici üç madde eklenmesine dair 8 . 8 . 1961 tarihli ve 342 sayılı Kanunun yürürlükten kaldırılmasına dair kanun tasarısı ve Millî Savunma ve İçişleri komisyonları raporları (1/184) (S. Sayısı : 113) (Dağıtma tarihi : 11 . 4 . 1970)

15. — 22 . 3 . 1926 tarih ve 789 sayılı Maarif Teşkilâtına dair Kanunun 21 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ile Uşak Milletvekili M. Fahri Uğrasızoğlu'nun teklifi ve Millî Eğitim Komisyonu raporu (1/227, 2/178) (S. Sayısı : 119) (Dağıtma tarihi : 15 . 4 . 1970)

16. — C. Senatosu Tabiî Üyesi Mehmet Özgüneş ve 2 arkadaşının, Millî Hâkimiyetin Kuruluşunun 50 nci yılı münasebetiyle Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi memur ve hizmetlileri ile görevlilerine birer maaş tutarında ikramiye verilmesine dair ve Ankara Milletvekili Kemal Ataman'ın, Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışının 50 nci yıl münasebetiyle C. Senatosu ve M. Meclisi personeline ikramiye verilmesi hakkında Kanun teklifleri ve Plân Komisyonu raporu (2/327; 2/329) (S. Sayısı : 122) (Dağıtma tarihi : 18 . 4 . 1970)

17. — Asayişe müessir bâzı fiillerin önlenmesi hakkında kanun tasarısı ve Adalet ve İçişleri komisyonları raporları (1/80) (S. Sayısı : 123) (Dağıtma tarihi : 21 . 4 . 1970)

18. — Bursa Milletvekili Kasım Önadım'ın, Çırak, kalfa ve ustalık kanun teklifi ve Sanayi, Ticaret, Adalet, Millî Eğitim, Çalışma ve Plân komisyonlarından seçilen 3 er üyeden kurulu 7 numaralı Geçici Komisyon raporu (2/14) (S. Sayısı : 126) (Dağıtma tarihi : 22 . 4 . 1970)

19. — Toprak Mahsulleri Ofisi Kanununun 3 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Ticaret ve Plân komisyonları raporları (1/234) (S. Sayısı : 129) (Dağıtma tarihi : 7 . 5 . 1970)

20. — Bursa Milletvekili Kasım Önadım'ın, Ticari işletme rehni kanun teklifi ve Ticaret ve Adalet komisyonları raporları (2/17) (S. Sayısı: 128) (Dağıtma tarihi: 11 . 5 . 1970)

× 21. — Noterlik kanun tasarısı ve Çalışma, Adalet, Maliye ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulan 9 numaralı Geçici Komisyon raporu (1/92) (S. Sayısı : 130) (Dağıtma tarihi : 14 . 5 . 1970)

22. — 6785 sayılı İmar Kanununda bâzı değişiklikler yapılması hakkında kanun tasarısı

ve İmar ve İskân, İçişleri ve Plân komisyonlarından 4 er üye seçilerek kurulan 17 numaralı Geçici Komisyon raporu (1/161) (S. Sayısı : 137) (Dağıtma tarihi : 14 . 5 . 1970)

23. — Ankara Üniversitesi kuruluş kadroları hakkındaki 5239 ve 1054 sayılı kanunlara ek kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (1/273) (S. Sayısı : 138) (Dağıtma tarihi : 14 . 5 . 1970)

24. — Sakarya iline bağlı Akyazı kazasının Kanlıçay köyü 48 hane, 34/67 cilt ve sayfa numarasında nüfusa kayıtlı Nurioğlu Selfinazdan doğma 1927 Şavşat doğumlu Mevlût Balcı ile Sakarya ilinin Erenler köyü 581 hane, 88/107 cilt ve sayfa numarasında nüfusa kayıtlı Nurioğlu, Selfinaz'dan doğma 1939 Şavşat doğumlu Zekeriya Balcı'nın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu. (3/44) (S. Sayısı : 159) (Dağıtma tarihi : 18 . 5 . 1970

25. — Turgutlu'nun, Hamidiye Mahallesi 846 hane, cilt 27 ve sayfa 20 de nüfusa kayıtlı olup, Kurtuluş Mahallesi, Yasemin Sokak 8 numarada oturur Yakupoğlu Yaşa'dan doğma 1.9.1936 doğumlu Faik Vartekli, Turgutlu Hamidiye Mahallesi 846 hane, cilt 27, sayfa 20 de nüfusa kayıtlı olup, evlilik dolayısiyle Hamidiye Mahallesi 295 haneye gitmiş Kurtuluş Mahallesi, Yasemin Sokak 8 numarada oturur Yakup kızı Yaşa'dan doğma 1 . 4 . 1947 doğumlu Kadriye Partici'nin ölüm cezasına çarptırılmaları hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu. (3/204) (S. Sayısı : 160) (Dağıtma tarihi : 18 . 5 . 1970)

26. — Nevşehir Milletvekili Esat Kıratlıoğlu ve 15 arkadaşının, Mehmet Tevfikoğlu Hatiçe'den doğma 1339 doğumlu Nevşehir Yenimahalle 10 hanede kayıtlı Mustafa Parmaksız'ın affı hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu. (2/196) (S. Sayısı : 161) (Dağıtma tarihi : 18 . 5 . 1970)

27. — Fazla fiyatla bilet satanların cezalandırılmaları hakkında kanun tasarısı ve İçişleri ve Adalet komisyonları raporları (1/113) (S. Sayısı : 158) (Dağıtma tarihi : 18 . 5 . 1970)

× 28. — Bursa Milletvekili Kasım Önadım'ın, 507 sayılı Esnaf ve Küçük Sanatkârlar Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bâzı maddelerine fıkralar eklenmesine dair kanun teklifi ve Adalet, İçişleri, Ticaret, Sanayi ve Plân komisyonlarından seçilen 3 er üyeden kurulu 8 numaralı Geçici Komisyon raporu. (2/15) (S. Sayısı : 136) (Dağıtma tarihi : 20 . 5 . 1970)

× 29. — Kara Avcılığı kanunu tasarısı ile Bursa Milletvekili Kasım Önadım ve 12 arkadaşının Kara Avcılığı kanun teklifi ve İçişleri, Turizm ve Tanıtma, Adalet, Tarım ve Plân komisyonlarından seçilen 2 şer üyeden kurulan 4 numaralı Geçici Komisyon raporu (1/118, 2/53) (S. Sayısı : 163) (Dağıtma tarihi: 25 . 5 . 1970)

30. — Cumhuriyet Senatosu Samsun Üyesi Fethi Tevetoğlu'nun, Tamtekoğlu Kâzım Kap'a vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/48) (S. Sayısı: 164) (Dağıtma tarihi: 26 . 5 . 1970)

31. — Osman Salmankurt'a vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/204) (S. Sayısı: 165) (Dağıtma tarihi: 26 . 5 . 1970)

32. — İzmir Milletvekili Şükrü Akkan ve 9 arkadaşının, Şabanoğlu İslâm Kulaç'a vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/87) (S. Sayısı: 166) (Dağıtma tarihi: 26 . 5 . 1970)

33. — Makbule kızı Ferdiye Demiroğlu'na vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/212) (S. Sayısı: 167) (Dağıtma tarihi: 26 . 5 . 1970)

× 34. — 13.5.1961 tarihinde 299 sayılı Kanunla yürürlüğe giren «Nükleer Enerji alanında hukukî mesuliyete dair Sözleşme» de yer almadığı anlaşılan 11 nci maddenin tasdiki hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri, Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/121) (S. Sayısı: 170) (Dağıtma tarihi 26 . 5 . 1970)

× 35. — Gümrük kanunu tasarısı ve Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Mebrure Aksoley ve 10 arkadaşının, hastaların memleket içinde bulamadıkları ilâçları dış memleketlerden getirtmeleri ve dış memleketlerden getirtecekleri ilâçlar için yapılacak işlemler hakkında ka-

nun teklifi ve Ticaret, Sanayi, Millî Savunma, Ulaştırma, Adalet, Maliye, Gümrük ve Tekel, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonlarından seçilen 3 er üyeden kurulu 16 numaralı Geçici Komisyon raporu (1/155, 2/43) (S. Sayısı: 162) (Dağıtma tarihi: 26 . 5 . 1970)

× 36. — 5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Maliye, İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/263) (S. Sayısı: 169) (Dağıtma tarihi: 26 . 5 . 1970)

37. — İstanbul Milletvekili İsmail Hakkı Tekinel'in, Türk Ceza Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bâzı maddelerine fıkralar ilâvesine dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/357) (S. Sayısı : 177) (Dağıtma tarihi : 4 . 6 . 1970)

38. — Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 282 nci maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna iki ek madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve 25 Nolu Geçici Komisyon raporu (1/103) (S. Sayısı : 179) (Dağıtma tarihi : 5 . 6 . 1970)

39. — 275 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve 818 sayılı Borçlar Kanununun 316 ve 317 nci maddelerinin kaldırılması hakkında kanun tasarısı ile Yozgat Milletvekili Abdullah Baştürk ve 4 arkadaşının, Zonguldak Milletvekili Ahmet Güner'in ve İstanbul Milletvekili Rıza Kuas'ın, aynı mahiyette kanun teklifleri ve Adalet, Çalışma ve Plân komisyonlarından 3 er üyeden kurulu 23 nolu Geçici Komisyon raporu (1/193, 2/139, 2/240, 2/238) (S. Sayısı : 180) (Dağıtma tarihi: 12 . 6 . 1970

40. — Maraş Milletvekili M. Zekeriya Kürşad'ın ve Maraş Milletvekili İbrahim Öztürk'ün, Maraş ilinin adının kahraman Maraş olarak değiştirilmesine dair kanun teklifleri ve İçişleri Komisyonu raporu (2/162, 2/163) (S. Sayısı : 192) (Dağıtma tarihi : 15 . 6 . 1970)